

**LOKALNA RAZVOJNA STRATEGIJA
ZA RAZDOBLJE 2014.-2020. GODINE
LAG „PODRAVINA“**

OVAJ PROJEKT SUFINANCIRAN JE SREDSTVIMA EUROPSKE UNIJE

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj

*Lokalna razvojna strategija LAG „PODRAVINA“ 2014.-2020.
Podmjera: 19.1. „Pripremna pomoć“-u okviru mjere 19. „LEADER-CLLD“*

PROGRAM RURALNOG RAZVOJA 2014. - 2020.

Udio sufinansiranja: 90% EU, 10% RH

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj: Europa ulaže u ruralna područja

Sadržaj

UVOD	4
1. ZNAČAJKE PODRUČJA OBUHVAĆENOG LAG-om PODRAVINA.....	5
1.1. OPĆE ZEMLJOPISNE ZNAČAJKE PODRUČJA.....	5
1.1.1. Površina i granice područja.....	5
1.1.2. Reljefne i klimatske karakteristike.....	6
1.1.3. Kulturna, povijesna i prirodna baština - Natura 2000.....	7
1.1.4. Društvena i komunalna infrastruktura	10
1.2. GOSPODARSKE ZNAČAJKE PODRUČJA	18
1.2.1. Indeks razvijenosti	18
1.2.2. Glavne gospodarske djelatnosti	18
1.2.3. Stanje gospodarstva	19
1.2.3. Tržište radne snage	24
1.3. DEMOGRAFSKE I SOCIJALNE ZNAČAJKE	25
1.3.1. Broj i gustoća stanovnika	25
1.3.2. Demografska kretanja	26
1.3.3. Obrazovna struktura stanovništva.....	27
1.3.4. Kultura	28
2. ANALIZA RAZVOJNIH POTREBA I POTENCIJALA PODRUČJA, UKLJUČUJUĆI SWOT ANALIZU	29
3. OPIS CILJEVA LRS TE INTEGRIRANOG I INOVATIVNOG KARAKTERA LRS UKLJUČUJUĆI JASNE I MJERLJIVE POKAZATELJE ZA IZLAZNE POKAZATELJE I REZULTATE	32
3.1. CILJEVI, PRIORITETI I MJERE LRS ZA PODRUČJE LAG-A TEMELJENI NA MOGUĆNOSTIMA PRR 2014-2020.....	32
3.2. OPIS MJERA UKLJUČUJUĆI DEFINIRANJE KORISNIKA, KRITERIJE PRIHVATLJIVOSTI	35
3.3. OPIS ODABIRA PROJEKATA NA NIVOU LAG-A.....	41
3.3.1. Način odabira projekata	41
3.3.2. Kriteriji i sastav tijela za odabir projekata i opis procedure dodjeljivanja višeg intenziteta potpore odabranom projektu	41
3.4. OPIS TEMA PLANIRANIH PROJEKATA SURADNJE I NAČIN ODABIRA PROJEKATA SURADNJE	42
3.5. USKLAĐENOST S NADREĐENIM STRATEŠKIM DOKUMENTIMA.....	42

3.5.1.	Horizontalna pitanja LRS	43
4.	UKLJUČENOST LOKALNIH DIONIKA U IZRADU LRS	45
4.1.	PRIMJENA NAČELA „ODOZDO PREMA GORE“ I SUDJELOVANJE RAZLIČITIH INTERESNIH SKUPINA	45
4.2.	OPIS PARTNERSTVA	46
5.	AKCIJSKI PLAN PROVEDBE LRS	47
5.1.	TIJEK PROVEDBE LRS NA NIVOU SVAKE GODINE UNUTAR PROGRAMSKOG RAZDOBLJA 2014 – 2020	47
5.2.	PROCJENA BROJA PROJEKATA ZA VRIJEME PROGRAMSKOG RAZDOBLJA 2014 – 2020	48
6.	NAČIN PRAĆENJA I PROCJENE PROVEDBE LRS (NAČIN UPRAVLJANJA PROVEDBOM, NADZORA PROVEDBE I OCJENJIVANJA USPJEŠNOSTI PROVEDBE STRATEGIJE)	48
6.1.	OPIS PRAĆENJA PROVEDBE LRS	48
6.2.	INDIKATORI ZA MJERENJE UČINKA PROVEDBE LRS	50
6.3.	OPIS PROCJENE LRS	50
7.	OPIS SPOSOBNOSTI PROVEDBE LRS	51
7.1.	LJUDSKI KAPACITET ZA PROVEDBU LRS	51
7.2.	FINANCIJSKI KAPACITET ZA PROVEDBU LRS	53
7.3.	ISKUSTVO U PROVEDBI LEADER PRISTUPA U PROGRAMSKOM RAZDOBLJU 2007 – 2013	53
7.4.	ISKUSTVO U PROVEDBI PROJEKATA IZVAN MJERE LEADER	54
8.	FINANCIJSKI PLAN	54
8.1.	FINANCIRANJE RADA LAG-A (IZVORI FINANCIRANJA)	54
8.2.	FINANCIRANJE PROVEDBE LRS	55
8.3.	PROCJENA POTREBNIH FINANCIJSKIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU PROJEKATA	57
9.	POJMOVNIK	58

Popis priloga

Prilog br. 1:	Broj stanovnika po godinama na području LAG-a	60
Prilog br. 2:	Područja Ekološke mreže RH (NATURA 2000) na području LAG-a	62
Prilog br. 3:	Kulturna baština LAG-a	64
Prilog br. 4:	Zdravstvena infrastruktura	65
Prilog br. 5:	Nerazvrstane ceste	66

Prilog br. 6: Indeks razvijenosti općina	67
Prilog br. 7: Brojno stanje stoke iz Upisnika poljoprivrednika na području LAG-a	68
Prilog br. 8: Broj košnica i broj pčelara iz Upisnika poljoprivrednika na području LAG-a	69
Prilog br. 9: Turistička kategorizacija naselja u LAG-u	70
Prilog br. 10: Turistički lokaliteti LAG-a	71
Prilog br. 11: Podaci za demografska kretanja.....	73
Prilog br. 12: Indikatori.....	74
Prilog br. 13: Povezanost LRS s Programom ruralnog razvoja RH 2014-2020	77
Prilog br. 14: Popis radne grupe.....	81
Prilog br. 15: Tijek provedbe LRS.....	83
Prilog br. 16: Procijenjeni broj projekata.....	84
Prilog br. 17: Financiranje rada LAG-a – 2015. godina	86
Prilog br. 18: Kriteriji za odabir projekta.....	87
Prilog br. 19: Popis kratica.....	100
Popis tablica	
Tablica 1.: Područje LAG-a "PODRAVINA"	6
Tablica 2. Zaštićeni dijelovi prirode na području LAG „PODRAVINA“	7
Tablica 3. Institucije kulture na području LAG-a	13
Tablica 4.: Komunalna infrastruktura na području LAG PODRAVINA.....	15
Tablica 5: Prometna infrastruktura na području LAG PODRAVINA.....	16
Tablica 6: Odlagališta otpada na području LAG-a.....	17
Tablica 7: Struktura gospodarskih objekata	19
Tablica 8 : Broj poljoprivrednih gospodarstava na području LAG-a.....	20
Tablica 9 : Broj PG-a, Arkod parcela i poljoprivredne površina (ha) na području LAG-a	20
Tablica 10. Broj poljoprivrednih proizvođača u ekološkoj proizvodnji na području LAG-a ...	22
Tablica 11. Smještajni kapaciteti na području LAG-a	23
Tablica 12. Tržište radne snage.....	24
Tablica 13. Gustoća naseljenosti Općina LAG-a	25
Tablica 14. Broj učenika osnovnih i srednjih škola na području LAG-a.....	28
Tablica 15. Analiza anketa stanovništva	29
Tablica 16. Organizacija praćenja LRS.....	49
Tablica 17. Evaluacija LRS.....	50
Tablica 18. Broj članova LAG-a „PODRAVINA“ raspoređenih prema sektoru	51
Tablica 19. Financiranje rada LAG-a.....	54
Tablica 20. Financiranje provedbe LRS.....	56
Tablica 21. Planirana sredstva prema godinama.....	57
Popis grafikona	
Grafikon 1. Kretanje broja stanovnika 2001;2011.g. naselja s područja LAG-a	26
Grafikon 2. Demografska kretanja stanovništva	27
Popis karata	
Karta 1. Područje LAG-a "PODRAVINA" u RH	5

UVOD

Lokalna akcijska grupa „PODRAVINA“ osnovana je 2012. godine kao udruga koja povezuje civilni, gospodarski i javni sektor. Kroz proteklo razdoblje izgradili su ljudske i tehničke kapacitete kako bi bili spremni prihvatiti izazove ovoga vremena. Vođeni činjenicom kako se malim koracima čine veliki pomaci, kroz posljednje četiri godine animirali su članove za sudjelovanje u procesima odlučivanja i prihvaćanju društvene odgovornosti, informirali stanovništvo o mogućnostima koje im se otvaraju kroz EU fondove i poticali na međusobnu suradnju. Na taj način su kroz djelovanje LAG-a stvorili temelj za suradnju dionika na budućim projektima.

Mogućnost za provođenje aktivnosti animacije i informiranja stanovnika LAG područja omogućena je LAG-u „PODRAVINA“ financiranjem kroz Mjeru 202 IPARD programa koja je uspješno završena 04.07.2015. godine.

Polazne odrednice svake aktivnosti LAG-a proizlaze iz stvarnih potreba lokalne zajednice, kroz LEADER pristup. Lokalni dionici postaju fokus djelovanja LAG-a upravo zahvaljujući pristupu odozdo prema gore, a sinergijom svih sektora društva, LEADER pruža uspješnu potporu razvoju ruralnih područja Europske unije.

Osim toga, na razini LAG-a vrlo je važno načelo supsidijarnosti gdje se javni sektor potiče na pomaganje pojedincima i posredničkim tijelima u poduzimanju inicijativa za dobrobit društva. Na taj način se omogućava članovima zajednice sudjelovanje u ostvarenju općeg dobra za zajednicu.

Lokalna razvojna strategija LAG-a „PODRAVINA“ uključuje dionike s područja 16 jedinica lokalne samouprave: Grad Đurđevac, Općina Drnje, Općina Đelekovec, Općina Ferdinandovac, Općina Gola, Općina Hlebine, Općina Kalinovac, Općina Kloštar Podravski, Općina Molve, Općina Novigrad Podravski, Općina Novo Virje, Općina Podravske Sesvete, Općina Virje, Općina Koprivnički Ivanec, Općina Koprivnički Bregi i Općina Peteranec. Sve relevantne dionike informiralo se o pristupanju izradi Lokalne razvojne strategije LAG-a za razdoblje 2014.-2020., a kroz LRS nastojalo se analizirati područje djelovanja LAG-a „PODRAVINA“ uključujući sva tri sektora. Na temelju analiza, s posebnim naglaskom na SWOT analizu definirani su ciljevi, prioriteti i mjere.

Baza prikupljenih podataka u toku izrade LRS-a prikazana je u prvom dijelu koji čini analitički dio same LRS-a. Osnovni izvor podataka bili su statistički podaci te ankete i upitnici koji su uz pomoć predstavnika JLS-a u Radnoj grupi za izradu LRS-a podijeljeni lokalnom stanovništvu i ponovno prikupljeni te obrađeni radi dobivanja relevantnih podataka za analizu područja. Usporedno s ovim aktivnostima odrađeno je 8 radionica na kojima su se prikupljale projektne ideje. Nakon izrade prijedloga, Lokalna razvojna strategija stavljena je na raspravu te su odrađene 4 radionice javne rasprave kako bi se dionici potaknuli na aktivno sudjelovanje u završnoj fazi.

Ovaj dokument izrađen je kao potpora ruralnom razvoju na području LAG-a „PODRAVINA“ sa ciljem pokretanja zajednice prema LEADER/CLLD pristupu.

1. ZNAČAJKE PODRUČJA OBUHVAĆENOG LAG-om „PODRAVINA“

OPĆE ZEMLJOPISNE ZNAČAJKE PODRUČJA

1.1.1. Površina i granice područja

Područje LAG-a „PODRAVINA“ (u daljem tekstu LAG) smješteno je na sjeverozapadu Republike Hrvatske točnije na istočnom dijelu Koprivničko-križevačke županije. Ono se prostire duž granice s Republikom Mađarskom te se nalazi između rijeke Drave i gorja Bilogore. Područje koje zauzima LAG graniči s Bjelovarsko-bilogorskom županijom na zapadu i Virovitičko-podravskom županijom na jugu te se nalazi 100 km istočno od glavnog grada Zagreba.

Karta 1. Područje LAG-a "PODRAVINA" u RH

Izvor: LAG "PODRAVINA"

Površina područja LAG-a iznosi 831,17 km² čime obuhvaća gotovo polovicu ukupne površine Koprivničko-križevačke županije. Broj stanovnika koji obitavaju u 60 naselja (Prilog br. 1) u okviru LAG-a prema popisu iz 2011. iznosi 41.748. Gustoća naseljenosti iznosi 50,23 stanovnika/km².

Prostor LAG-a zauzima područje 16 jedinica lokalne samouprave:

Tablica 1.: Područje LAG-a "PODRAVINA"

Grad/općina	Naselja	Površina km ²	Udio u LAG-u %
Drnje	Botovo, Drnje, Torčec	29,65	3,56
Đurđevac	Budrovac, Čepelovac, Đurđevac, Grkine, Mičetinac, Severovci, Sirova Katalena, Suha Katalena, Sveta Ana	157,19	18,91
Đelekovec	Đelekovec, Imbriovec	25,89	3,11
Ferdinandovac	Brodić, Ferdinandovac	49,25	6,9
Gola	Gola, Gotalovo, Novačka, Otočka, Ždala	76,33	9,18
Hlebine	Gabajeva Greda, Hlebine	30,95	3,72
Kalinovac	Batinske, Kalinovac, Molvice	35,55	3,29
Kloštar Podravski	Budančevica, Kloštar Podravski, Kozarevac, Prugovac	51,47	6,19
Koprivnički Bregi	Glogovac, Jeduševac, Koprivnički Bregi	34,98	4,2
Koprivnički Ivanec	Botinovec, Goričko, Koprivnički Ivanec, Kunovec, Pustakovec	32,96	3,96
Molve	Čingi Lingi, Molve, Molve Grede, Repaš	46,53	5,59
Novigrad Podravski	Borovljani, Delovi, Javorovac, Novigrad Podravski, Plavšinar, Srdinac, Vlaislav	64,62	7,77
Novo Virje	Novo Virje	35,98	4,32
Peteranec	Komatnica, Peteranec, Sigetec	51,77	6,22
Podravske Sesvete	Podravske Sesvete	29,47	3,54
Virje	Virje, Donje Zdjelice, Hampovica, Miholjanec, Rakitnica, Šemovci	78,55	9,45

Izvor: DZS

Naselja su većinom seoska s niskom gustoćom naseljenosti, sustavi korištenja zemljišta su pretežno poljoprivredni i šumarski te je i identitet zajednice ruralni. Status grada ima jedino Đurđevac koji prema popisu stanovništva iz 2011. godine, bez prigradskih naselja, broji 6.378 stanovnika ili 16% ukupnog stanovništva LAG područja.

1.1.2. Reljefne i klimatske karakteristike

Područje LAG-a prijelazno je područje semihumidne i stepskoaridne panonske klimatske zone. Zahvaljujući utjecaju Panonske nizine i planinskog sustava Alpa i Dinarida slabi utjecaj Atlantskog oceana i Sredozemnog mora. Zimi je hladno, tako da do izražaja dolazi svjež, umjereno kontinentalna klima s dosta izraženim ekstremnim vrijednostima pojedinih klimatskih elemenata. Srednja godišnja temperatura iznosi 9,6°C, apsolutni temperaturni maksimum doseže do izmjerenih 38,4°C, a apsolutni temperaturni minimum do -27,3°C. Prosječna temperatura u siječnju je -2 °C, a u srpnju 20°C. Padaline se kontinuirano javljaju kroz cijelu godinu u iznosu od 842,0 mm dok su maksimumi izraženi u srpnju i studenom. Česte su godine s malim brojem dana u kojima je prisutan snježni pokrivač i male količine snijega. Broj kišnih dana je 127, a izrazito

sušna razdoblja su rijetka. Područje LAG-a blago je vjetrovito s najčešćim vjetrovima sjevernjaka, sjeverozapadnjaka i jugozapadnjaka.

Reljef i tlo pripada reljefno, pretežito nizinskom području prirodno omeđeno rijekom Dravom, te brdovitijim rubnim područjima Kalničkog gorja i Bilogore. Veliki dio leži u aluvijalnoj nizini rijeke Drave, te pripada Dravskom slijevu, dok predio kalničkog gorja pripada Savskom slijevu (najznačajniji vodotok Glogovnica).

1.1.3. Kulturna, povijesna i prirodna baština - Natura 2000

1.1.3.1. Prirodna baština - Natura 2000

U pogledu prirodnih resursa ističu se bogata nalazišta plina i nafte osobito na području Općina Molve, Kalinovac, Virje, Gola i Ferdinandovac. Iz ležišta na području ovih općina proizvodi se gotovo 70% ukupnih količina plina proizvedenog u Republici Hrvatskoj. Važno je napomenuti i bogatstvo geotermalnih izvora koji se iskorištavaju u gospodarske i rekreativne svrhe. Iako područje LAG-a obiluje rezervama pitke vode javlja se problem sve većeg onečišćenja okoliša što direktno utječe na kvalitetu rezervi pitke vode. Rijeka Drava i pijesak koji se proteže duž područja LAG-a omogućuju eksploataciju šljunka i pijeska.

Tablica 2. Zaštićeni dijelovi prirode na području LAG „PODRAVINA“

Kategorija zaštite	JLS	Lokacija/ naziv	Površina pod zaštitom (ha)
Posebni rezervat	Kalinovac	Posebni rezervat (šumske vegetacije) “Crni Jarki”	72,23
	Đurđevac	Posebni (geografsko-botanički) rezervat Đurđevački Pijesci	19,5
Regionalni park	Drnje, Đelekovec, Ferdinandovac, Gola, Hlebine, Molve, Novo Virje, Peteranec, Podravske Sesvete	Regionalni park MURA-DRAVA	14.891,40
Značajni krajobraz	Gola, Novo Virje	Čambina	52,06
Spomenik prirode	Koprivnički Ivanec	Mali zoološki lokalitet „Livade u Zovju“	1
	Gola	Skupina stabala hrasta lužnjaka	0,1

Izvor: Javna ustanova za upravljanje prirodnim vrijednostima na području KKŽ, podaci preuzeti iz GIS baze podataka Zavoda za prostorno uređenje KKŽ

Trenutačno stanje zaštićenih područja prirode na teritoriju LAG-a obuhvaća značajan Regionalni park „MURA-DRAVA“ koji se prostire na područjima devet općina s područja LAG-a (Drnje, Đelekovec, Ferdinandovac, Gola, Hlebine, Molve, Novo Virje, Peteranec i Podravske Sesvete).

Regionalni park „MURA-DRAVA“ obuhvaća poplavno područje formirano duž riječnih tokova, a uključuje i prijelazno područje s poljoprivrednim površinama i manjim naseljima uz rijeke. Proteže se na ukupnoj površini od 87.680,52 ha, dok se na području LAG-a proteže na 14.891,40 ha. Regionalni park dio je jednog od najvažnijih Europskih riječnih ekosustava: poplavnog područja rijeka Drave, Mure i Dunava. Rijeke Mura i Drava područja su visoke biološke i krajobrazne raznolikosti te bogate geološke i kulturno-tradicijske baštine. Naselja unutar i u okolici parka predstavljaju njegov integralni dio te je ovom kategorijom zaštite važno osigurati i potaknuti njihov održivi razvoj kako bi se zaustavili trendovi smanjenja broja stanovništva. Kraj ima mogućnosti za razvoj novih perspektiva održivog razvoja kao što su ekoturizam i ekološka poljoprivreda. Područje obilježava značajna georaznolikost vezana uz raznolikost sedimenata pretežito kvartarne starosti. Ove vrijednosti imaju značajan potencijal za razvoj geoturizma kao specifičan element ponude parka.

Šumski predio **Crni jarki** nalazi se u okviru šumsko gospodarske jedinice „Đurđevačke nizinske šume“. Smješten je istočno od mjesta Kalinovac, a južno od ceste Kalinovac-Ferdinandovac, odnosno kanala Čivičevac. Zbog crne johe koja se u tom području nalazi u optimalnom razvitku, te se po svom uzrastu, godišnjem prirastu i ljepoti ubraja među najkvalitetnije u Europi kao i reliktnog karaktera pripadajuće biljne zajednice to je područje stavljeno pod posebnu zaštitu kao Posebni rezervat šumske vegetacije „Crni jarki“.

Dio **pijesaka** koji se nalazi istočno od grada Đurđevaca proglašen je 1963. godine posebnim geografsko-botaničkim rezervatom kao lako prepoznatljivim i jedinstvenim staništem u Hrvatskoj. Rezervat zauzima površinu od ukupno 19,5 ha i dio je gospodarske jedinice Đurđevačke nizinske šume kojom gospodare Hrvatske šume, Šumarija Đurđevac. Predstavlja jedan od posljednjih ostataka nekad prostranog 12 km dugog pojasa Podravske pijesake. Karakterizira ga izmjena pješčanih humaka i udubljenja u visini 4-6 m. Specifičnost reljefa također se odražava i na specifičnost vegetacije. Na području Posebnog geografsko-botaničkog rezervata Đurđevački pijesci združuju se biljke istočno- europskog i zapadno-europskog podrijetla s endemičnim biljkama Panonske kotline.

Da bi se sačuvao mali lokalitet vlažne livade košanice na kojoj je utvrđeno jedno od rijetkih staništa dviju vrsta leptira livadnih plavaca područje **livade u Zovju** proglašeno je spomenikom prirode. Površina mu iznosi cca 1 ha. Svrha zaštite je sačuvati dvije vrste leptira koji pripadaju najugroženijim i najranjivijim europskim vrstama danjih leptira i leptira općenito.

Repaški hrastici nadaleko su poznati. Međutim, najstarijim primjercima hrasta u Podravini smatraju se **četiri stabla hrasta lužnjaka** (*Quercus robur* L.) koja se nalaze u mjestu Ždala, a rastu u malom parku koji okružuje zgradu šumarije Repaš. Starost im se procjenjuje na oko 380 godina. Njihova starost, ljepota, estetski izgled, te znanstvena i povijesna vrijednost činili su dovoljan broj razloga da se ta stabla zaštite na temelju Zakona o zaštiti prirode u kategoriji Spomenika prirode. Visina hrastova kreće se u rasponu od 24-28 metara. Prsni opseg im iznosi oko 4,5 metra.

Ekološka mreža Republike Hrvatske, proglašena Uredbom o ekološkoj mreži (NN 124/2013), predstavlja područja ekološke mreže Europske unije Natura 2000. Područje Ekološke mreže na području LAG-a (Prilog br. 2) koja su također i područja ekološke mreže NATURA 2000

predstavljaju europsku mrežu područja važnih za očuvanje ugroženih vrsta i stanišnih tipova. Ekološku mrežu RH (mrežu Natura 2000) prema članku 6. Uredbe o ekološkoj mreži (NN 124/2013) čine područja očuvanja značajna za ptice - POP (područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja divljih vrsta ptica od interesa za Europsku uniju, kao i njihovih staništa, te područja značajna za očuvanje migratornih vrsta ptica, a osobito močvarna područja od međunarodne važnosti) i područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove - POVS (područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja drugih divljih vrsta i njihovih staništa, kao i prirodnih stanišnih tipova od interesa za Europsku uniju).

Cilj Ekološke mreže je očuvanje ili ponovna uspostava povoljnog stanja ugroženih i rijetkih vrsta te prirodnih i polu prirodnih stanišnih tipova. Dosad je u ovu Ekološku mrežu uključeno gotovo 20% teritorija EU što je čini najvećim sustavom očuvanih područja u svijetu. Ekološka mreža na LAG području zauzima ukupno oko 32.997,11 ha. Važnost proglašenja Ekološke mreže očituje se u povećanom nadzoru područja te mogućnosti korištenja sufinanciranja EU projekata u projektima zaštite, ali i drugim djelatnostima na području Ekološke mreže, a u cilju zaštite i postizanja ciljeva očuvanja područja.

1.1.3.2. Povijesna, kulturna i tradicijska baština

Kulturnu-povijesnu baštinu možemo podijeliti na zaštićenu nepokretnu povijesnu-kulturnu baštinu (materijalnu), zaštićenu pokretnu povijesnu-kulturnu baštinu (materijalnu) i zaštićenu pokretnu povijesnu-kulturnu baštinu (nematerijalnu). Kulturna baština, materijalna i nematerijalna, zajedničko je bogatstvo tog prostora u svojoj raznolikosti i posebnosti. To je baština koja je kroz povijest ostala očuvana te prenosi odgovornost očuvanja na sljedeću generaciju. Uz brojne materijalne ostatke koji svjedoče o prisutnosti čovjeka na ovim prostorima, očuvan je i veliki dio nematerijalne baštine. U prošlosti ovim su prostorom prošli mnogi narodi i ostavili svoj trag vidljiv i danas u nekim segmentima kulture. Isprepliću se utjecaji od vremena pretpovijesnih kultura do vremena Ilira, Grka, Rimljana, Osmanskog carstva i Austro-Ugarske. Različiti povijesni utjecaji na ovom su području stvorili posebnu cjelinu, koju je lokalna zajednica formirala na jedinstven i neponovljiv način.

Na području LAG-a zaštićeno je i evidentirano ukupno 1.162 materijalnih i nematerijalnih kulturnih dobara (Prilog br. 3). Od ukupnog broja najviše broji graditeljska baština (934) koju u najvećoj mjeri čine crkve i kapelice, nešto u manjem broju su arheološka nalazišta (168), dok kulturni krajolici broje samo 23, pokretnu kulturnu baštinu 28 te nematerijalna kulturna baština 7. Pokretna kulturna dobra najvećim dijelom čini crkveni inventar i etnografske zbirke.

Zaštićena pokretna kulturna dobra (nematerijalna) broji 6 znanja i vještina tipična za ovaj dio Podravine te jednu usmenu predaju (Legendu o Picokima).

Ivanečki vez s područja župe Koprivnički Ivanec prepoznatljiv je dio nasljeđa, odnosno tradicijskog tekstilno- rukotvorskog umijeća ukrašavanja ženskih odjevnih predmeta, a obuhvaća naselja Koprivnički Ivanec, Goričko, Kunovec, Botinovec i Pustakovec. Ivanečki vez najoriginalniji je dio podravske narodne nošnje ivanečkog tipa. Vez je dio nasljeđa po kojem su prepoznatljivi žitelji župe Koprivnički Ivanec, po njemu se identificiraju, te razlikuju od ostalih

naselja koprivničkog područja. Specifičan način odijevanja žena navedenih naselja, očuvan je do sredine 20. stoljeća, dok je u ostalim okolnim naseljima moda iz grada preuzeta mnogo ranije. Sredinom 90-ih godina 20. stoljeća ivanečki vez počeo se koristiti kao predmet - suvenir.

Umijeće pripreme slastice **Bregofska pita** prenosi se usmenim putem već generacijama unutar obitelji u podravskom mjestu Koprivnički Bregi kraj Koprivnice, a peku je bregovske žene. Vjerojatno i više od dvjesto godina Božić, Uskrs i svatovi nezamislivi su u Bregima bez Bregofske pite koja se u tom mjestu peče po starim receptima, sve do današnjih dana.

Umijeće izrade **peteranskog veza-filea** duboko je ukorijenjeno u život i kulturu naselja Peteranec a njegova izrada živuća je praksa današnjeg vremena. Njena posebnost očituje se u suptilnoj pučkoj modifikaciji industrijskog načina izrade filea s početka dvadesetog stoljeća. Zbog svoje profinjenosti, zahtjevne izrade i duboke povezanosti s načinom življenja naselja Peteranec, predstavlja nematerijalno kulturno dobro značajno za šire područja Podravine.

Scenska igra **Legenda o picokima** odigrava se tradicionalno krajem lipnja na otvorenom prostoru oko utvrde. Radnja ima svoje povijesno uporište u događajima iz druge polovice XVI. stoljeća kada je turska vojska u osvajačkom pohodu došla u ove krajeve. U pohodu od Virovitice do Koprivnice Turci nailaze na neprobojnu đurđevačku utvrdu. Nakon dugotrajnog opsjedanja utvrde branitelji iz topa ispaljuju posljednjeg pijetla u turski tabor. Turski vojskovođa, nasamaren, zaključuje kako „kauri“ imaju hrane na bacanje te odlaze u daljnje pohode koji obećavaju veći uspjeh, ostavljajući Đurđevčanima u „amanet“ nadimak Picoki.

Umijeće **izrade i sviranja cimbal**a u Podravini, Međimurju i Hrvatskom zagorju dio je stoljetne tradicije ovog dijela Hrvatske. Cimbali (cimbulje, cimbule) je žičano glazbalo, koje se solistički ili u sastavu koristi na području sjeverne i sjeverozapadne Hrvatske – u Podravini, Međimurju i Hrvatskom zagorju. Na području Hrvatske postoje svjedočanstva o postojanju cimbalu od 15. stoljeća, no svakako su pouzdanija ona iz 18. stoljeća (rječnik Ivana Belostenca iz 1740. koji osim termina cimbal donosi i opis kako se cimbal svira te nazive za pojedine dijelove glazbala). U Đurđevcu je 2010. godine osnovana i Udruga cimbalista Hrvatske, koja djeluje u dvije sekcije: sviranje cimbalu i izrađivanje cimbalu.

Na području Podravine poznato je nekoliko tehnika **ukrašavanja pisanica** od kojih su neke karakteristične za pojedina sela. Pisanje voskom poznato je u mjestu Đelekovec i često se smatra jednom od najstarijih tehnika. Izvodi se pomoću pisaljke kojom se na površinu jaja nanosi vosak. Umijeće ukrašavanja uskršnjih jaja u Podravini proglašene su nematerijalnim kulturnim dobrom, s time da se to rješenje odnosi ponajprije na pisanice iz Podravske Sesvete, Molvi i Novigrada Podravske. U Podraskim Sesvetama već više od jednog stoljeća zadržao se običaj oslikavanja ljuske jajeta voskom i bojama, batik tehnikom.

1.1.4. Društvena i komunalna infrastruktura

1.1.4.1. Društvena infrastruktura

Kroz društvenu infrastrukturu koja je najvažnija komponenta društvenog standarda ostvaruje se napredak i potiče razvoj unutar svake zajednice, podiže se obrazovna, kulturna i znanstvena razina,

zdravstvena kultura, standard cjelokupnog stanovništva, pridonosi se povećanju socijalne skrbi, osigurava nesmetano bavljenje sportskim aktivnostima, omogućava rekreacija i odmor stanovništva.

a) Obrazovna infrastruktura LAG-a „PODRAVINA“

Obrazovnu infrastrukturu čine predškolske ustanove, osnovne i srednje škole.

Predškolske ustanove:

Na području LAG-a djeluju predškolske ustanove, vrtići u Ferdinandovcu, Kalinovcu, Molvama, Novom Virju, Novigradu Podravskom, Koprivničkim Bregima, Hlebinama, Peterancu, Goli, Drnju, Đelekovcu, Koprivničkom Ivancu, Đurđevcu i Virju. U Podravskim Sesvetama se nalazi igraonica i predškola, a u Kloštru Podravskom samo igraonica.

Osnovni problemi s kojima se suočavaju stanovnici područja LAG-a u dijelu predškolskih ustanova su nedostatni kapaciteti u pojedinim vrtićima, pa su roditelji primorani djecu zbrinuti u vrtiću u Đurđevcu. Dio vrtića nema jasličku grupu, tako da mlade obitelji bez „baka servisa“ u pojedinim područjima LAG-a teško mogu organizirati život ukoliko žele da oba roditelja budu zaposlena. Dio vrtića nije usklađen s pedagoškim standardom, te je potrebno ili graditi novi vrtić ili proširiti – rekonstruirati postojeći, u mnogima je loša opremljenost didaktičkim pomagalicama, nema dječjih igrališta, nema dovoljno stručnog osoblja (teta) i nema stručnih osoba, logopeda, koje bi se bavile djecom s posebnim potrebama ili posebno nadarenom djecom.

Osnovne škole:

Na području LAG-a aktivno je 13 matičnih škola (MŠ) i 31 područna škola (PŠ).

Za podizanje standarda kvalitete odgoja i obrazovanja, potrebno je investirati u infrastrukturu pojedinih škola koja je u poprilično lošem stanju, pa je potrebna dogradnja, rekonstrukcija, opremanje knjižnica, školskih kuhinja, kabineta za informatiku, energetska obnova krovova, fasada, popravak podova, potrebno je izgraditi dodatne sportske dvorane, igrališta i ista opremiti sportskim spravama, uvođenje učinkovite rasvjete. Nedostaju knjižnice za djecu. Knjižnicu ima svega 8 škola.

Srednje škole:

Na nivou LAG-a djeluju dvije srednje škole; Strukovna škola Dr. Ivana Kranjčeva i Gimnazija koje se nalaze u Đurđevcu. Srednje škole obrazuju učenike za zanimanja na osnovu trogodišnjih i četverogodišnjih programa za određena strukovna ili obrtnička zanimanja te gimnazijske programe.

Strukovna škola provodi programe za obrazovanje: tehničar za elektroniku, tehničar za računalstvo, tehničar za mehatroniku, ekonomist, strojobravar, automehatroničar, instalater grijanja i klimatizacije, automehaničar, autoelektričar, elektroničar mehaničar, stolar, kuhar, konobar, vozač motornog vozila, frizer, kozmetičar i pomoćni kuhar i slastičar.

Na području LAG-a nema obrazovne ustanove u kojoj se mogu stjecati ostale vještine i znanja nakon školovanja.

Permanently je prisutan problem integracije i socijalizacije Roma na području LAG-a, naročito u Općinama koje nastanjuje veći dio osoba Romske manjine, pa tako u Gradu Đurđevcu od ukupnog broja stanovnika 3,74% čine Romi, u Općini Drnje 4,46%, a u Općini Peteranec 7,06%. Roditelji

te djece nisu zainteresirani da se njihova djeca školuju, nemarni su u obavljanju školskih dužnosti dijelom i zbog uvjeta u kojima žive.

b) Kultura i znanost

Za područje LAG-a su važne kulturne ustanove kao što su društveni domovi u svim općinama pa čak i u pojedinim naseljima. Ukupno ima 44 društvena doma u kojima se prostori koriste za društvena okupljanja, sastanke udruga, sportskih i vatrogasnih društava, vijeća mjesnih odbora i kao izložbeni prostor.

Rezultati ankete ukazuju da stanovnici razvoju kulturnih aktivnosti te mogućnostima zabave i kreativnog provođenja slobodnog vremena pridaju veliku važnost, i razvoj kulturnih i društvenih aktivnosti rangiraju vrlo visoko na listi prioriteta i potreba.

U sljedećem razdoblju potrebno je pokrenuti aktivnosti na:

- stvaranju pretpostavki za organiziranje kulturnih događanja kroz stvaranje udruženja mladih koja bi se bavila humanitarnim akcijama, organizacijom kulturnih događanja koja također doprinose poboljšanju kvalitete života mladih i svih stanovnika na području LAG-a kao što su koncerti, predstave, likovne kolonije
- dodatnom promicanju tradicijskog i kulturnog nasljeđa,
- poticanju osnivanja odgovarajućih udruga usmjerenih na uključivanje lokalnog stanovništva u kreativni i kulturni rad (foto-klub, slikarske radionice, dramska i literarna radionica, razne aktivnosti mladih),
- organiziranju društvenih tribina, druženja i drugih oblika kojima se jača kohezija stanovništva,
- obnovi mjesnih domova u naseljima.
- investiranju u infrastrukturu društvenih domova, energetske obnovu fasada, uređenje trgova na čijim prostorima se održavaju periodične i godišnje manifestacije
- u pojedinim općinama nedostaju bankomati i kiosci za tiskovine.

Tablica 3. Institucije kulture na području LAG-a

Općina/ Grad	Društveni i vatrogasni dom	Knjižnica	Muzej / zavičajna zbirka	Klub tehničke kulture	Galerija / etno zbirka
Kloštar Podravski	6	Bibliobus + 1 školska	0	0	1
Podravske Sesvete	3	1 školska	Etnografski i arheološki (privatni)	0	0
Ferdinandovac	4	1 školska 1 mjesna	0	0	1
Kalinovac	1	1 školska +Bibliobus	Zavičajni muzej	0	0
Molve	4	Bibliobus	0	0	1
Novo Virje	4	Bibliobus + 1 školska	0	0	1
Novigrad Podravski	5	1 školska+ 1 mjesna + Bibliobus	0	0	1
Koprivnički Bregi	3	1 školska	0	0	0
Hlebine	1	Bibliobus	0	0	2
Peteranec	2	Bibliobus	0	0	1
Gola	5	0	0	0	2
Drnje	2	Bibliobus	Zavičajna zbirka Torčica	0	0
Đelekovec	2	Bibliobus i dječja	Zavičajna zbirka	0	0
Koprivnički Ivanec	5	Bibliobus	0	1	0
Đurđevac		1 školska	1	1	3
Virje	6	1 školska 1 za odrasle	Zavičajni muzej	0	3

Izvor: podaci prikupljeni kroz održane radionice po općinama

c) Zdravstvena zaštita

Zdravstvena zaštita na području LAG-a je organizirana sukladno *Zakonu o zdravstvenoj zaštiti* kroz Domove zdravlja u Novigradu Podravskom i Đurđevcu. Hitna medicinska pomoć je organizirana u sklopu Zavoda za hitnu medicinu u Đurđevcu ili Koprivnici. Te institucije pružaju usluge stanovništvu iz osnovne (*primarne*) zdravstvene zaštite. Sve nabrojene zdravstvene institucije nastoje stvoriti odgovarajuće uvjete za rad, a posebnu pažnju posvećuju kvaliteti zdravstvenih usluga, pružanju brže i efikasnije zdravstvene zaštite, približavanje zdravstvene

zaštite stanovništvu, opremanju službi odgovarajućom opremom i njenim potpunijim korištenjem te edukativnom radu vlastitog stručnog kadra.

Bolnica i stacionara nema. Nema specijalističkih ordinacija niti privatnih poliklinika.

Zdravstvena infrastruktura dana je u Prilogu br. 4.

d) Socijalna skrb

Generalno, na području općina u sastavu LAG-a istaknut je problem velikog broja staračkih domaćinstava koje treba sve veću stručnu zdravstvenu pomoć, tako da se osjeća nedostatak odgovarajućih ustanova kao i liječnika opće prakse.

Socijalna skrb je od bitnog značaja zbog većinom starijeg stanovništva koji žive na području LAG-a. Socijalna skrb je organizirana putem Centra za socijalnu skrb Đurđevac. Socijalna i zdravstvena skrb i njega u pojedinim općinama i gradovima organizirana je kroz program pomoći u kući starijim osobama tzv. geronto domaćice kojih ima 15, a koje organizirano djeluju na području LAG-a, te skrbe za 150-160 osoba. Također 7 medicinskih sestara skrbe i prema potrebi obilaze štićenike, a aktivan je na području Kalinovca i osobni asistent za osobu s multiplom sklerozom. Udomiteljske obitelji, njih cca 50 skrbi dijelom o odraslim osobama a dijelom o djeci.

Od socijalnih ustanova na području LAG-a postoji 10 domova za starije i nemoćne osobe s ukupnim kapacitetom od 163 štićenika. Kako se većinom radi o privatnim domovima koji su cjenovno uglavnom nedostupni lokalnom stanovništvu, postoji potreba za osnivanjem (državnih) županijskih domova.

Dodatno za potrebe skrbi ugroženih stanovnika koriste se usluge Crvenog križa, Caritasa, socijalnih vijeća i u Novigradu Podravskom postoji ustanova za zdravstvenu njegu u kući.

e) Udruge i civilno društvo

Na području LAG-a registrirano je 467 organizacija civilnog društva među kojima su najzastupljenije udruge.

Prema vrsti odnosno djelatnosti udruga, najzastupljenije su sportske udruge i to u prvom redu nogometni klubovi regionalnog i lokalnog značaja, zatim košarkaški i rukometni klubovi, lovna i ribolovna društva, zatim su tu udruge poljoprivredne djelatnosti kao što su pčelarska udruga, udruga proizvođača mlijeka, udruga vinara, KUD-ovi, zatim udruge umirovljenika, udruge žena, dijabetičara, udruge za očuvanje kulturne baštine. Većina udruga financira se iz proračuna JLS te vlastitih članarina. Gotovo da i nema udruge koja bi svoje projekte financirala iz EU fondova. Zainteresiranost i tradicija civilnog društva za aktivnim doprinosom u zajednici je prisutna, no ne postoji organizirani pristup i umrežavanje, prijenos informacija o mogućnostima samofinanciranja kao i educiranosti članova.

Veliku važnost u zajednici ima i tradicijsko postojanje Dobrovoljnih vatrogasnih društava u svakoj općini.

Na području LAG-a djeluju i socijalne udruge: Hrvatsko društvo za psihička istraživanja; Udruga oštećenih štediša ZKZ Štediša; Udruga HVIDRA; Udruga hrvatskih ratnih veterana; Sportski savez osoba s invaliditetom; Streljački klub osoba s invaliditetom; Kuglački klub osoba s invaliditetom; udruge žena; dječje udruge; udruge umirovljenika, mladih, udruge koje brinu o invalidima i osobama s poteškoćama u razvoju..

Romska nacionalna manjina sa svojim posebnostima predstavlja skupinu koja je marginalizirana u gotovo svim aspektima života i rada u cijelom svijetu. Na području LAG-a djeluje Udruga Roma katolika Bajaša.

Posebnu ranjivu skupinu na području LAG-a čine žene, i to žene iznad 40 godina koje su nezaposlene, a zbog slabe mobilnosti i asertivnosti, te nemogućnosti prekvalifikacija ne pronalaze svoje mjesto u zajednici.

1.1.4.2. Komunalna infrastruktura i prometnice

Vodoopskrbna mreža uspostavljena je na svim područjima jedinica lokalne samouprave LAG-a. Duljina mreže na području LAG-a iznosi ukupno 352,34 km.

Upravljanje vodovodnom mrežom na području LAG-a „PODRAVINA“ imaju Gradsko komunalno poduzeće „Komunalac“ d.o.o. Koprivnica i „Komunalije“ d.o.o. Đurđevac.

Gradsko komunalno poduzeće „Komunalac“ d.o.o., Koprivnica opskrbljuje potrošače pitkom vodom na području općina Drnje, Đelekovec, Hlebine, Koprivnički Bregi, Koprivnički Ivanec, Peteranec.

„Komunalije“ d.o.o. Đurđevac opskrbljuju potrošače pitkom vodom na području grada Đurđevca te na području općina Ferdinandovac, Gola, Kalinovac, Kloštar Podravski, Molve, Novigrad Podravski, Novo Virje, Podravske Sesvete i Virje.

Kanalizacijski sustav postoji na području 12 jedinica lokalne samouprave. Kanalizacije nema na području općina Hlebine, Kloštar Podravski, Novo Virje i Đelekovec. Postotak priključenih kućanstava ne prelazi 50% osim u gradu Đurđevcu gdje on iznosi 69,7%. Na području LAG-a izgrađena su 4 pročistača, gradu Đurđevcu (9.000 ES), te općinama Kalinovac (2.000 ES), Virje (5.000 ES) i Molve (2.500ES), a planirani u Podravskim Sesvetama (9.000 ES), Novigradu Podravskom (3.000 ES) i Ferdinandovcu (2.500 ES).

Tablica 4.: Komunalna infrastruktura na području LAG-a „PODRAVINA“

Naselje	Javna vodoopskrbna mreža (km)	Kanalizacijski sustav (km)	Pročistači
Drnje	18,85	23,08	0
Đelekovec	29,00	0,00	0
Đurđevac	144,60	42,00	1
Ferdinandovac	43,00	2,3	0
Gola	55,8	5,00	0
Hlebine	16,40	0,00	0
Kalinovac	28,00	15,00	1
Kloštar Podravski	18,1	0,00	0
Koprivnički Bregi	17,00	13,70	0
Koprivnički Ivanec	26,64	11,83	0
Molve	56,6	30,00	1
Novigrad Podravski	49,00	19,85	0

Novo Virje	29.80	0.00	0
Peteranec	29.54	8.57	0
Podravske Sesvete	28.3	15.00	0
Virje	98.7	21.20	1
Ukupno:	352.34	104.24	4

Izvor: Općine LAG-a

Iako je cestovna povezanost dobra, unutar ruralnog dijela općine infrastruktura je loša: nogostupi javna rasvjeta, neuređene nerazvrstane ceste, neodgovarajuće tehničke karakteristike. Zbog takvog stanja, potrebno je izvesti rekonstrukciju dobrog dijela cestovne mreže županijskih i lokalnih cesta na području LAG-a, kojom bi se te ceste uskladile s potrebama suvremenog cestovnog transporta i razvojnim potrebama svih Općina LAG-a.

Tablica 5: Prometna infrastruktura na području LAG-a „PODRAVINA“

Općine/ grad	Drž. Ceste (km)	Žup. Ceste (km)	Lok. Ceste (km)	Nerazvr. Ceste (km)	Želj. Pruge (km)	Želj. Posta je	Plovni putevi
Drnje	8.59	8.15	1.22	12.00	6.00	2	0
Đelekovec	8.12	7.60	6.72	78.40	0.00	0	0
Đurđevac	10.80	29.23	23.84	216.82	22.10	1	0
Ferdinandovac	0	6.53	1.07	41.55	0.00	0	14
Gola	20.08	11.13	38.00	10.91	0.00	0	0
Hlebine	0	11.50	3.26	85.73	0.00	0	0
Kalinovac	2.30	8.00	13.50	40.00	2.30	1	0
Kloštar Podravski	5.00	16.00	30.00	45.85	6.00	1	0
Koprivnički Bregi	3.54	3.60	5.70	14.25	10.00	1	0
Koprivnički Ivanec	2.70	9.48	8.63	17.35	0.00	0	0
Molve	7.80	15.00	7.90	42.31	0.00	0	0
Novigrad Podravski	12.00	14.00	6.00	117.07	10.00	1	0
Novo Virje	0.00	13.61	12.27	40.00	0.00	0	0
Peteranec	4.00	5.80	10.00	17.00	3.35	0	0
Podravske Sesvete	0.00	1.03	11.60	13.20	0.00	0	0
Virje	48.70	22.00	27.70	422.70	7.50	1	0
Ukupno	133.63	182.66	207.41	1.215,14	67.25	8	14

Izvor: Općine LAG-a

Na LAG području je najviše nerazvrstanih cesta i to u ukupnoj duljini od 1.215,14 km (Prilog br. 5). Državne ceste prolaze kroz 12 općina, sa sveukupnom duljinom od 133,63 km. Županijskih cesta je 182,66 km, dok je lokalnih cesta 207,41. Željeznička pruga prolazi kroz 9 općina LAG-a s ukupnom duljinom od 67,25 km, dok je željezničkih postaja 8. Plovni riječni putovi postoje na

rijeci Dravi s ukupnom duljinom od 27,5 km koji se protežu kroz područje općina Ferdinandovac i Podravske Sesvete.

Najznačajnije prometnice LAG područja su državna cesta D41GP Gola - Koprivnica - Križevci - Sesvete, državna cesta D2 („Podravska magistrala“) te željezničke pruge na koridoru Rijeka - Budimpešta i Varaždin - Osijek.

Na području LAG-a „PODRAVINA“ prisutni distributer električne energije je – DP Elektra Koprivnica.

Opskrbu plinom vrši poduzeće „INA – Industrija nafte“ iz Zagreba. Prostorom prolazi međunarodni Jadranski naftovod s terminalom Virje (11,64 ha). KKŽ je 2008. godine donijela Odluku o davanju koncesije za obavljanje djelatnosti distribucije plina trgovačkim društvima: „Koprivnica plin“ d.o.o. Koprivnica i „Komunalije plin“ d.o.o. Đurđevac te je s njima sklopila Ugovore o koncesijama za distribuciju plina na razdoblje od trideset godina.

Distributivno područje Koprivnica plina d.o.o. obuhvaća općine Drnje, Đelekovec, Gola, Hlebine, Koprivnički Bregi, Koprivnički Ivanec, Novigrad Podravski i Peteranec. Distributivno područje Komunalija plina d.o.o. obuhvaća Grad Đurđevac i općine Kalinovac, Ferdinandovac, Virje, Novo Virje, Kloštar Podravski, Podravske Sesvete i Molve.

Zadnjih godina telekomunikacijski promet bilježi rast. Razlog je potražnja za uslugama interneta i mobilne telefonije koji su postali preduvjet kako za poslovanje tako i za suvremen život.

Na području cijelog LAG-a omogućeno je korištenje širokopojasnog pristupa internetu. Najzastupljeniji pružatelji usluga fiksne i mobilne telefonije su HT-Hrvatski Telekom d.d., VIPnet d.o.o. i Tele 2 d.o.o.

U Općini Koprivnički Ivanec u postupku je gradnja Regionalnog centra za gospodarenje otpadom „Piškornica“. Za Centar provedena je suradnja s jedinicama lokalne samouprave četiriju županija SZ Hrvatske s ciljem potpisivanja Sporazuma o zbrinjavanju otpada s „Piškornica“ d.o.o. gdje je na cijelom području od 110 jedinica lokalne samouprave potpisalo 108 jedinica.

Vlada RH je na svojoj sjednici održanoj 11. lipnja 2014. godine donijela Odluku o proglašenju projekta strateškim projektom Republike Hrvatske. Vrijednost ukupnih troškova projekta procijenjena sukladno izrađenoj dokumentaciji iznosi oko 760 milijuna kuna.

Vezano uz projekt potpisan je Sporazum između 4 županije SZ Hrvatske i FZOEU kojim je definiran popis postojećih nesaniranih odlagališta komunalnog otpada sa svrhom izrade aplikacije za osiguranje sredstava za njihovo zatvaranje sanacijom i Plan daljnjeg odlaganja otpada na području Županije do kraja 2018. godine i njihovo zatvaranje s početkom rada RCGO „Piškornica“. Sporazumom je definirana „Piškornica“ d.o.o. kao koordinator JLS s FZOEU, raskinuti su stari ugovori i omogućeno financiranje s 80 % - 20% apliciranjem na Strukturne fondove EU.

Tablica 6: Odlagališta otpada na području LAG-a

Grad/općina	Naziv odlagališta	Popis JLS koje koriste odlagalište
Đurđevac	Peski	Đurđevac, Kalinovac
Ferdinandovac	Orl	Ferdinandovac

Gola	Hintov	Gola
Kloštar Podravski	Peski/ Draganci	Kloštar Podravski
Koprivnički Ivanec	Piškornica	Grad Koprivnica, Drnje, Hlebine, Đelekovec, Koprivnički Bregi, Legrad, Molve, Rasinja, Sokolovec.
Novigrad Podravski	Jandrin Grm	Novigrad Podravski
Novo Virje	Crnec	Novo Virje
Peteranec	Klepa	Peteranec
Podravske Sesvete	Šarje	
Virje	Hatačenova	Virje

Izvor: KKŽ 2014-2020 Analiza stanja

1.2. GOSPODARSKE ZNAČAJKE PODRUČJA

1.2.1. Indeks razvijenosti

Indeks razvijenosti je pokazatelj koliko je koje područje razvijeno iznad ili ispod prosjeka države. Uredbom o indeksu razvijenosti (NN 63/10) propisuju se pokazatelji za izračun indeksa razvijenosti, izračun vrijednosti indeksa razvijenosti, te udio pojedinog pokazatelja u ukupnoj vrijednosti indeksa razvijenosti. Izračunava se kao ponderirani prosjek društveno-gospodarskih pokazatelja; stope nezaposlenosti, dohotka po stanovniku, proračunskih prihoda jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave po stanovniku, općega kretanja stanovništva, stope obrazovanosti.

Na lokalnoj razini, jedinice lokalne samouprave (JLS) razvrstavaju se prema indeksu razvijenosti u:

- ❖ skupinu JLS čija je vrijednost indeksa razvijenosti manja od 50% prosjeka RH,
- ❖ skupinu JLS čija je vrijednost indeksa razvijenosti između 50% i 75% prosjeka RH,
- ❖ skupinu JLS čija je vrijednost indeksa razvijenosti između 75% i 100% prosjeka RH,
- ❖ skupinu JLS čija je vrijednost indeksa razvijenosti između 100% i 125% prosjeka RH,
- ❖ skupinu JLS čija je vrijednost indeksa razvijenosti veća od 125% prosjeka RH.

Kao pokazatelj ukupnog razvoja nekog područja uzima se Indeks razvijenosti koji bi trebao biti ključan za planiranje strateškog razvoja. Analizirajući podatke iz tablice u Prilogu br. 6 Indeksa razvijenosti kojima se prema podacima MRRFEU mjeri stupanj, odnosno kategorija razvijenosti jedinica lokalne samouprave, možemo vidjeti da je prosječni indeks razvijenosti područja LAG-a 72,97%.

1.2.2. Glavne gospodarske djelatnosti

Najznačajnije gospodarske djelatnosti područja LAG-a „PODRAVINA“ su:

- Poljoprivreda-povrćarstvo, voćarstvo, vinogradarstvo, ratarstvo, stočarstvo i mljekarstvo
- proizvodnja brašna i pekarskih proizvoda,
- šumarstvo,
- proizvodnja strojeva,
- trgovačka i građevinska djelatnost.

Od strane malih proizvođača prevladava nisko profitna proizvodnja ratarskih kultura koje karakterizira nedovoljna tehnološka razvijenost i niska razina obrazovanja.

1.2.3. Stanje gospodarstva

a) Poduzetništvo i obrtništvo

Od ukupno registriranih 355 trgovačkih društava najviše je u Đurđevcu, Virju i Kloštru Podravskom. Kao d.o.o. registrirano ih je 353, a 3 kao d.d.. Na području LAG-a ima 355 registriranih obrta i 213 zadruga od čega ih najviše ima u Đurđevcu, Virju i Molvama. Na području LAG-a ima 5.272 OPG-a.

Tablica 7: Struktura gospodarskih objekata

Rbr	Grad/ Općina	Broj tvrtki d.d.	Broj tvrtki d.o.o.	Broj obrta	Broj zadruga	Broj OPG-a
1	Drnje	0	9	17	0	207
2	Đelekovec	0	6	15	1	211
3	Đurđevac	3	124	85	74	787
4	Ferdinandovac	0	12	13	15	311
5	Gola	0	11	13	7	411
6	Hlebine	0	3	6	1	141
7	Kalinovac	0	19	7	11	186
8	Kloštar Podravski	0	33	35	14	389
9	Koprivnički Bregi	0	15	20	1	206
10	Koprivnički Ivanec	0	9	25	1	265
11	Molve	0	10	18	26	394
12	Novigrad Podravski	0	23	16	4	294
13	Novo Virje	0	3	7	6	268
14	Peteranec	0	20	21	2	333
15	Podravske Sesvete	0	12	20	11	278
16	Virje	0	44	37	39	591
	Ukupno	3	353	355	213	5,272

Izvor: HGK Županijska komora Koprivnica, HOK, APPRRR (stanje 31.12.2014.)

Gospodarstvo područja LAG-a bazirano je na dugoj tradiciji obrtništva, poljoprivrednoj djelatnosti i šumskom gospodarstvu. Sve više jača malo i srednje poduzetništvo.

Područje karakterizira eksploatacija prirodnog plina i nafte, čiji prihod od rente je danas jedan od snažnijih generatora razvoja Općine Molve, Kalinovca, Virja, Gole, Ferdinandovca, Podravske Sesvete, Novigrada Podravskog i Đurđevca.

b) Poljoprivreda

Područje LAG-a izrazito je poljoprivredno područje s dugom tradicijom bavljenja poljoprivredom i značajnim zemljišnim potencijalom, kao i povoljnim klimatskim uvjetima koji pogoduju razvoju poljoprivredne djelatnosti. Prema podacima APPRRR na dan 14.12.2015. godine na području LAG-a registrirano je 5.272 OPG-a, 37 obrta, 32 trgovačka društva, 6 zadruga te 4 ostalih vrsta

PG-a. Najviše OPG-a registrirano je u Đurđevcu (787), Virju (591) i Goli (411). Dok je najviše trgovačkih društava koje se bave poljoprivredom registrirano u Podravskim Sesvetama (7) i Đurđevcu (6). U Molvama su registrirane tri zadruge, dok je jedna u Ferdinandovcu, Kloštru Podravskom i Virju. U tablici br. 8 također možemo vidjeti da je broj poljoprivrednih gospodarstava u odnosu na 2013. godinu pao za 6,79%.

Tablica 8 : Broj poljoprivrednih gospodarstava na području LAG-a

Općina	OPG	Obrt	Ostali	Trg. društvo	Zadruga	Ukupno 2015.	Ukupno 2013.
Drnje	207	4		1		212	192
Đelekovec	211	2				213	241
Đurđevac	787	5	2	6	1	801	823
Ferdinandovac	311	1		3		315	491
Gola	411	3		2		416	490
Hlebine	141					141	160
Kalinovac	186		1	1		188	201
Kloštar Podravski	389	6		2	1	398	438
Koprivnički Bregi	206	3				209	232
Koprivnički Ivanec	265	3				268	266
Molve	394			2	3	399	419
Novigrad Podravski	294	3		2		299	266
Novo Virje	268			1		269	369
Peteranec	333	6				339	355
Podravske Sesvete	278	1		7		286	124
Virje	591		1	5	1	598	674
SVEUKUPNO	5.272	37	4	32	6	5.351	5.741

Izvor: APPRRR, na dan 14.12.2015.

Broj registrirane zemljišne površine OPG-a iznosi 34.554,36 ha, od čega je najviše registrirano u Virju (3.183,05 ha) i Peterancu (2.686,35 ha). Sveukupni broj parcela iznosi 54.882. Prosječna veličina zemljišta koje posjeduje poljoprivrednog gospodarstvo LAG-a je dosta mala, svega 6,45 ha i ispod je prosjeka EU (10 ha). Na području LAG-a prisutna je disperzija poljoprivrednih površina koje su rascijepane i raspršene te neriješenih imovinsko-pravnih odnosa što je većinom posljedica obiteljskog nasljeđa.

Tablica 9 : Broj PG-a, Arkod parcela i poljoprivredne površina (ha) na području LAG-a

Općina	Broj ARKOD parcela	Površina (ha)
Drnje	2.808	1.781,55
Đelekovec	3.291	1.976,15

Đurđevac	6.897	3.907
Ferdinandovac	3.193	1.846
Gola	5.243	3.138
Hlebine	1183	1.178,89
Kalinovac	1.634	958
Kloštar Podravski	3552	2.244,68
Koprivnički Bregi	1444	1.595,66
Koprivnički Ivanec	3.213	2.201
Molve	4.573	2.418
Novigrad Podravski	2668	2.355,28
Novo Virje	2.996	1.530
Peteranec	3884	2.686,36
Podravske Sesvete	2.526	1.555
Virje	5777	3.183,06
SVEUKUPNO	54.882	34.554,36

Izvor: APPRRR, na dan 31.12.2015.

Od ukupne površine zemljišta koja je u funkciji poljoprivredne proizvodnje, na području LAG-a iznosi 36.986,72 ha poljoprivrednih površina upisanih u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava od čega je u privatnom vlasništvu 34.554,36 ha što iznosi 93%. Država je vlasnik 2.432,36 ha ili 7% poljoprivrednih zemljišta upisanih u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava.

Na području LAG-a ima 31.764 grla stoke. Najzastupljenija su goveda (78,95%), ovce (11,46%) i svinje (5,43%), dok su najmanje zastupljeni magarci s 0,006%. Također je vidljivo iz Priloga br. 7 da su općine Gola, Molve, Novo Virje i Virje orijentirane i specijalizirane za uzgoj goveda odnosno proizvodnju mlijeka i tov junadi, dok je područje grada Đurđevaca, općine Ferdinandovac i Virje orijentirane na uzgoj ovaca. Najveća proizvodnja koza odvija se u općini Đelekovec. Iz podataka o načinu proizvodnje, tj. uzgoju vidljivo je da prevladava konvencionalna poljoprivredna proizvodnja.

Prema podacima APPRRR na području LAG-a ima 3.390 košnica, a 41 poljoprivredno gospodarstvo se bavi uzgojem pčela i proizvodnjom meda (Prilog br. 8).

Ekološka poljoprivreda

Poljoprivredna proizvodnja kao jedna od gospodarskih grana ima veliki utjecaj na sve sastavnice okoliša. U većini slučajevima poljoprivreda je odgovorna za veliki postotak štetnih ispuštanja u okoliš (pesticidi, amonijak). Ali koliko negativno poljoprivreda ima i pozitivna djelovanja na okoliš (biološka raznolikost, kulturni krajobrazi). Kako bi se smanjili negativni pritisci na okoliš i potaknule pozitivne strane poljoprivrednih utjecaja, u RH se potiče i razvija ekološka poljoprivreda. Na području LAG-a ekološka proizvodnja je u začetima i od 5.351 PG-a, eko proizvodnjom se bavi samo 13 (0,24%) gospodarstava.

Tablica 10. Broj poljoprivrednih proizvođača u ekološkoj proizvodnji na području LAG-a

Broj PG-a	
Drnje	2
Đurđevac	2
Ferdinandovac	1
Hlebine	1
Kalinovac	1
Kloštar Podravski	2
Koprivnički Bregi	1
Molve	1
Novigrad Podravski	1
Peteranec	1
SVEUKUPNO	13

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede, popis proizvođača u ekološkoj proizvodnji u 2014. god.

c) Turizam

Na području LAG-a djeluju turističke zajednice TZ grada Đurđevca, TZ Općine Ferdinandovac i TZ područja Središnje Podravine. Novoosnovana turistička zajednica Središnja Podravina obuhvaća područje općina Drnje, Hlebine, Molve, Gola, Virje i Novigrad Podravski. Kod ostalih općina nisu ustrojene turističke zajednice. Podaci za ostvarene dolaskе i noćenje mogu se dobiti samo za područja koja vode evidenciju, dok se za ostale boravišne pristojbe uplaćuju direktno u HTZ.

Đurđevac je u 2014. godini zabilježio ukupno 7.553 dolazaka i 16.350 noćenja. S obzirom na kategorizaciju naselja, najviše je onih u D kategoriji, njih 27, te 23 bez kategorije. U kategoriju C pripadaju naselja: Ferdinandovac, Gola, Hlebine, Kalinovac, Molve, Peteranec, Virje, Hampovica i Miholjanec. Grad Đurđevac jedini pripada u A kategoriju (Prilog br. 9).

Posljednjih godina na LAG području se razvijaju razni oblici selektivnog turizma kao što je biciklizam (biciklističke staze: Drava Route, Ruta Željezne zavjese, Bilodravska ruta – sjever, Prekodravska ruta i Rekreativna ruta), lov i ribolov (jezera i rijeka Drava), vinski turizam (Đurđevačka i Koprivnička vinska cesta), Galerijska cesta (povezuje Golu, Đelekovec, Hlebine, Molve, Đurđevac, Kalinovac, Novo Virje i Podravske Sesvete).

Biciklistička staza „Drava route“ proteže se kroz sedam općina LAG-a, od Đelekovca, te uz Dravu do Podravske Sesvete. Ruta Željezne zavjese (IronCurtain Trail) prolazi mjestima trasom Drava Route, te se jedim dijelom odvaja prema Koprivnici i preko Koprivnički Bregi se vraća na Drava Route u Hlebine te zatim Molve, Novo Virje, Ferdinandovac i Podravske Sesvete. Staza je obilježena, lagana je za orijentaciju i vožnju, a idealna je za obiteljski turizam i rekreaciju. Prolazi prekrasnim krajolicima, kroz bogata lovišta, a na nekim mjestima i pored rijeke Drave.

U suprotnom smjeru proteže se Bilodravska ruta koja je dio projekta povezivanja Lonjskog polja s biciklističkim stazama oko Balatona. Područjem LAG-a prolazi kroz područje Đurđevca, prema Novom Virju. „Prekodravska ruta“ je biciklistička staza koja se proteže od Đurđevca, prolazi uz Đurđevačke peske do Kalinovca, ide uz zaštićeno područje Crni jarki, LD Zeko i Draganci, ima odvojke prema Kloštru Podravskom i Podravske Sesvete. Na njenom koridoru se nalaze i

Batinske, Molvice, Ferdinandovac i Brodić, odnosno trasa produžetka prema najbližem mađarskom naselju Bolhu, prema Nagyatadtu i dalje prema Balatonu. Na svakoj od tih lokacija nalazi se biciklistima-turistima neka od interesantnih destinacija uz koje će se moći odmoriti. Rekreativna ruta manjim djelom prolazi kroz Općinu Koprivnički Bregi.

Područje LAG-a obuhvaća dvije vinske ceste. Općine Koprivnički Bregi, Koprivnički Ivanec i Peteranec su u sastavu Koprivničke vinske ceste. Grad Đurđevac s općinama Novigrad Podravski, Virje, Molve, Kalinovac, Kloštar Podravski i Podravske Sesvete čine Đurđevačku vinsku cestu na kojoj je 30 klijeti i obiteljskih gospodarstva.

Blizina rijeke Drave, njezine mrtvice i rukavci te brojna jezera predstavljaju potencijal u razvoju ribolovnog turizma. Obilje ribljih vrsta poput soma, amura, šarana, štuke, smuđa, pastrve i drugih vrsta bijele ribe osigurava zanimanje ribiča za ove ribolovne vode. Turistički najznačajnija vrsta ribolova je „ulovi i pusti“ („catch&release“) i to na jezerima Drnić u Novom Virju i Autoput kod Drnja. Ostale ribolovne vode su jezero Čingi-lingi, Šoderica, Ješkovo, Separacija Gat te rijeka Drava koje se dodatnom promocijom i uređenjem mogu razviti u prave ribolovne destinacije.

Osim ribolovnog, postoji potencijal i u lovnom turizmu. Područje LAG-a čini veliko lovno područje pod upravom Lovačkog saveza Koprivničko-križevačke županije i Lovnog ureda Đurđevac. Na lovnom području obitava jelenska i srneća divljač, divlje svinje, zečevi, fazani, divlje patke i ostala divljač. Također kao značajni turistički potencijal čini i Galerijska cesta koja obuhvaća 14 galerija na području 11 jedinica lokalne samouprave, članica LAG-a. Postave većine galerija čine djela naivnih umjetnika, čijom se kolijevkom Podravina smatra.

Područje radi svojih prirodnih, kulturno-povijesnih i tradicijskih osobnosti ima veliki potencijal za razvoj i drugih oblika selektivnog turizma zasnovanih na održivom korištenju tradicijske osnove. Osim tradicijske i kulturne vrijednosti ovaj prostor sadrži izuzetne ekološke i krajobrazne vrijednosti od lokalne, regionalne, nacionalne i međunarodne važnosti. Prirodan prostor oblikovan je i očuvan zbog djelovanja prirode i ljudi, a zajedno s izuzetno bogatom kulturnom i tradicijskom baštinom čine jedinstvenu cjelinu. Svi navedeni razlozi temelj su za razvoj selektivnog turizma s naglaskom na kulturni, vjerski, vinski, ribolovni, lovni, konjički i ciklo turizam. Turistički lokaliteti nalaze se u Prilogu br. 10.

Od smještajnih kapaciteta evidentirano je ukupno 9 različitih objekata koji imaju usluge smještaja sa sveukupno 269 ležaja. Struktura smještajnih kapaciteta sastoji se od 2 hotela, 2 lovačka doma, 2 seljačka domaćinstva, jedan OPG i jedno iznajmljivanje samo soba.

Tablica 11. Smještajni kapaciteti na području LAG-a

Grad / općina	Vrsta smještajnog kapaciteta	Naziv poslovnog subjekta	Broj soba/apartmana	Broj ležaja
Đurđevac	Hotel	Picok	74/2; 4/3+ 4 apart; +2 aptart s dnev.boravkom; +2 sobe za invalide	200
	Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo	Kandučar	2/2;	4
	Lovački dom	Peski	2/1: 6/2;2/3; 1/4 (poluapart)	20

Gola	Lovački dom	Čambina	2/2; 2/3;3/2+1 pom	14
Molve	Soba za iznajmljivanje		1/3;	3
Peteranec	Seljačko domaćinstvo	Jurjević	3/2;	6
Virje	Hotel	Crna Mica	2/1; 3/2	8
	Seljačko domaćinstvo	Ana Vincel	1/2; 1/3;1/2 + 1 pom	8
	Iznajmljivanje soba	Vršić	2/1; 2/2	6
UKUPNO	9	9	7/1; 93/2; 10/3; 1/4; 4 apartmana; 2 aptartmana s dnev.boravkom; 2 sobe za invalide	269

Izvor: Turistička zajednica Koprivničko-križevačka, podaci prikupljeni na održanim radionicama

1.2.3. Tržište radne snage

Na području LAG -a prema popisu 2011. godine ima 27.070 radno sposobnog stanovništva.

Krajem 2015. godine broj zaposlenih je iznosio 7.119 što je 5,73% manje u odnosu na 2012. godinu (7.552). Broj nezaposlenih se u istom razdoblju smanjio za 25,14% odnosno s 3.959 na 2.691 nezaposlenih.

Tablica 12. Tržište radne snage

Rbr	Grad/ Općina	Radno sposobno stanovništvo*	Zaposleni**	Nezaposleni***
1	Drnje	1,243	291	116
2	Đelekovec	988	171	88
3	Đurđevac	5,566	2.731	592
4	Ferdinandovac	1,123	234	122
5	Gola	1,502	408	138
6	Hlebine	819	51	70
7	Kalinovac	1,034	402	116
8	Kloštar Podravski	2.117	491	238
9	Koprivnički Bregi	1.603	178	149
10	Koprivnički Ivanec	1.420	214	109
11	Molve	1.287	552	116
12	Novigrad Podravski	1.881	236	164
13	Novo Virje	745	139	59
14	Peteranec	1.752	172	199
15	Podravske Sesvete	1.068	241	106
16	Virje	2.922	608	309
	Ukupno	27,070	7,119	2,691

* Popis stanovništva 2011., DZS

**** HZMO podaci o osiguranicima (bez "Osiguranici - produženo osiguranje" - jer se oni ne smatraju zaposlenima), stanje na 31.12.2015.**

***** Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područni ured Križevci, Statistički mjesečni bilten broj 12/2015.**

Analiza po općinama pokazuje da je više nezaposlenih od zaposlenih u Hlebinama i Peterancu.

Evidentirani zbroj zaposlenih i nezaposlenih u 2012. godini bio je 11.511 (42,52% od radno sposobnog stanovništva) dok u 2015. godini on iznosi 9.810 (36,24% radno sposobnog stanovništva) te se vidi odlazak radno sposobnog stanovništva izvan područja LAG-a. Evidentna je potreba zaustavljanja odlaska radnika, naročito mladih, a to će se postići jedino poticanjem poduzetništva, samozapošljavanjem i stvaranjem boljih uvjeta života na ruralnom području.

1.3. DEMOGRAFSKE I SOCIJALNE ZNAČAJKE

Demografija kao znanost o dinamici stanovništva obuhvaća proučavanje njegove veličine, strukture i razdiobe, te kako se stanovništvo mijenja tijekom vremena zbog rođenja, smrti, migracija i starenja.¹

Demografski procesi su refleksije prošlosti ali i pokazatelji mogućih budućih trendova društveno-ekonomskog razvoja. Loša ekonomska klima na prostoru Republike Hrvatske, bitno je utjecala na negativne trendove gospodarske dinamike na prostoru LAG-a, što za posljedicu ima depopulaciju stanovništva na ovom prostoru.

Demografske značajke će biti prikazane kroz statističke podatke broja i gustoće stanovništva, vitalnog indeksa, radne, dobne struktura stanovnika, iz Popisa stanovnika 2011.g, dok socijalne značajke obuhvaćaju stanje obrazovanja i kulture LAG-a².

1.3.1. Broj i gustoća stanovnika

Područje LAG-a veličine je 831,17 km² što čini gotovo polovicu ukupne površine Koprivničko-križevačke županije. Broj stanovnika u 60 naselja u okviru LAG-a prema popisu iz 2011. iznosi 41.748. Prosječna gustoća naseljenosti područja iznosi 50,23 st/km², što je ispod prosječne gustoće naseljenosti RH od 78,1 stan/km² (2011.g.). Najgušće je naseljen Koprivnički Ivanec, a najmanje Gola.

Tablica 13. Gustoća naseljenosti Općina LAG-a

Općina	Broj stanovništva			Gustoća naseljenosti st/km ²	
	2001.	2011.	Razlika	2001.	2011.
Đurđevac	8,862	8.264	-598	56	52
Drnje	2,156	1.863	-293	73	63
Đelekovec	1,824	1.533	-291	70	59
Ferdinandovac	2,107	1.750	-357	43	35
Gola	2,760	2.431	-329	36	32

¹ <https://hr.wikipedia.org/wiki/Demografija>

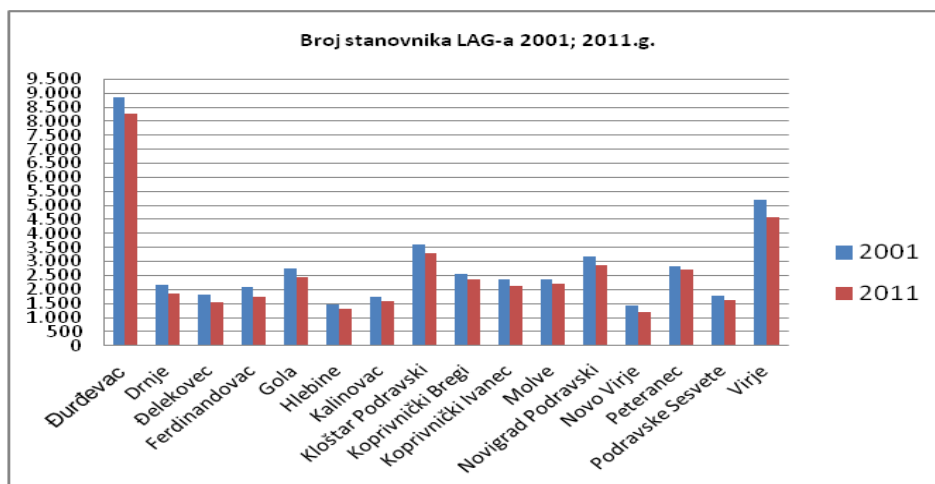
² U točki 3.1. korišteni su podaci tablica navedenih u PRILOGU 1, PRILOGU 2., PRILOGU 3., za čiju podlogu su korišteni podaci DZS Popis stanovništva 2001., 2011.g.

Hlebine	1,470	1.304	-166	47	42
Kalinovac	1,725	1.597	-128	48	46
Kloštar Podravski	3,603	3.306	-297	70	64
Koprivnički Bregi	2,549	2.381	-168	73	68
Koprivnički Ivanec	2,361	2.121	-240	72	64
Molve	2,379	2.189	-190	51	47
Novigrad Podravski	3,161	2.872	-289	49	44
Novo Virje	1,412	1.216	-196	39	34
Peteranec	2,848	2.704	-144	55	52
Podravske Sesvete	1,778	1.630	-148	60	57
Virje	5,197	4.587	-610	66	58
	46.192	41.748	-4.444	56	50

Izvor: DZS, Popis stanovništva 2001. i 2011.

1.3.2. Demografska kretanja

Analizirajući demografske pravce koji su se odvijali na ovom području uočava se trend intenzivne depopulacije u svim općinama na području LAG-a, kako je prikazano na grafikonu u nastavku.

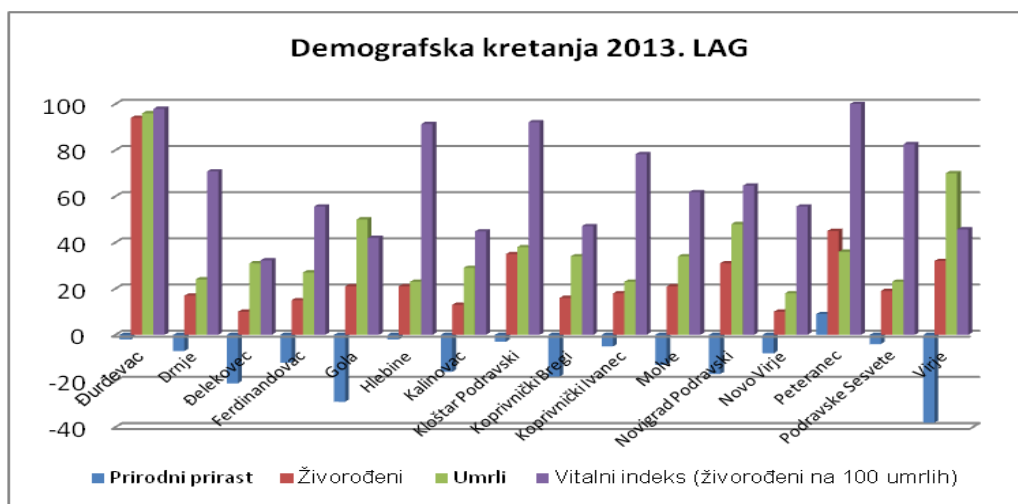
Grafikon 1. Kretanje broja stanovnika 2001;2011.g. naselja s područja LAG-a

Prema popisu stanovnika iz 2001.g. na području LAG-a živjelo je 46.192 stanovnika, a 2011.g. 41.748 što je pad za 9,62%. Relativno najveći pad stanovnika se dogodio u općini Ferdinandovac, gdje je smanjen broj stanovnika za 16,94%, dok je relativno najmanji pad broja stanovnika na području Peteranca za 5,06% (Prilog br. 11).

Promatrajući dobnu strukturu stanovnika, na području LAG-a, 22,45% su osobe od 0-19.g.; 58,67% osobe 20-64 g.; 18,87% osobe 65-90 i više godina starosti. Prema demografskim karakteristikama područje pripada starom tipu populacije, jer je 77,55% stanovništva starije od 20 godina. Udjel radno aktivnog stanovništva (20-64.g.), na području LAG-a je 58,67% što je ispod prosjeka Republike Hrvatske 67,1%, dok je udio ukupnog aktivnog ženskog stanovništva 28,36%, a prosjek RH je 50,0%.

Promatrajući odnos radno aktivnih osoba od 67,1% i podataka o stvarno zaposlenim osobama područja LAG-a od 33,63% rezultat ukazuje na krajnje nepovoljno stanje zaposlenosti koje je rezultat nepovoljnih gospodarskih kretanja i recesije.

Vitalni indeks pokazuje broj živorođenih na 100 umrlih, te je jedan od pokazatelja negativnih demografskih trendova. Na području LAG-a prisutna je ruralna depopulacija u svim općinama osim u Peterancu gdje je vitalni indeks 125.

Grafikon 2. Demografska kretanja stanovništva

Krajnje nepovoljno stanje je u Đelekovcu gdje je vitalni indeks 32,3 i u Goli gdje je 42. Najpovoljnije promjene bile su u Đurđevcu gdje je vitalni indeks bio 97,9 i Kloštru Podravskom 92,1. Mobilnu skupinu, dakle onu koja se seli, uglavnom čini mlado stanovništvo u reproduktivnoj dobi pa je tako iseljavanje dodatni razlog negativnom prirodnom kretanju.

Temeljem podataka zaključak je da područje lagano umire i da će morati što prije promijeniti svoje lokalne politike, pokušati pratiti potrebe tržišta te ubrzati gospodarski razvoj.

1.3.3. Obrazovna struktura stanovništva

Prema podacima DZS Popis stanovništva iz 2011.g, analiza obrazovne strukture pokazuje da je na području LAG-a 1% nepismenih gledajući broj stanovnika koji su stariji od 10 g..

Promatrajući podatke DZS Stanovništvo staro 15 i više g. prema najvišoj završenoj školi, obrazovnim područjima i spolu, popis 2011:

- 43,51% stanovnika ima završen osnovni stupanj obrazovanja
- 36,66% stanovnika ima završen srednji stupanj obrazovanja
- 6,47% stanovnika ima završen viši ili visoki stupanj obrazovanja
- 1,69% stanovnika nema završenu nikakvu školu

U RH je prema Popisu 18,4% visokoobrazovanih. Uspoređujući podatke, na području LAG-a je vrlo nizak stupanj visokoobrazovanih, prevladava stanovništvo sa završenim osnovnim i srednjim stupnjem obrazovanjem. Obrazovna struktura prema spolu pokazuje nepovoljan položaj ženskog stanovništva čije je obrazovanje niže (*s niskim stupnjem završenog obrazovanja ili bez ikakve naobrazbe*) te je u nepovoljnijem položaju na tržištu rada u odnosu na muški dio populacije.

Tablica 14. Broj učenika osnovnih i srednjih škola na području LAG-a

OPĆINA	OŠ /BROJ UČENIKA/	SŠ/BROJ UČENIKA/
Kloštar Podravski	MŠ Kloštar Podravski (251); PŠ Kozarevac (31); PŠ Prugovac (30); PŠ Suha Katalena (13)	0
Podravske Sesvete	PŠ Podravske Sesvete (134)	0
Ferdinandovac	MŠ Ferdinandovac; PŠ Novo Virje; (195)	0
Kalinovac	MŠ Kalinovac (120)	0
Molve	MŠ Molve; PŠ Repaš; PŠ Medvedička (262)	0
Novo Virje	PŠ Drenovica; PŠ Crnec; (196) su područni razredni odjeli Drenovica i Crnec Osnovnoj školi Ferdinandovac.	0
Novigrad Podravski	MŠ Novigrad Podravski; PŠ Plavšinc; PŠ Delovi (200)	0
Koprivnički Bregi	MŠ Koprivnički Bregi; PŠ Glogovac (189)	0
Hlebine	MŠ Drnje; PŠ Hlebine (94)	0
Peteranec	PŠ Fran Galović Peteranec 61; PŠ Sigetec (75)	0
Gola	OŠ Gola, Gotalovo, Novačka, Otočka, Ždala (203)	0
Drnje	MŠ Drnje 226; PŠ Torčec (25), Osnovna škola Drnje ima MŠ Drnje i PŠ Torčec (općina Drnje), PŠ Peteranec (općina Peteranec), PŠ Sigetec (općina Peteranec), i PŠ Hlebine (općina Hlebine)	0
Đelekovec	OŠ Đelekovec (97) PŠ Imbriovec (8)	0
Koprivnički Ivanec	MŠ Kunovec; PŠ Koprivnički Ivanec (166)	0
Đurđevac	OŠ (706), PŠ Mičetinac (3), PŠ Čepelovac (10), PŠ Budrovac (10), PŠ Sirova Katalena (8), Posebni program (34) učenika i (4) učenika ima nastavu u kući	2 (914)
Virje	MŠ Virje; PŠ Hampovica; PŠ Šemovci; PŠ Miholjanec (472)	0

Izvor: podaci su prikupljeni kroz održane radionice po općinama

1.3.4. Kultura

Knjižnice, čitaonice, muzeji, galerije i društveni domovi značajne su institucije u kulturnom životu seoskih sredina.

Od kulturnih institucija koje djeluju na području LAG-a izdvajaju se galerije i etno zbirke, zatim klubovi tehničke kulture, Etnografski, Zavičajni i Arheološki muzeji.

Broj knjižnica nije zadovoljavajući, međutim nedostatak se rješava korištenjem Bibliobusa koji 1-2 puta mjesečno obilazi pojedina naselja.

Kulturno umjetnička društva i udruge za očuvanje kulturne baštine bave se razvijanjem folklorne aktivnosti i očuvanjem etničkog nasljeđa i kulturnih tradicija ovog područja, te su važan faktor u kvaliteti života i razvojnoj perspektivi područja, doprinose razvoju svijesti o vrijednosti i značaju povijesno-kulturnog i tradicijskog nasljeđa kraja, te stvaraju uvjete za razvoj prepoznatljivosti i očuvanje tradicijskog nasljeđa i bogate kulturne baštine.

2. ANALIZA RAZVOJNIH POTREBA I POTENCIJALA PODRUČJA, UKLJUČUJUĆI SWOT ANALIZU

Među stanovništvom je provedena anketa o utjecaju pojedinih komponenta koje utječu na kvalitetu života u lokalnoj zajednici. U anketi su sudjelovale 338 osobe, a ocjene su slijedeće:

Tablica 15. Analiza anketa stanovništva

Okolina i prirodni resursi	3,59
Kultura i sport	3,24
Infrastruktura	3,23
Udruge i civilna društva	3,07
Zdravstvo i socijalna skrb	2,73
Poljoprivreda	2,68
Obrazovanje	2,62
Gospodarstvo	2,61
Turizam	2,36
Ukupna ocjena	2,90

Najvišom ocjenom ocijenjena je okolina i prirodni resursi, s time da je stanovništvo najviše ocijenilo krajobrazne vrijednosti u funkciji održivog razvoja, pogodnost tla i klimatske uvjete za proizvodnju zdrave hrane, dostatnost vode dobre kvalitete te bogatstvo šumama i poljoprivrednim površinama. U okolini i prirodi stanovništvo je najviše zasmetalo neadekvatno saniranje onečišćenih voda i odlagališta čvrstog otpada.

Kultura i sport dobili su prosječnu ocjenu 3,24.

Što se tiče izgrađene infrastrukture, stanovništvo područja LAG-a najvišom ocjenom je ocijenilo opskrbu plinom, vodom i električnom energijom, a najnižom korištenje alternativnih izvora energijom, lošu željezničku povezanost, sustave pročišćavanja otpadnih voda te sustave odvodnje i kanalizacije.

Udruge i civilna društva najmanju ocjenu dobile su za povlačenje bespovratnih sredstava EU, a najvišu ocjenu je dobila suradnja s lokanom upravom.

U zdravstvu i socijalnoj skrbi stanovnici su najzadovoljniji ponudom zdravstvenih usluga humanitarnih akcija, a nezadovoljni kapacitetom smještaja za osobe treće dobi.

U poljoprivredi najveću ocjenu je dobio prirodni potencijal za razvoj poljoprivrede, najmanju udruživanje poljoprivrednika i izvoz poljoprivrednih proizvoda.

Obrazovanje je ocijenjeno s 2,62. S trojkom je ocijenjena mogućnost obrazovanja a najniže je ocijenjena razvijenost mjera poticaja za ostanak mladih na ruralnim područjima.

Gospodarstvo je ocijenjeno s 2,61. Najviše je ocijenjena raspoloživost potrebnom radnom snagom i spremom, a najnižom ocjenom provlačenje stranih ulaganja.

Turizam kao najnerazvijenija grana dobio je i najnižu ocjenu, ali stanovništvo vidi veliki potencijal njegovog razvoja.

Temeljem analize stanja ustanovljeno je da je dio područja LAG-a dobro prometno povezan, dok je dio općina izoliran. Željeznički promet je slabo organiziran. Cestovna povezanost je relativno dobra ali se prometnice moraju obnoviti i modernizirati, posebno nerazvrstane ceste.

Područje LAG-a obiluje prirodnim ljepotama i posebnostima te prepoznatljivom kulturnom baštinom što je potencijal razvoju turizma. Relativno čisti okoliš pogodan je za razvoj ekološke poljoprivredne proizvodnje. Bogatstvo prirodnim plinom i naftom omogućuje razvoj nekim općinama.

Tradicija obrtništva vidi se u postojanju brojnih obrtnika i temelj je razvoj poduzetništva. Postojanje poduzetničkih zona pokazuje da općine s područja LAG-a podržavaju i potiču razvoj poduzetništva.

Područje LAG-a izrazito je poljoprivredno područje s dugom tradicijom bavljenja poljoprivredom i značajnim zemljišnim potencijalom, kao i povoljnim klimatskim uvjetima koji pogoduju razvoju poljoprivredne djelatnosti. Prisutna je disperzija poljoprivrednih površina koje su rascijepane i raspršene te neriješeni imovinsko-pravni odnosi što je većinom posljedica obiteljskog nasljeđa. Problem plasmata robe na tržište stalno je prisutan, a za povezivanje poljoprivrednika vlada nepovjerenje. Mladi napuštaju ruralna područja i odlaze u urbana središta.

Od potrebne infrastrukture zadovoljavajuća je opskrba plinom, strujom (iako je elektroenergetska mreža zastarjela) i vodom. Sustav odvodnje u nekim općinama nije izgrađen, a nedovoljno je izgrađeno pročištača otpadnih voda tako da prijeti zagađenje površinskih i dubinskih voda koja je sada dobre kvalitete. Ilegalna odlagališta su stalna opasnost zagađenju.

Za kvalitetan život u općinama na području LAG-a „PODRAVINA“ nedostaje vrtićkih kapaciteta te kvaliteta usluge u njima, slaba je opremljenost obrazovnih ustanova i slabo razvijeni uvjeti za kulturu i sport iako je stanovništvo dosta aktivno na tim područjima.

SNAGE	SLABOSTI
- Bogatstvo prirodnim plinom i ugljikovodikom što omogućuje veće prihode nekim općinama - Veliki broj šumskih i vodenih površina - Veliko prirodno i kulturno bogatstvo - Relativno razvijeno obrtništvo i poduzetništvo kao nastavak tradicije obrtništva i poduzetništva - Tradicija poljoprivredne proizvodnje i očuvanje tradicijskih zanata - Mogućnost razvoja ekološke proizvodnje hrane zbog relativno očuvanog okoliša - Aktivno građanstvo – brojne udruge	- Nekonkurentni poljoprivredni proizvodi postojećih PG radi proizvodnje temeljene na zastarjeloj tehnologiji, nezainteresiranosti novim pristupima poljoprivredne proizvodnje od strane vlasnika PG, nedovoljne marketinška promocija i međusobne nepovezanosti - Niska motivacija osnivanja novih PG radi visokih troškova osnivanja, cjenovnih i poreznih politika - Visoka životna dob većine vlasnika PG glavni je uzrok nezainteresiranosti za novu tehnologiju te ekološki pristup poljoprivrednoj proizvodnji - Nedovoljna raznolikost poljoprivredne proizvodnje

	- Nedovoljna promocija kulturnih i prirodnih bogatstava, neiskorištene selektivne mogućnosti turizma - Niski standard društvene infrastrukture; Zastarjela društvena infrastruktura, nedovoljna opremljenost obrazovnih institucija, društvenih i vatrogasnih domova, nedostatak dječjih igrališta, sportskih terena, nedovoljna razvijenost izvaninstitucionalne socijalne skrbi pruža slabu kvalitetu stanovništva ruralnog područja - Neadekvatna osnovna infrastruktura zbog zastarjelosti prometne, komunalne i energetske infrastruktura – neizgrađene kanalizacije u nekim općinama te nedovoljne briga o zaštiti okoliša - Izoliranost sjeveroistočnog prostora LAG-a
PRILIKE	PRIJETNJE
- Mjere sufinanciranja projekata koji stavljaju u funkciju postojeća kulturna i prirodna bogatstava - Dostupnost bespovratnih sredstava regionalnih, nacionalnih i EU Fondova - Mjere poticanja razvoja malih poljoprivrednih gospodarstava - Mjere poticanja demografske obnove kroz potpore mladim poljoprivrednicima - Mjere poticanja udruživanja gospodarstvenika - Mogućnost ulaganja u obnovljive izvore energije - Mjere poticanja ekološke proizvodnje i ruralnog turizma	- Učestalo mijenjanje i neusklađenost zakonskih propisa - Veliko porezno opterećenje - Loša organizacija i koordinacija institucija

3. OPIS CILJEVA LRS TE INTEGRIRANOG I INOVATIVNOG KARAKTERA LRS UKLJUČUJUĆI JASNE I MJERLJIVE POKAZATELJE ZA IZLAZNE POKAZATELJE I REZULTATE

VIZIJA

LAG „PODRAVINA“ je područje dobrih uvjeta za život i rad stanovnika te očuvanih prirodnih resursa i kulturno – tradicijskog naslijeđa kao identiteta lokalne zajednice.

3.1. CILJEVI, PRIORITETI I MJERE LRS ZA PODRUČJE LAG-A TEMELJENI NA MOGUĆNOSTIMA PRR 2014-2020.

Cilj 1: Povećati konkurentnosti poljoprivrede ulaganjem u sustave kvalitete, fizičku imovinu i zaštitu okoliša

Postojeći sustav kvalitete poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda i ekološke proizvodnje nije dovoljno razvijen zbog složenosti postupka i nedovoljne zainteresiranosti proizvođača.

Drugi razlog nerazvijenosti je i u tomu što članovi skupina i udruge nemaju financijskih mogućnosti za pokretanje postupka certificiranja, a skupina i udruge proizvođača nemaju dovoljno sredstava za marketinške i promidžbene aktivnostima u svrhu boljeg pozicioniranja ovih proizvoda na tržištu, a time i izraženog interesa potrošača za njihovom kupnjom. Navedeni razlozi su glavna prepreka razvoja sustava kvalitete po uzoru na razvijene zemlje EU unatoč potencijalima koje područje LAG ima.

Cilj mjere je potaknuti poljoprivredne proizvođače te im olakšati postupak certificiranja. Učinkovitost dostizanja cilja podrazumijeva prepoznavanje proizvoda te spremnost potrošača na plaćanje veće cijene za proizvode s oznakom kvalitete. Bolja informiranost, marketing i uključenost poljoprivrednih proizvođača u sustave kvalitete omogućuju bolju prepoznatljivost proizvoda što utječe na njihovu bolju konkurentnost na tržištu.

Poljoprivredna i prehrambena proizvodnja je važna u smislu ukupne zaposlenosti seoskog stanovništva. Omogućavanje potpora za ulaganje u OPG, mala i srednja poduzeća neće samo doprinijeti povećanju zaposlenosti u njima već i zapošljavanju u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji. Kroz ove mjere utjecat će se na smanjenje troškova proizvodnje i povećanje produktivnosti rada. Ulaganjima u nove tehnologije povećava se gospodarska učinkovitost gospodarstava i pridonosi smanjenju emisija stakleničkih plinova

Program ruralnog razvoja 2014-2020. donosi mjere koje će se iskoristiti za postizanje Cilja 1. putem LAG-a ili će korisnici aplicirati direktno na APPRRR.

Mjere PRR koje je LAG predvidio:

M03 Programi kvalitete za poljoprivredne proizvode i hranu

M.3.1. Potpora za sudjelovanje poljoprivrednika u sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode

M 3.2. Potpora za troškove informiranja i promoviranje

M04 Ulaganje u fizičku imovinu

M4.1. Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava

M 4.1. Zbrinjavanje, rukovanje i korištenje stajskog gnojiva u cilju smanjenja štetnog utjecaja na okoliš

M 4.1. Korištenje obnovljivih izvora energije

Cilj 2: Pridonijeti revitalizaciji ruralnog prostora

Razina obrazovanja kod većine poljoprivrednika je niska. Na području LAG-a prisutan je nedostatak neformalnog obrazovanja te odgovarajućeg stručnog osposobljavanja za poljoprivrednike, zaposlenike u poljoprivredi i prehrambenom sektoru. Također, slabo korištenje i pristup novim informacijskim tehnologijama su prepreka razvoju. Kako je na ruralnom području većinom stanovništvo starije dobi, rješavanje tih problema je teže. Zato privlačenje mladih na ostanak na selu i poticanje generacijske obnove važan je dio strateškog planiranja i definiranje mjera. Razvoj poljoprivrede i diverzifikacija poljoprivrednih gospodarstava doprinijet će zadržavanju mladih ljudi u poljoprivredi. Oni su fleksibilniji u prihvatanju novih tehnologija i održivog razvoja poljoprivrednih gospodarstava. Prosječna veličina zemljišta koje posjeduju poljoprivredna gospodarstva LAG-a je mala, svega 6,45 ha i ispod je prosjeka EU (10 ha), stoga treba raditi na isticanju potrebe okrupnjavanja poljoprivrednih gospodarstava.

Udruživanje proizvođača u neke oblike povezivanja (proizvođačke organizacije, klasteri, zadruge) omogućuje bolji pristup tržištu. Visok udio posredničke prodaje utječe na ekonomsku održivost poljoprivrednih gospodarstava. Treba poticati na razvoj kratkih lanaca opskrbe kako bi se smanjio broj posrednika između proizvođača i potrošača i omogućilo proizvođačima postizanje bolje cijene svojih proizvoda.

Područje LAG-a karakteriziraju bogata prirodna i kulturna baština koja bi se mogla iskoristiti za razvoj turizma. Mala naselja žive u skladu s okolnom prirodom, rijekama, šumama, livadama i oranicama. Taj život u suglasju prirodnog i stvorenog dobra najveća je vrijednost kojoj su Drava i Mura temeljna okosnica, kada govorimo o Regionalnom parku Mura-Drava.

U Republici Hrvatskoj 224 JLS-a nalaze se u području s značajnim prirodnim ograničenjima (ZPO) sukladno Pravilniku o određivanju područja s prirodnim ili ostalim posebnim ograničenjima, od toga su 3 JLS-a s područja LAG-a (Kalinovac, Koprivnički Bregi, Koprivnički Ivanec).

Kako bi se u vrijeme sve veće potražnje za drvom povećala proizvodnost i učinkovitost pridobivanja drva i predindustrijske prerade drva, a istovremeno zaštitili i očuvali šumski ekosustavi, nužno je uvođenje novih tehnika i tehnologija te primjena i razvoj inovacija. Njihovim uvođenjem i primjenom na održiv će se način povećati gospodarska vrijednost šuma, učinkovitost sustava pridobivanja i predindustrijske prerade drva što će doprinijeti povećanju zaposlenosti u šumarskom sektoru, jednog od ključnih za opstanak stanovništva na ruralnim područjima Hrvatske.

Ove operacije usmjerene su na poboljšanje održivosti i konkurentnosti šumarskih poduzeća pružanjem potpore u pridobivanju drva, šumskouzgojnim radovima i predindustrijskoj preradi drva.

Ulaganja u modernizaciju postojećih i uvođenje učinkovitih i okolišno prihvatljivih tehnologija, strojeva, alata i opreme za pridobivanje drva povećat će dostupnost i korištenje drva kao materijala, ali i drva kao obnovljivog izvora energije (šumska biomasa). Time će se na održiv način povećati ekonomska vrijednost šuma i također učinkovitost pridobivanja drva.

Program ruralnog razvoja 2014-2020. donosi mjere koje će se iskoristiti za postizanje Cilja 2. putem LAG-a ili će korisnici aplicirati direktno na APPRRR.

M06 Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja

M 6.1. Potpora za pokretanje poslovanja mladim poljoprivrednicima

M 6.3. Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava

M 6.4. Razvoj nepoljoprivrednih djelatnost u ruralnim područjima

MO8 Ulaganje u razvoj šumskih područja i poboljšanje isplativosti šuma

M 8.5. Uspostava i uređenje poučnih staza, vidikovaca i ostale manje infrastrukture

M 8.6. Potpora za ulaganje u šumarske tehnologije te u preradu, mobilizaciju i marketing šumskih proizvoda

Cilj 3: Pridonijeti kvaliteti života stanovništva ruralnog područja

Kroz društvenu infrastrukturu koja je najvažnija komponenta društvenog standarda ostvaruje se napredak i potiče razvoj unutar svake zajednice, podiže se obrazovna, kulturna i znanstvena razina, standard cjelokupnog stanovništva.

Osnovni problemi s kojima se suočavaju stanovnici područja LAG-a u dijelu predškolskih ustanova su nedostatni kapaciteti u pojedinim vrtićima. Dio vrtića nije usklađen s pedagoškim standardom, te je potrebno ili graditi novi vrtić ili proširiti – rekonstruirati postojeći.

Za podizanje standarda kvalitete odgoja i obrazovanja, potrebno je investirati u infrastrukturu pojedinih škola koje su u poprilično lošem stanju, pa je potrebna dogradnja i rekonstrukcija.

Za područje LAG-a su važne kulturne ustanove kao što su društveni domovi u svim općinama pa čak i u pojedinim naseljima. Ukupno ima 44 društvena doma u kojima se prostorije koriste za društvena okupljanja, sastanke udruga, sportskih i vatrogasnih društava, vijeća mjesnih odbora i kao izložbeni prostor. Za podizanje standarda kvalitete kulture i kvalitete života stanovnika područja LAG-a, potrebno je investirati u infrastrukturu društvenih domova, energetska obnova fasada, uređenje trgova na čijim prostorima se održavaju periodične i godišnje manifestacije.

Zdravstvena zaštita na području LAG-a je organizirana sukladno *Zakonu o zdravstvenoj zaštiti* kroz Domete zdravlja u Novigradu Podravskom i Đurđevcu. Hitna medicinska pomoć je organizirana u sklopu Zavoda za hitnu medicinu u Đurđevcu ili Koprivnici. Bolnica i stacionara nema. Nema specijalističkih ordinacija niti privatnih poliklinika.

Od socijalnih ustanova na području LAG-a postoji 10 domova za starije i nemoćne osobe s ukupnim kapacitetom od 163 štićenika. Kako se većinom radi o privatnim domovima koji su cjenovno uglavnom nedostupni lokalnom stanovništvu, postoji potreba za osnivanjem (državnih) županijskih domova.

Uređena prometna i komunalna infrastruktura preduvjet je za razvoj gospodarstva.

Kanalizacijski sustav postoji na području 13 jedinica lokalne samouprave.

Iako je cestovna povezanost dobra, unutar ruralnog dijela općine infrastruktura je loša: nogostupi, javna rasvjeta, neuređene nerazvrstane ceste, neodgovarajuće tehničke karakteristike. Zbog takvog stanja, potrebno je izvesti rekonstrukciju dobrog dijela cestovne mreže županijskih i lokalnih cesta na području LAG-a, kojom bi se te ceste uskladile s potrebama suvremenog cestovnog transporta i razvojnim potrebama svih općina LAG-a.

Mjere PRR koje je LAG- predvidio za postizanje Cilja 2.:

M07 Temeljna usluga i obnova sela u ruralnim područjima

M 7.4. Ulaganje u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu.

3.2. OPIS MJERA UKLJUČUJUĆI DEFINIRANJE KORISNIKA, KRITERIJE PRIHVATLJIVOSTI

Cilj 1: Povećati konkurentnosti poljoprivrede ulaganjem u sustave kvalitete, fizičku imovinu i obnovljive izvore energije

Prioritet 1.1. Povećati konkurentnosti poljoprivrede ulaganjem u sustave kvalitete i fizičku imovinu

Mjera 1.1.1. Programi kvalitete za poljoprivredne proizvode i hranu (M03)

Operacija 1.1.1.1. Potpora za sudjelovanje poljoprivrednika u sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode (3.1.)

Opis	Kriteriji prihvatljivosti	Korisnik	Indikatori
Cilj operacije je registracija i zaštita naziva poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda i registracija zaštićene oznake izvornosti, zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla ili oznakom zajamčeno tradicionalnog specijaliteta. Oznake kvalitete jamče prepoznatljivu kvalitetu čime se podiže i vrijednost samog proizvoda, što istovremeno znači i povećanje dohotka za proizvođača tog proizvoda. Ne manje važan je i utjecaj takvih proizvoda na ekološki (očuvanje autohtonih životinjskih i biljnih sorata) i potrošački (sve veća potražnja proizvoda posebne kvalitete) aspekt čime se doprinosi održivom razvoju ruralnih područja i jačanje turističke ponude. Ovaj tip operacije pridonosi fokus području 3A i 3B.	Prema PRR i Pravilnika za M03 Prema Kriterijima prihvatljivosti LAG-a PODRAVINA	Aktivni poljoprivrednici upisani u Upisnik poljoprivrednika koji su uključeni u EU ili nacionalni sustav kvalitete; udruženja ekoloških poljoprivrednih proizvođača	Broj certificiranih i zaštićenih proizvoda
Operacija 1.1.1.2. Potpora za troškove informiranja i promoviranja (3.2.)			

Opis	Kriteriji prihvatljivosti	Korisnik	Indikatori
Cilj operacije je potpora informiranju i promicanju koje provode skupine proizvođača na unutarnjem tržištu. Potpora se dodjeljuje za organizaciju i/ili sudjelovanje na sajmovima; izrada promotivnih materijala, multimedijalni proizvodi, web razvoj i promocija; kupnja oglasnog prostora; promotivne kampanje i organizacija namjenski promotivnih događanja, uključujući edukativne ture; radionice i seminari; promotivne aktivnosti putem različitih komunikacijskih kanala, promotivne aktivnosti na prodajnim mjestima od nacionalnog značaja ili EU ili HoReCa kanala. Ovaj tip operacije pridonosi fokus području 3A i 3B.	Prema PRR i Pravilnika za M03 Prema Kriterijima prihvatljivosti LAG-a PODRAVINA	Skupina proizvođača (udruga) koji su uključeni u EU ili nacionalni sustav kvalitete; udruženja ekoloških poljoprivrednika proizvođača čiji su članovi sudjelovali u programu ekološke proizvodnje	Broj nastupa na sajmovima Broj radionica i seminara Broj promotivnih aktivnosti
Mjera 1.1.2. Ulaganje u fizičku imovinu (M04)			
Operacija 1.1.2.1. Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava (4.1.1.)			
Opis	Kriteriji prihvatljivosti	Korisnik	Indikatori
Kroz ovaj tip operacije sufinancirati će se ulaganje u poljoprivrednu proizvodnju radi poboljšanja učinkovitosti i održivosti poljoprivrednih gospodarstava, uključujući zaštitu okoliša i prilagodbu klimatski promjenama. Ulaganja su moguća u svim poljoprivrednim sektorima la prednost ima sektor voća, povrća i stočarstva. Ovaj tip operacije pridonosi fokus području 2A, ali može doprinijeti i fokus područjima 2A, 3A, 4B, 4C, 5A, 5B, 5D, 6A.	Prema PRR i Pravilnika za M04 Prema Kriterijima prihvatljivosti LAG-a PODRAVINA	Fizičke i pravne osobe upisane u Upisnik poljoprivrednika gospodarstava	Broj provedenih projekata do 200.000 tisuća kuna Broj novoizgrađenih i/ili opremljenih objekata Broj gospodarstava opremljenih s novom poljoprivrednom mehanizacijom, opremom i

gospodarskim vozilima			
Operacija 1.1.2.2. Zbrinjavanje, rukovanje i korištenje stajskog gnojiva u cilju smanjenja štetnog utjecaja na okoliš (4.1.2.)			
Opis	Kriteriji prihvatljivosti	Korisnik	Indikatori
Kroz ovaj tip operacije financirati će se ulaganje u zbrinjavanje, rukovanje i korištenje stajskog gnojiva koji je vrijedan proizvod za biljnu proizvodnju te ga treba pravilno skladištiti da ne dolazi do onečišćenja okoliša-podzemnih i površinskih voda. Ovaj tip operacije doprinosi fokus području 5D, a indirektno 4B i 4C	Prema PRR i Pravilnika za M04 Prema Kriterijima prihvatljivosti LAG-a PODRAVINA	Fizičke i pravne osobe upisane u Upisnik poljoprivrednika gospodarstava	Broj skladišnih prostora za stajski gnoj i digestate
Operacija 1.1.2.3. Korištenje obnovljivih izvora energije (4.1.3)			
Opis	Kriteriji prihvatljivosti	Korisnik	Indikatori
Kroz ovaj tip operacije financirati će se ulaganje u objekte za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora energije (biomasa, sunce) za vlastitu upotrebu. Cilj operacije je povećanje neovisnosti poljoprivrednih gospodarstava o energentima. Ovaj tip operacije doprinosi fokus području 5C.	Prema PRR i Pravilnika za M04 Prema Kriterijima prihvatljivosti LAG-a PODRAVINA	Fizičke i pravne osobe upisane u Upisnik poljoprivrednika gospodarstava	Broj objekata za proizvodnu energiju iz obnovljivih izvora energije, objekata za prijem, obradu i skladištenje sirovina

Cilj 2. Pridonijeti revitalizaciji ruralnog prostora

Prioritet 2.1. Pridonijeti revitalizaciji ruralnog prostora			
Mjera 2.1.1. Razvoj poljoprivrednih i nepoljoprivrednih gospodarstava (M06)			
Operacija 2.1.1.1. Potpora za pokretanje poslovanja mladim poljoprivrednicima (6.1.1.)			
Opis	Kriteriji prihvatljivosti	Nositelj	Indikatori
Cilj ove operacije je poticanje razvoja obnovljenog i inovativnog poljoprivrednog sektora. Treba motivirati mlade ljude na rad i život u ruralnim područjima.	Prema PRR i Pravilnika za M06	Mladi poljoprivrednici su osobe starosti između 18 i 40	Broj novih mladih poljoprivrednika koji su po prvi puta

Ovaj tip operacije doprinosi fokus području 2B, generacijska obnova poljoprivrednih gospodarstava	Prema Kriterijima prihvatljivosti LAG-a PODRAVINA	godina, koje posjeduju odgovarajuće profesionalne vještine i znanja o poljoprivredi i koje su prvi put postavljene kao nositelj PG-a	postavljeni kao nositelji poljoprivrednog gospodarstva upisanog u Upisnik poljoprivrednika
Operacija 2.1.1.2. Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava (6.3.)			
Opis	Kriteriji prihvatljivosti	Nositelj	Indikatori
Cilj operacije se odnosi na modernizaciju i/ili unapređenje procesa rada i poslovanja i/ili povećanje proizvodnog kapaciteta iskazanom kroz povećanje ukupnog standardnog ekonomskog rezultata malih poljoprivrednih gospodarstava. Ovaj tip operacije doprinosi fokus području 6A.	Prema PRR i Pravilnika za M06 Prema Kriterijima prihvatljivosti LAG-a PODRAVINA	Mala poljoprivredna gospodarstva, čija je ekonomska veličina između 2.000 i 7.999 EUR-a	Broj provedenih projekata Broj novozaposlenih
Operacija 2.1.1.3. Razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnom području (6.4.)			
Opis	Kriteriji prihvatljivosti	Nositelj	Indikatori
Cilj operacije doprinosi unapređenju gospodarske aktivnosti u ruralnim područjima, održavanju i stvaranju novih radnih mjesta i povećanje prihoda gospodarskih subjekata. Ulaganja unutar ove operacije smatraju se ulaganja u turizam, preradu marketing i izravna prodaja lokalnih proizvoda, tradicijski i umjetnički obrti, izrada suvenira, pružanje usluge na ruralnom području. Ovaj tip operacije doprinosi fokus području 6A.	Prema PRR i Pravilnika za M06 Prema Kriterijima prihvatljivosti LAG-a PODRAVINA	Fizičke i pravne osobe upisane u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava	Broj projekata
Mjera 2.1.2. Ulaganje u razvoj šumskih područja i poboljšanje isplativosti šuma (M08)			
Operacija 2.1.2.1. Uspostava i uređenje poučnih staza, vidikovaca i ostale manje infrastrukture (8.5.2.)			
Opis	Kriteriji prihvatljivosti	Nositelj	Indikatori
Projekti unutar ove operacije (npr. izgradnja poučnih staza, malih rekreacijskih objekata, postavljanje signalizacije, informativnih	Prema PRR i Pravilnika za M08	Šumoposjednici Udruženje šumoposjednika	Broj uređenih staza

ploča, skloništa, vidikovaca itd.) učinit će rekreacijske, turističke i zdravstvene koristi šuma dostupnijima ruralnom i ostalom stanovništvu, što će doprinijeti povećanju njihove okolišne vrijednosti. Nadalje, realizacija tih projekata istaknut će specifične dijelove šumskih ekosustava ili područja od posebnog značaja. Operacija pridonosi fokus području 4A povećanjem javne dobrobiti i rekreacijske vrijednosti šuma kao i povećanju svijesti javnosti o važnosti očuvanja i održivog upravljanja šumskim ekosustavima, što će doprinijeti očuvanju i poboljšanju biološke raznolikosti, uključujući područja ekološke mreže Natura 2000	Prema Kriterijima prihvatljivosti LAG-a PODRAVINA	Obrti, mikro, mala i srednja poduzeća registrirana sukladno nacionalnim propisima	Broj uređenih vidikovaca Broj organiziranih posjeta (u godini nakon završetka projekta)
Operacija 2.1.2.2. Modernizacija tehnologija, strojeva, alata i opreme u pridobivanju drva i šumsko uzgojnim radovima (8.6.1.)			
Opis	Kriteriji prihvatljivosti	Nositelj	Indikatori
Cilj operacije je ulaganja u modernizaciju postojećih i uvođenje učinkovitih i okolišno prihvatljivih tehnologija, strojeva, alata i opreme za pridobivanje drva povećat će dostupnost i korištenje drva kao materijala, ali i drva kao obnovljivog izvora energije (šumska biomasa). Modernizacija postojećih i uvođenje učinkovitih i okolišno prihvatljivih tehnologija, strojeva i alata za pripremu šumskog tla stvorit će preduvjete za učinkovitiju i kvalitetniju sjetvu i sadnju šumskog reproduktivnog materijala. Ova vrsta operacije doprinosi Fokus području 2C poboljšanjem održivosti i konkurentnosti šumarskih poduzeća i promocijom održivog gospodarenja šumama te doprinosi fokus području 5C kroz olakšano, učinkovitije i unaprijeđeno pridobivanje drva i opskrbu drvom te kroz proizvodnju šumske biomase.	Prema PRR i Pravilnika za M06 Prema Kriterijima prihvatljivosti LAG-a PODRAVINA	Šumoposjednici Udruženje šumoposjednika Obrti, mikro, mala i srednja poduzeća registrirana sukladno nacionalnim propisima	Broj provedenih projekata

Radi ostvarenja Cilja 2 LAG također podržava fizičke i pravne osobe upisane u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava kod prijavljivanja njihovih projekata direktno na APPRRR u okviru M03, M04 i M06.

LAG također podržava šumoposjednike trg. društva i druge pravne osobe koje sukladno Zakonu o šumama gospodare šumama i šumskim zemljištima u vlasništvu RH, Udruženja šumoposjednika sukladno nacionalnom zakonodavstvu, Udruge civilnog društva i druge pravne osobe aktivne u zaštiti prirode kod prijavljivanja njihovih projekata direktno na APPRRR u okviru M08.

Cilj 3: Pridonijeti kvaliteti života stanovništva ruralnog područja

Prioritet 3.1. Urediti društvenu infrastrukturu			
Mjera 3.1.1. Temeljen usluge i obnova sela u ruralnim područjima			
Operacija 3.1.1.1. Ulaganje u pokretanje, poboljšanje ili širenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo (7.4)			
Opis mjere	Kriteriji prihvatljivosti	Korisnik	Indikatori
Za ostvarenje cilja podizanja kvalitete života u zajednici potrebno je ulagati u uspostavu, poboljšanje ili širenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu kroz prihvatljiva ulaganja u izgradnju i/ili rekonstrukciju i/ili opremanje objekata odgoja i obrazovanja, igrališta (dječja, sportska), sportskih terena i pratećih objekata, rekreacijske zone i kupališta, ulaganja u izgradnju i/ili rekonstrukciju i/ili opremanje objekata za kulturu, za slobodno vrijeme kao što su društveni domovi, vatrogasni domovi, muzeji, kulturni centri, kao i u rekonstrukciju i/ili prenamjena postojećih objekata zgrada javne namjene. Pokazatelji: broj izgrađenih/rekonstruiranih/opremljenih društvenih objekata; broj uređenih dječjih igrališta Ovaj tip operacije doprinosi fokus području 6B.	Prema PRR i Pravilnika za M07 Prema Kriterijima prihvatljivosti LAG-a PODRAVINA	JLS, trg. društva u većinskom vlasništvu JLS, Javne ustanove neprofitnog karaktera, Udruge, organizacije civilnog društva i vjerske zajednice LAG-ovi	Broj uređenih društvenih objekata Broj izgrađenih i opremljenih dječjih igrališta

Radi ostvarenja Cilja 3 LAG također podržava JLS, trg. društva u većinskom vlasništvu JLS kod prijavljivanja njihovih projekata direktno na APPRRR u okviru M07.

Tabela indikatora u Prilogu br. 11.

3.3. OPIS ODABIRA PROJEKATA NA NIVOU LAG-A

3.3.1. Način odabira projekata

Način odabira projekta će biti propisan Pravilnikom o izboru projekata Lokalne razvojne strategije LAG-a „PODRAVINA“ koji će biti donesen od strane UO neposredno prije objave LAG natječaja (Prijedlog pravilnika: Prilog 18.)

Upravni odbor LAG-a „PODRAVINA“ odabire i potvrđuje projekte za sufinanciranje iz Podmjere 19.2. Provedba operacija unutar CLLD strategije i Podmjere 19.3. Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014.-2020.

UO LAG-a „PODRAVINA“ objavljuje javni poziv za dostavu projektnih prijedloga u okviru Lokalne razvojne strategije. Pozivi se objavljuju najmanje jedanput godišnje, a po potrebi i više o čemu odluku donosi UO.

UO LAG-a „PODRAVINA“ imenuje 3 člana Povjerenstva za izbor projekata. Način odabira članova Povjerenstva definirati će se Pravilnikom o odabiru članova povjerenstva.

Svaki projekt proći će administrativnu provjeru, provjeru prihvatljivosti i ocjenjivanje prema kriterijima opisanih u Pravilniku o izboru projekata LAG-a.

Povjerenstvo za ocjenu projekata će sve projekte koji će biti uključeni u procjenu rasporediti na temelju dodijeljenog broja bodova i predložiti UO LAG-a „PODRAVINA“ na odobrenje.

LAG „PODRAVINA“ dužan je u roku od 60 dana od završetka natječaja na razini LAG-a dostaviti APPRRR-u pisanu dokumentaciju vezanu uz postupak odabira projekata koje su nositelji dostavili LAG-u na njegov natječaj.

3.3.2. Kriteriji i sastav tijela za odabir projekata i opis procedure dodjeljivanja višeg intenziteta potpore odabranom projektu

U povjerenstvo za odabir će biti uključene osobe koje dobro poznaju lokalne potrebe i mogu razumjeti potrebe u smislu integriranog razvoja područja. Povjerenstvo za odabir će prema potrebi uključivati dodatne stručnjake ako je potrebno posebno znanje, kao i predstavnike partnera s kojima se surađuje, ako je relevantno. Ako postoji povezanost podnositelja prijave projekta i člana povjerenstva za odabir isti ne može sudjelovati u odobravanju određenog projekta. Povjerenstvo za odabir poštuje pravilo 49%, što znači da na određenoj razini donošenja odluka ne smije biti više od 49% predstavnika bilo koje interesne skupine. Vještine povjerenstva za odabir će se unaprijediti organizacijom osposobljavanja, seminara, studijskih putovanja, itd.

LAG neće dodjeljivati viši intenzitet potpore od onog propisanog od strane APPRRR-a.³

Detaljniji kriterij za odabir i sastav Povjerenstva definirati će se Pravilnikom za odabir članova povjerenstva u kojemu će se poštivati sva pravila propisana nacionalnim dokumentima za odabir članova povjerenstva.

³ Najviši intenzitet potpore po pojedinom tipu operacije bit će definiran natječajem.

3.4. OPIS TEMA PLANIRANIH PROJEKATA SURADNJE I NAČIN ODABIRA PROJEKATA SURADNJE

Projekti suradnje LAG-a odnose se na područja očuvanja nematerijalne kulturne baštine i prirode, edukacije i informiranja poljoprivrednika te s područja tema vezanih uz inovativnosti u prezentaciji kulturnih i prirodnih vrijednosti.

Ideja je da se kroz suradnju omogući izgradnja kapaciteta, upoznavanje s gospodarskim i kulturnim mogućnostima područja s kojeg dolaze partneri. Kroz aktivnosti projekata suradnje želi se postići poboljšanje u međusobnom povezivanju i valorizaciji kulturnih i prirodnih vrijednosti s područja svakog partnera s posebnim naglaskom na turizam u ruralnom području. Isto tako projektima suradnje nastojat će se poboljšati izlazak na tržište i povećanje konkurentnosti proizvoda.

Odabir projekata suradnje temeljiti će se na Pravilniku za odabir projekata (Prijedlog pravilnika Prilog 18) koji će osigurati transparentnost selekcijskog postupka i izbjegavanje sukoba interesa prema Uredbi (EU) br. 1303/2013 članak 34. između podnositelja prijave i članova povjerenstva.

Projekti suradnje vezani uz poboljšanje izlaska na tržište i povećanje konkurentnosti proizvoda, posebno edukacije poljoprivrednika, doprinijeli bi ostvarenju Cilja 1 LRS LAG-a „PODRAVINA“: Povećati konkurentnosti poljoprivrede ulaganjem u sustave kvalitete, fizičku imovinu i obnovljive izvore energije (Povezivanje partnera u svrhu informiranja o mogućnostima certificiranja)

Projekti suradnje područja očuvanja nematerijalne kulturne baštine i prirode doprinijeli bi ostvarenju Cilja 2.: Pridonijeti revitalizaciji ruralnog prostora.

Projekt suradnje smatraju se odabranim nakon odobrenja Upravnog Odbora LAG-a.

3.5. USKLAĐENOST S NADREĐENIM STRATEŠKIM DOKUMENTIMA

Lokalna razvojna strategija LAG-a „PODRAVINA“, prvenstveno se temelji na potrebama lokalnog razvoja, te je u tom smislu primarno usklađena s Programom ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. koji je usmjeren na postizanje ciljeva na području konkurentne i održive poljoprivredne proizvodnje, povećanja zaposlenosti, proizvodnje visoko kvalitetne hrane, razvoja nepoljoprivrednih gospodarskih aktivnosti u ruralnim područjima te održivog korištenje raspoloživih prirodnih potencijala u funkciji osiguravanja ruralnih područja kao sigurnog i privlačnog mjesta za život i rad.

Lokalna razvojna strategija naglašava aktivnosti poljoprivrednog poduzetništva, poticaj mladima u cilju ostanka na selu, razvoju društvene i komunalne infrastrukture koja bi to omogućavala, zaštite i očuvanja okoliša, poticanja razvoja održivog turizma, ekološke poljoprivrede, prelaska prema obnovljivim izvorima energije sve u cilju kako bi se poboljšala kvaliteta života, podigao i približio standard ruralnih područja standardu urbanih sredina.

Obzirom da je u trenutku usvajanja LRS LAG „PODRAVINA“, Županijska razvojna strategija Koprivničko križevačke županije bila tek u fazi izrade, ciljevi LRS LAG-a se nisu mogli povezati sa istom, već su povezani sa Županijskom strategijom Koprivničko križevačke županije 2011-2013.g.

Lokalna razvojna strategija LAG-a povezana je i s Ciljevima Strategije razvoja Koprivničko Križevačke županije 2011-2013. na način da će se njenom realizacijom ispuniti i ciljevi Strategije razvoja KKŽ :

- SC 1 Konkurentno gospodarstvo –
 - Prioritet 2 Potpora razvoju konkurentne primarne poljoprivrede i unapređenje ruralnog razvoja
 - 1-2-7 Marketinška potpora razvoju poljoprivrednih gospodarstava, brendiranje i promidžba autohtonih proizvoda
 - 1-2-3 Potpora specijalizaciji i jačanju komercijalnih proizvođača u poljoprivredi,
 - 1-2-8 Unapređenje i razvoj osnovne infrastrukture u ruralnom području
 - Prioritet 6 Razvoj selektivnih oblika turizma uključujući ruralni turizam
 - 1-6-1 Unapređenje postojećih i razvoj novih oblika turističke ponude
 - Prioritet 5 Usvajanje standarda i normi EU
 - 1-5-1 Tehnička potpora i edukacija uvođenju standarda i normi EU
- SC 4 Održivo korištenje prirodnih i kulturnih vrijednosti gospodarenje energijom –
 - Prioritet 4 Razvoj i korištenje obnovljivih izvora energije
 - 4-1-1 Istraživanje i korištenje geotermalne energije
 - 4-1-2 Istraživanje i korištenje bioplina
 - 4-1-3 Istraživanje i korištenje biomase
 - 4-1-4 Istraživanje i korištenje solarne energije
 - 4-1-5 Poticaji i unapređenje razvoja energetske učinkovitosti

Lokalna razvojna strategija LAG-a povezana je i s ciljevima Strategije razvoja turizma RH 2014.-2020. na način da će se njenom realizacijom ispuniti operacija Strategije razvoja turizma RH 2014-2020

- 5.2.1.9. Ruralni i planinski turizam
- 5.2.1.7. Cikloturizam – nove i postojeće staze opremaju se adekvatnom turističkom signalizacijom te uobičajenim pratećim sadržajima (odmorišta, vidikovci, servisi za popravak opreme)

U tablici u Prilogu br. 13 prikazani su ciljevi i prioriteti proizašli iz stvarnih potreba i mogućnosti područja LAG-a, te povezanost istih s strateškim dokumentima.

3.5.1. Horizontalna pitanja LRS

Potrebno je napomenuti da su u strateške ciljeve LRS LAG-a „PODRAVINA“ integrirani horizontalni ciljevi koji su istovremeno i horizontalni strateški ciljevi ukupne dugoročne razvojne politike Europske unije definirane dokumentom Europa 2020, a koji će se realizirati implementacijom projekata LRS-a. To su:

- jačanje sposobnosti održavanja broja stanovnika
- integracija marginaliziranih skupina i izjednačavanje mogućnosti skupina u nepovoljnom položaju (Romi, mladi nezaposleni, dugotrajno nezaposleni, žene)
- održivi razvoj i zaštita prirodnog okoliša i prirodnih resursa.

Dokaz o doprinosu horizontalnim ciljevima vidljiv je iz Priloga 18. Kriteriji za odabir projekata u članku 11., Prijedloga pravilnika o izboru projekata Lokalne razvojne strategije LAG „PODRAVINA“.

Načela održivog razvoja i zaštite okoliša, horizontalni su ciljevi LRS te moraju biti poštivani u provedbi svakog projekta. Realizacijom operacija Lokalne razvojne strategije LAG će ispuniti ciljeve vezene uz

- klimatske promjene
 - kroz prihvaćene standarde doprinose smanjenju klimatskih promjena,
 - poticati će se ulaganja u povećanje energetske učinkovitosti, smanjenje emisija metana iz poljoprivredne proizvodnje osobito stočarstva, povećanje proizvodnje energije iz obnovljivih izvora, te aktivnosti usmjerene na prevenciju negativnih utjecaja klimatskih promjena
 - neke aktivnosti su usmjerene na investicije vezane za povećanje energetske učinkovitosti iz uporabe obnovljivih izvora energije. Promicanje takve aktivnosti je važno iz perspektive postupne supstitucije fosilnih goriva, koje su izvori emisije stakleničkih plinova i posebice ugljičnog dioksida. Potpora će omogućiti ulaganja u energetska učinkovitost, ublažavanje klimatskih promjena i njihovu prilagodbu,
 - aktivnosti unutar mjere 08 potaknut će korištenje učinkovitijih i okolišno prihvatljivijih strojeva, alata i opreme za radove pridobivanja drva i u predindustrijskoj preradi drva. Nakon provedbe aktivnosti u okviru ove mjere, dugoročno će se povećati dostupnost obnovljivih izvora energije što će doprinijeti smanjenju emisije stakleničkih plinova.
- zaštitu okoliša
 - uspostavljanje sustava kvalitete i viših normi od propisanih standarda uključuje i brigu za okoliš naročito u ekološkoj poljoprivrednoj proizvodnji.
 - poticati će se ulaganja u povećanje okolišne učinkovitosti poljoprivrednih gospodarstava i prehrambeno-prerađivačke industrije, bolje upravljanje šumama i šumskim zemljištem
 - poticati će se ulaganja u lokalnu infrastrukturu koja će utjecati na smanjenje onečišćenja okoliša i očuvanje ruralnog krajobraza,
 - korištenje okolišno prihvatljivih tehnologija i strojeva smanjuje oštećenje tla, onečišćenje vode i emisiju ispušnih plinova, a modernizacija postojećih i uvođenje novih tehnologija u predindustrijskoj preradi drva smanjuje negativan utjecaj na okoliš povećanom učinkovitošću i racionalnijim korištenjem resursa.
- Inovacije
 - sustavi kvalitete sve više su temeljeni na istraživanju i inovacijama koje imaju važnu ulogu u osiguranju kontinuiteta i kvalitete proizvodnje
 - Novim tehnologijama u proizvodnji i novim postupcima prerade i čuvanja poljoprivredno prehrambenih proizvoda osigurat će se konkurentniji poljoprivredno-prehrambeni sektor

- poticanje novih sudionika će doprinijeti generacijskoj obnovi poljoprivrednog sektora te će na taj način stvoriti povoljnije okruženje i za inovaciju. Poticanjem nepoljoprivrednih aktivnosti u ruralnim područjima stvorit će se povoljnije okruženje za diversifikaciju u npr. eko-društvene inovacije budući da nepoljoprivredne aktivnosti mogu imati jaki inovativni naboj.
- U okviru ove mjere potpore su namijenjene obnovi sela koja kroz nova znanja i inovativan pristup u organizaciji osnovnih usluga trebaju doprinijeti očuvanju i razvoju ruralnih prostora. Provedba inovativnih procesa u strateškom planiranju razvoja i pružanju lokalnih osnovnih usluga na ruralnim područjima će se poticati kroz ciljane investicije.
- Aktivnosti unutar ove mjere poticat će primjenu naprednih tehnologija i inovativnih pristupa u pridobivanju drva, predindustrijskoj preradi drva i marketingu šumskih proizvoda, što će imati brojne pozitivne učinke na poslovanje od kojih su najvažniji: povećana produktivnost i stopa zaposlenosti uz smanjenje troškova proizvodnje, povećana kvaliteta proizvoda i poslovnih procesa, povećana fleksibilnost i skraćivanje rokova isporuke.

4. UKLJUČENOST LOKALNIH DIONIKA U IZRADU LRS

4.1. PRIMJENA NAČELA „ODOZDO PREMA GORE“ I SUDJELOVANJE RAZLIČITIH INTERESNIH SKUPINA

Lokalno partnerstvo, strateškom planiranju je pristupilo u skladu s načelom „*odozdo prema gore*“ (*eng. bottom – up approach*), koji je utemeljen na specifičnostima pojedinog područja.

LEADER PROGRAM⁴ stavlja naglasak na lokalno stanovništvo koje najbolje zna što odgovara njihovom okolišu, kulturi, radnim tradicijama i vještinama, kroz LEADER financiranje pozitivno utječe na sveukupni gospodarski razvoj, te koristi sedam principa

- Teritorijalnu podjelu,
- Pristup od dolje prema gore,
- Partnerstvo bazirano na LAG,
- Inovativnost,
- Integrirani razvoj,
- Umrežavanje i kooperacija,
- Lokalno financiranje

Uloga lokalnoga partnerstva bila je procijeniti potrebe područja, odrediti prioritete, mjere i aktivnosti te mobilizirati lokalnu zajednicu za sudjelovanje u izradi Lokalne razvojne strategije područja LAG-a, kroz koju će promovirati resursi područja LAG-a.

⁴ LEADER "Links between actions for the development of the rural economy" Inicijativa Europske Zajednice za provedbu ruralnog razvoja u ruralnim zajednicama kroz lokalna partnerstva javnog i privatnog sektora („Lokalne akcijske grupe“ - LAG)

Nizom radionica u fokus grupama od 10-25 osoba koje su organizirane za sve sastavnice LAG-a, LAG je razmotrio stavove i mišljenja različitih grupa o razvojnim potrebama ciljnoga područja. Na radionicama su bili zastupljeni: poljoprivrednici, poduzetnici, predstavnici djelatnosti kulture i turizma, obrazovnih institucija i udruga.

Neki od zaključaka koji su proizašli iz intervjua s fokus grupama su:

- Poljoprivreda i stočarstvo zahtijevaju velika i kontinuirana ulaganja,
- Trenutno nedostaju strukturirani poticaji, olakšice i drugi oblici državne i lokalne potpore,
- Najranjivije kategorije su osobe s invaliditetom, stari i nemoćni, marginalizirane skupine – Romi, te prema mišljenjima predstavnika udruga, popisu se trebaju pridodati i mladi jer ih uskoro neće biti zbog negativnih demografskih kretanja i odlaska iz ruralnog područja, nemogućnosti zadovoljenja osnovnih potreba, perspektive i adekvatnog tretmana zajednice.
- Ne postoji jasna povezanost između potreba lokalne zajednice, prirodnih resursa i planiranja izobrazbe stručnih kadrova.

Na temelju SWOT analize, statističkih podataka, analize resursa te vlastite stručnosti utvrdili su se prioritete, mjere i ciljevi razvoja područja koji su usklađeni s vizijom.

U izradi Strategije sudjelovala je radna grupa od 30 sudionika. No, tu nisu ubrajani ljudi koji su sudjelovali na radionicama po JLS-ima pa možemo reći da je to tim ljudi koji je aktivno radio na izradi Strategije, dok ih je puno više koji su radili i sudjelovali u komentarima pri obradi pojedinih područja LRS-a te dali i konkretan doprinos u odabiru i opisu mjera.

Popis radne grupe nalazi se u Prilogu br. 14.

4.2. OPIS PARTNERSTVA

U izradu Lokalne razvojne strategije uključeni su predstavnici članova LAG-a, JLS-a, OPG-a i drugih gospodarskih subjekata, udruga, DVD-a, obrazovnih institucija, kulturnih društava i sportskih udruga. Sudionici su putem dopisa i internetskom stranicom LAG-a obaviješteni o aktivnostima u izradi Lokalne razvojne strategije. Njihov angažman očitovao se u sudjelovanju na radionicama i popunjavanju upitnika. Održano je osam radionica za 16 JLS-a na kojima je sudjelovalo 102 sudionika. Na radionicama su obrađene teme za analizu stanja poljoprivrede, gospodarstva, društvenih djelatnosti i kulture te prometne i komunalne infrastrukture, raspravljalo se o problemima i mogućnostima pojedinih JLS-a.

Provedene aktivnosti:

Datum	Mjesto održavanja	Obrađene Općine/Grad
14.10.2015.	Đurđevac	Sastanak radne grupe
14.10.2015.	Đurđevac	Grad Đurđevac
19.10.2015.	Podravske Sesvete	Kloštar Podravski, Podravske Sesvete
21.10.2015.	Ferdinandovac	Ferdinandovac, Kalinovac
26.10.2015.	Molve	Molve, Novo Virje
02.11.2015.	Novigrad Podravski	Novigrad Podravski, Koprivnički Bregi
04.11.2015.	Hlebine	Hlebine, Peteranec, Gola
09.11.2015.	Koprivnički Ivanec	Drnje, Đelekovec, Koprivnički Ivanec

18.11.2015.	Virje	Virje, Koprivnički Bregi
22.01.2016.	Varaždin	Radni sastanak
16.02.2016.	Varaždin	Radni sastanak
23.02.2016.	Đurđevac	Sastanak Radne grupe- rasprava o prijedlozima Ciljeva, prioriteta i mjera
01.03.2016.	Đurđevac, Kloštar Podravski	Rasprava o ciljevima, mjerama i operacijama – Grad Đurđevac, Općine Novo Virje, Virje, Molve, Kloštar Podravski, Podravske Sesvete, Kalinovac i Ferdinandovac
03.03.2016.	Drnje, Koprivnički Bregi	Rasprava o ciljevima, mjerama i operacijama – Općine Drnje, Đelekovec, Peteranec, Koprivnički Ivanec, Gola, Koprivnički Bregi, Hlebine, Novigrad Podravski
10.03.2016.	Đurđevac	Radna grupa- definiranje kriterija

Na radionicama su se prikupljali projektni prijedlozi putem obrazaca koji su prethodno podijeljeni. Zadatak članova radne grupe koji su imenovani od strane JLS-a bio je anketiranje na terenu i prikupljanje obrazaca za projektne ideje za svaku JLS.

5. AKCIJSKI PLAN PROVEDBE LRS-a

5.1. TIJEK PROVEDBE LRS-a NA RAZINI SVAKE GODINE UNUTAR PROGRAMSKOG RAZDOBLJA 2014. – 2020.

U svrhu učinkovitije koordinacije i poticanja lokalnog razvoja Ured LAG-a će u tijeku provedbe LRS-a za razdoblje 2014.-2020. godine provoditi sljedeće aktivnosti:

- koordinirati indikativnu listu projekata,
- pratiti provedbu LRS-a i izvještavanje Upravnog odbora i Skupštine LAG-a o provedbi,
- poticati zajedničke razvojne projekte među općinama te projekte međuregionalne i prekogranične suradnje.

Lokalna razvojne strategija sastoji se od niza razrađenih mjera s razvojnim učincima koji doprinose postizanju prioriteta, strateških ciljeva i ostvarenju postavljene vizije. S ciljem provedbe definiranih strateških odrednica izrađen je okvirni Akcijski plan koji obuhvaća pregled i strukturu aktivnosti potrebnih za provedbu Lokalne razvojne strategije LAG „PODRAVINA“ za razdoblje 2014.-2020. godine.

U tablicama u nastavku prikazana je struktura aktivnosti u okviru definiranih strateških ciljeva, prioriteta i mjera, provoditelje i ukupno okvirno planirana sredstva koja će poslužiti kao indikatori praćenja provedbe Lokalne razvojne strategije u godinama provedbe i to prema financijskom okviru. Takav prikaz aktivnosti odabran je zbog nedostupnosti podataka za izradu detaljnog akcijskog plana. Jedna od ključnih aktivnosti provedbe Lokalne razvojne strategije biti će stoga aktivno sudjelovanje svih tijela za provedbu Lokalne razvojne strategije za razdoblje 2014.-2020.

godine u izradi detaljnog akcijskog plana sa svim sastavnicama prema Pravilniku o obaveznom sadržaju, metodologiji izrade i načinu vrednovanja razvojnih strategija.

Tijek provedbe LRS prikazan je u tabeli u Prilogu br. 15.

5.2. PROCJENA BROJA PROJEKATA ZA VRIJEME PROGRAMSKOG RAZDOBLJA 2014. – 2020.

Procjenjuje se da bi za vrijeme programskog razdoblja moglo doći do realizacije do 16 projekata iz mjere 7.4. u vrijednosti 37,14% dodijeljenih sredstava. Za ulaganja u fizičku imovinu poljoprivrednih gospodarstava planira se izdvojiti 18,57% predviđenih sredstava te je procjena da bi to bilo za do 11 projekata, a za razvoj poljoprivrednih i nepoljoprivrednih gospodarstava računa se za do 13 projekata. U Mjeri Programi kvalitete za poljoprivredne proizvode i hranu planira se provesti 6 projekata, dok je za mjeru Ulaganje u šumska poručja i poboljšanje isplativosti šuma predviđeno provesti do 4 projekta.

Procjena broja projekata nalazi se u Prilogu br. 16.

6. NAČIN PRAĆENJA I PROCJENE PROVEDBE LRS-a (NAČIN UPRAVLJANJA PROVEDBOM, NADZORA PROVEDBE I OCJENJIVANJA USPJEŠNOSTI PROVEDBE STRATEGIJE)

6.1. OPIS PRAĆENJA PROVEDBE LRS-a

Provedba Strategije temelji se na provođenju predloženih aktivnosti unutar zadanih ciljeva, prioriteta i mjera. Provedba Lokalne razvojne strategije realizira se kroz:

- Provođenje aktivnosti koje planira i provodi LAG u svrhu dostizanja zadanih ciljeva u predviđenom razdoblju prema podmjeri 19.2.
- Provođenje aktivnosti koje planira i provodi LAG u svrhu dostizanja zadanih ciljeva (projekti suradnje) u predviđenom razdoblju prema podmjeri 19.3.
- Praćenje aktivnosti kojima su nositelji jedinica regionalne samouprave, javna (državna) tijela i ustanove izvan ingerencije lokalne samouprave, a doprinose postizanju ciljeva LRS-a LAG „PODRAVINA“,
- Praćenje aktivnosti i projekte ostalih glavnih dionika razvoja (gospodarskih subjekata, civilnog sektora, obrazovnih ustanova) koji su u skladu s postavljenim ciljevima i doprinose ostvarenju zadanih indikatora.

Za prvi i drugi segment provedbe izrađuje se Akcijski plan provedbe kojim se usklađuju ciljevi, prioriteti i mjere razvoja s proračunskom klasifikacijom.

Treći i četvrti segment provedbe prati se kroz Bazu projekata drugih nositelja razvoja. Baza sadrži podatke o planiranim investicijama, projektima i aktivnostima koje se planiraju provesti i koje su provedene od strane navedenih dionika, a doprinijet će direktno postizanju ciljeva postavljenih u LRS-u LAG-a „PODRAVINA“.

Kako bi se kontrolirala provedba zadanih ciljeva potrebno je uspostaviti sustav praćenja i izvještavanja koji se temelji na Bazi podataka i izvještaja u kojoj se nalaze podaci o ostvarenim

rezultatima. Svrha sustava praćenja i izvještavanja je osigurati dovoljno informacija za ocjenu od strane nositelja provedbe LRS-a o sljedećim elementima:

- uspješnosti postizanja postavljenih ciljeva za određeno razdoblje,
- razlozima za eventualno nedostizanje postavljenih ciljeva,
- potrebnim resursima (materijalnih, ljudskih, financijskih) za dostizanje planiranih ciljeva,
- relevantnosti planiranih prioriteta i mjera,
- financijskoj učinkovitosti provedbe mjera.

Tablica 16. Organizacija praćenja LRS

Organizacija praćenja LRS	
Organizira	Upravni odbor LAG-a
Odgovorno tijelo	Osoblje LAG-a
Sadržaj praćenja	- Uporaba proračuna - Statistika prijave projekata - Doprinos projekta ciljevima i pokazateljima strategije - Aktivnosti animacije LAG-a „PODRAVINA“ i projekti suradnje - Doprinos ciljevima programa
Vremenski raspored	Stalno
Razdoblje izvještavanja	Polugodišnje
Tijelo koje odobrava Izvješće	Upravni odbor
Svrha izvješća	Priprema godišnjeg plana provedbe strategije Poboljšanje mehanizma provedbe

Sustav praćenja i izvještavanja se temelji na dva ključna elementa:

- elektroničkoj bazi u kojoj se nalaze podaci o ostvarenim rezultatima te
- izvještajima koji na sažet i jasan način pružaju informacije o ostvarenim rezultatima.

Baza projekata pruža uvid u projekte i njihovom statusu glavnih dionika lokalnog razvoja (gospodarskih subjekata, javnih tvrtki, institucija, JLS-a, županije, civilnog sektora i sl.) koji doprinose ostvarenju zadanih ciljeva LRS-a.

Baza projekata uspostaviti će se po usvajanju LRS-a od strane Skupštine i dodjele Odluke od strane APPRRR-a te će se kontinuirano pratiti i nadopunjavati tijekom cijelog programskog razdoblja. Baza se uspostavlja isključivo s ciljem sustavnog pregleda aktivnosti na području LAG-a „PODRAVINA“. Jednom godišnje tražiti će se izvješće nositelja projekata o statusu projekta.

6.2 INDIKATORI ZA MJERENJE UČINKA PROVEDBE LRS-a

O uspješnosti provedbe LRS ovisi ispunjenje zacrtanih ciljeva. Kako bi se vidjeli učinci provedbe potrebno je definirati mjerljive pokazatelje. LAG „PODRAVINA“ odredio je sljedeće pokazatelje mjerenja učinka provedbe:

- Broj primljenih projekata
- Broj prihvaćenih projekata
- Broj provedenih projekata
- Broj provedenih projekata suradnje
- Postotak iskorištenih sredstava
- Broj provedenih radionica za informiranje i animaciju.

6.3. OPIS PROCJENE LRS-a

Izvještaj o provedbi projekta se sastoji od financijskog i opisnog dijela. U financijskom izvještaju se ukratko opisuje visina financijske realizacije u odnosu na planiranu, postotak realizacije projekta, rokovi, izvori financiranja i ostale potrebne informacije. U opisnom se dijelu ukratko opisuju postignuti konkretni rezultati provedenih razvojnih mjera u izvještajnom razdoblju pomoću pokazatelja rezultata. Za svaku mjeru koja je identificirana u LRS-u odabran je pokazatelj rezultata. U izvještaju se opisuju i glavni dionici koji su sudjelovali u provedbi i sastavljanju izvješća te realizacija planiranih sredstava i postignuti zadani pokazatelji rezultata prema grupama mjera.

Nakon prihvaćanja LRS-a LAG-a „PODRAVINA“ za razdoblje 2014.-2020. godine i uspostavljanjem Baze podataka kreirati će se i dokumentacija (obraci) potrebni za izvještavanje.

Tablica 17. Evaluacija LRS-a

Evaluacija LRS-a	
Organizira i provodi	Upravni odbor LAG-a
Odgovorno tijelo	Osoblje LAG-a/ vanjski stručnjaci
Sadržaj praćenja	- Polugodišnje izvješće o praćenju - Rezultati i učinci provedenih projekata
Vremenski raspored	2 puta tijekom cijelog razdoblja
Razdoblje izvještavanja	3 godine
Tijelo koje odobrava Izvješće	Skupština

Svrha izvješća	Priprema godišnjeg plana provedbe strategije Poboljšanje mehanizma provedbe
----------------	--

7. OPIS SPOSOBNOSTI PROVEDBE LRS-a

7.1. LJUDSKI KAPACITET ZA PROVEDBU LRS-a

LAG „PODRAVINA“ broji 126 članova iz 16 jedinica lokalne samouprave. U rad LAG-a uključeni su dionici gospodarskog, javnog i civilnog sektora. Od ukupnog broja članova LAG broji 26 ili 20,63 % članova iz javnog sektora, 52 ili 41,27% članova iz civilnog sektora i 48 ili 38,1% članova iz gospodarskog sektora. Od ukupnog broja članova LAG-a „PODRAVINA“ 66 članova su žene što u strukturi čini 52,4%.

Tablica 18. Broj članova LAG-a „PODRAVINA“ raspoređenih prema sektoru

Sektor	Broj članova	% udio članova
Javni	26	20,63%
Gospodarski	48	38,1%
Civilni	52	41,27%
Ukupno	126	100%

Izvor: LAG „PODRAVINA“

Sjedište LAG-a je u Đurđevcu, ulica Basaričekova 8 gdje djeluje Ured LAG-a. LAG trenutno ima zaposlene dvije osobe: voditeljicu i tajnicu.

Skupština je predstavničko i najviše tijelo upravljanja LAG-a. Skupštinu čine svi članovi LAG-a odnosno zastupnici pravnih osoba članica LAG-a.

Skupština donosi Statut i druge opće akte te njihove izmjene i dopune. Bira i razrješava predsjednika, dva dopredsjednika i članove UO i NO, također donosi Program rada LAG-a i financijski plan kao i Lokalnu razvojnu strategiju LAG-a. Skupština odlučuje o žalbama protiv odluke UO o prijedlozima, zahtjevima i predstavkama članova LAG-a. Raspravlja i odlučuje o izvještajima o radu UO i drugih tijela, prihvaća godišnje financijsko izvješće i donosi završni račun LAG-a. Odlučuje o dodjeli priznanja fizičkim i pravnim osobama i članovima te o prestanku postojanja LAG-a. Donosi Poslovnik o svom radu i imenuje počasne članove LAG-a. Također odlučuje o promjeni ciljeva i djelatnosti, gospodarskih djelatnosti, prestanku rada i raspodjeli preostale imovine udruge te donosi odluku o statusnim promjenama LAG-a.

Upravni odbor je kolektivno i koordinativno tijelo LAG-a koji organizira i obavlja tekuće poslove između dvije sjednice Skupštine, te donosi odluke iz svoje nadležnosti. Upravni Odbor ima do 13

članova koje iz svog sastava bira Skupština na vrijeme od četiri godine, s tim da mogu biti ponovo izabrani na istu dužnost.

Predsjednik i dva dopredsjednika LAG-a članovi su Upravnog odbora po položaju, a predsjednik LAG-a je ujedno i predsjednik Upravnog odbora.

Kod izbora članova Upravnog odbora, Skupština brine o odgovarajućoj zastupljenosti članova LAG-a u njegovom sastavu poštujući pri tome načela zastupljenosti članova iz javnog, civilnog i privatnog sektora na način da javni sektor može imati najviše 50% članova.

Upravni odbor LAG-a treba biti reprezentativan osiguravajući dobnu raznolikost i ravnopravnost spolova - najmanji udio od 30% žena.

Upravni odbor ima ukupno 13 članova od kojih je 5 iz javnog sektora ili 38,5 %; 5 iz civilnog sektora ili 38,5 % i 3 iz gospodarskog sektora ili 23,1%. Od ukupnog broja članova Upravnog odbora 9 je žena ili 69% .

Nadzorni odbor LAG-a čini 5 članova.

U LAG-u su zaposlene 2 osobe, voditeljica i tajnica.

Voditeljica i tajnica LAG-a organiziraju i odgovaraju za:

- stručno i tehničko pripremanje sjednica tijela LAG-a,
- obavljanje stručnih i tehničkih poslova za potrebe tijela LAG-a.

U ostvarivanju svojih zadaća voditeljica i tajnica:

- pripremaju prijedloge financijskih i drugih dokumenata,
- skrbe za izvršavanje odluka i zaključaka Predsjednika, Skupštine i Upravnog odbora,
- skrbe da djelatnost LAG-a bude u skladu s LEADER načelima, propisima, Statutom i drugim aktima LAG-a,
- brinu o ispunjavanju obaveza LAG-a propisanih zakonom i pravilnicima,
- obavljaju stručno-administrativne poslove LAG-a,
- obavlja i druge poslove što mu ih povjere Skupština, Upravni odbor i druga tijela LAG-a.

O svom radu i obavljanju stručnih i tehničkih poslova za potrebe LAG-a voditeljica i tajnica izvještavaju Upravni odbor na njegov zahtjev, a najmanje jednom godišnje.

Stručna sprema voditeljica: VSS – profesorica geografije

Stručna sprema tajnice: VSS – diplomirani ekonomista (smjer financijski management)

Godine staža voditeljica: 14

Godine staža tajnica: 5 godina i 10 mjeseci

Radna iskustva voditeljice: 10 godina rada u školi na mjestu profesorice geografije, 1 godina rada na projektu IPA IV-razvoj ljudskih potencijala na mjestu asistenta projekta, 3 godine rada u LAG-u na mjestu voditelja, aktivno sudjelovanje u radu više udruga na lokalnoj razini,

Usavršavanja: Voditelj u pripremi i provedbi EU projekata, Voditelj regionalnog razvoja, PJR akademija, EU forum za lokalni razvoj, GIZ – seminar „Management lokalnih akcijskih grupa“, seminar održivi razvoj zajednice

Radna iskustva tajnice: 2 godine rada u Jedinostvenom upravnom odjelu Općine Kalinovac na mjestu administrativnog referenta, 4 mjeseca rada u informatičkoj tvrtki na mjestu računovodstvenog referenta, 1 godina rada u osnovnoj školi na mjestu voditelja računovodstva, , 1 godina rada u strukovnoj školi na mjestu voditelja računovodstva, 1 godina i 6 mjeseci rada u LAG-u.

Usavršavanja: edukacija “Upravljanje sustavom javne nabave u lokalnoj samoupravi”, edukacija “Osnove računala” Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, Voditelj u pripremi i provedbi EU projekata, Voditelj regionalnog razvoja.

Rad ureda konstantno će se poboljšavati kroz sudjelovanje zaposlenika, članova i volontera na aktualnim seminarima i edukacijama vezanim uz rad LAG-a, te organizacijom radionica. Kroz postupke evaluacije i samoprocjene definirat će se smjerovi samih edukacija. LAG promiče volonterstvo pa će se poticati uključivanje volontera u rad LAG-a radi poboljšanja izgradnje ljudskih kapaciteta LAG područja u budućnosti.

Na razini Skupštine LAG-a donijet će se odluka o izboru povjerenstva za izbor projekata u skladu sa Pravilnicima i ostalim važećim dokumentima vezanim uz rad povjerenstva.

Članovi povjerenstva ne smiju biti u sukobu interesa prilikom odabira projekata te će sve osobe imati i svoje zamjenike kako bi se to izbjeglo.

Povjerenstvo će brojiti 3 člana te Odluka o izboru projekata mora se donijeti natpolovičnom većinom glasova članova povjerenstva.

Praćenje realizacije LRS-a vršiti će Upravni odbor LAG-a.

7.2. FINANCIJSKI KAPACITET ZA PROVEDBU LRS

Prema izvješću za 2015. godinu LAG „PODRAVINA“ ostvario je 467.470 kn prihoda i 349.901 kn troškova prema strukturi Tablice br 24. Od članarina LAG ostvaruje 152.300 kn a ostatak sredstava za troškove LAG će ostvariti kroz realizaciju mjera 19.2. i 19.3. u visini 25% realiziranih projekata za razdoblje 2014.-2020. godine. Prema preliminarnim izračunima na temelju simulacije dodjele sredstava taj iznos bi iznosio cca 350.000 Eura što osigurava održivost poslovanja ureda i provedbu LRS-a.

7.3. ISKUSTVO U PROVEDBI LEADER PRISTUPA U PROGRAMSKOM RAZDOBLJU 2007 – 2013

LAG „PODRAVINA“ provodi LEADER pristup od listopada 2012. godine te se provedba intenzivirala prijavom na Mjeru 202 IPARD Programa. Mjera 202 IPARD Programa provodila se od 04.07.2013. do 04.07.2015. godine. U tom periodu LAG je proveo edukacije i osposobljavanja za svoje članove, informativne i animacijske radionice za cijelo područje LAG-a, studijska putovanja u svrhu povezivanja i stjecanja znanja primjerom dobre prakse.

Tijekom provedbe Mjere 202 IPARD Programa izdano je 7 pisama preporuke za projekte iz IPARD Programa na području LAG-a „PODRAVINA“.

7.4. ISKUSTVO U PROVEDBI PROJEKATA IZVAN MJERE LEADER

Izvan Mjere LEADER, LAG „PODRAVINA“ provodio je nekoliko projekata. Jedan od njih je Festival zaštićenih nematerijalnih kulturnih dobara „PODRAFEST“, a drugi projekt je proveden u suradnji s Koprivničko – križevačkom županijom i Alpe – Jadran Savezom pod nazivom AAA LEADER JOINT PROJEKT 2015. gdje su organizirane dvodnevne radionice s domaćim i inozemnim partnerima iz Austrije i Slovenije. Cilj projekta bio je organizacija skupova predstavnika LAG-ova sa svrhom umrežavanja, predstavljanja i dogovora oko budućih projektnih ideja.

8. FINACIJSKI PLAN

8.1. FINANCIRANJE RADA LAG-A (IZVORI FINANCIRANJA)

Tablica 19. Financiranje rada LAG-a

Primici	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Članarine	152,300	152,300	152,300	152,300	152,300	152,300
Mjera 19.1, 19.4	0	310.866	185.086,	464.370	464.370	464.370
Prilivi 2015. godine	315,170					
Ukupno	467,470	463.166	337.386	616.670	616.670	616.670
IZDACI	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1. Bruto plaća i doprinosi na plaću	155,729	155,729	176.000	192,000	192,000	192,000
2. Materijalni rashodi	181,642	186,612	158.237	177,687	177,687	177,687
2.1. Službena putovanja	21,976	22,000	21.870	22,000	22,000	22,000
2.2 Naknade volonterima i osobama izvan radnog odnosa	6,293	6,300	1.750	6,300	6,300	6,300
2.3 Usluge telefona i pošte	8,748	8,800	7.300	8,800	8,800	8,800
2.4. Usluge promidžbe i informiranja	9,388	9,500	2.500	15,000	15,000	15,000
2.5. Komunalne usluge	1,852	1,852	2.400	1,852	1,852	1,852
2.6. Zakupnine i najamnine	9,425	9,425	8.283	10,000	10,000	10,000
2.7. Intelektualne usluge	36,604	36,000	14.000	36,000	36,000	36,000
2.8. Računalne usluge	5,925	5,925	3.250	5,925	5,925	5,925
2.9. Ostale usluge	4,645	5,000	2.000	5,000	5,000	5,000
2.9. Uredski materijal i ostali materijalni rashodi	11,616	15,000	13.130	15,000	15,000	15,000
2.10. Energija	4,517	4,517	5.462	4,517	4,517	4,517

2.11. Sitni inventar	5,978	6,000	190	6,000	6,000	6,000
2.12. Premije osiguranja	1,993	1,993	0	1,993	1,993	1,993
2.13. Reprezentacija	33,794	35,000	25.649	20,000	20,000	20,000
2.14. Članarine	2,800	2,800	6.200	2,800	2,800	2,800
2.15. Kotizacije	12,643	13,000	3.797	13,000	13,000	13,000
2.16. Ostali nespomenuti materijalni rashodi	3,445	3,500	1.490	3,500	3,500	3,500
3. Amortizacija	10,904	10,000	7.702	10,000	10,000	10,000
4. Ostali financijski rashodi	1,626	1,700	1.500	1,700	1,700	1,700
UKUPNO	349,901	354,041	343.439	381,387	381,387	381,387
RAZLIKA	117,569	109.125	-6.053	235.283	235.283	235.283

U Prilogu 17. prikazan financijski izvještaj LAG-a „PODRAVINA“ za 2015. godinu.

Plan financiranja je napravljen prema simulaciji dodjele prema podmjeri 19.2. – procjena javne potpore za LAG „PODRAVINA“ cca 1.500.000 eura za programsko razdoblje. U račun je uzeta visina prihoda od 25% izdataka dodijeljenih za provedbu podmjere 19.2.

8.2. FINANCIRANJE PROVEDBE LRS

Od ukupno dodijeljenih sredstava LAG planira dodijeliti :

21,43% za ostvarenje Cilja 1 Povećati konkurentnosti poljoprivrede ulaganjem u sustave kvalitete, fizičku imovinu i obnovljive izvore energije

41,43% za ostvarenje Cilja 2 Pridonijeti revitalizaciji ruralnog prostora

37,14% za ostvarenje Cilja 3 Pridonijeti kvaliteti života stanovništva ruralnog područja

Tablica 20 .Financiranje provedbe LRS-a

Ciljevi		1. Povećati konkurentnosti poljoprivrede ulaganjem u sustave kvalitete, fizičku imovinu i obnovljive izvore energije	2. Pridonijeti revitalizaciji ruralnog prostora	3. Osigurati kvalitetu života stanovništva ruralnog područja
Mjera		1.1.1. Programi kvalitete za poljoprivredne proizvode i hranu	2.1.1. Razvoj poljoprivrednih i nepoljoprivrednih gospodarstava	3.1.1. Temeljne usluge i obnova sela u ruralnom području
Operacija		1.1.1.1. Potpora za sudjelovanje poljoprivrednika u sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode	2.1.1.1. Potpora za pokretanje poslovanja mladim poljoprivrednicima	3.1.1.1. Ulaganje u pokretanje, poboljšanje ili širenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu
(ukupno dodijeljeno %)		1,43%	18,67%	37,14%
Operacija		1.1.1.2. Potpora za troškove informiranja i promoviranja	2.1.1.2. Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava	
(ukupno dodijeljeno %)		1,43%	9,34%	
Mjera		1.1.2. Ulaganje u fizičku imovinu	2.1.1.3. Razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima	
Operacija		1.1.2.1. Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava	7,71%	
(ukupno dodijeljeno %)		12,85%	2.1.2. Ulaganje u razvoj šumskih područja i poboljšanje isplativosti šuma	
Operacija		1.1.2.2. Zbrinjavanje, rukovanje i korištenje stajskog gnojiva u cilju smanjenja štetnog utjecaja na okoliš	2.1.2.1. Uspostava i uređenje poučnih staza, vidikovaca i ostale manje infrastrukture	
(ukupno dodijeljeno %)		2,86%	2,86%	
Operacija		1.1.2.3. Korištenje obnovljivih izvora energije	2.1.2.2. Modernizacija tehnologija, strojeva, alata i opreme u pridobivanju drva i šumsko uzgojnim radovima	
(ukupno dodijeljeno %)		2,86%	2,86%	

8.3. PROCJENA POTREBNIH FINACIJSKIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU PROJEKATA

Za provedbu projekata potrebna sredstva su stavljena u postocima..

Tablica 21. Planirana sredstva prema godinama

Godine	Proračun (ukupni godišnji %)	Cilj 1						Cilj 2				Cilj 3		
		Prioritet 1.1.						Prioritet 2.1.				Prioritet 3.1.		
		Mjera 1.1.1.		Mjera 1.1.2.		Mjera 2.1.1		Mjera 2.1.2.		Mjera 3.1.1.				
		1.1.1.1.	1.1.1.2.	1.1.2.1.	1.1.2.2.	1.1.2.3.	2.1.1.1.	2.1.1.2.	2.1.1.3.	2.1.2.1.	2.1.2.2.	3.1.1.1.		
PRR		3.1.	3.2.	4.1.1	4.1.2	4.1.3	6.1.1	6.3.1	6.4.1	8.5.2	8.6.1	7.4.1		
2014														
2015														
2016														
2017														
2018	65,15						18,67	9,34					37,14	
2019	26,28			12,85					7,71	2,86	2,86			
2020	8,57	1,43	1,43		2,86	2,86								
Ukupno	100,00	1,43	1,43	12,85	2,86	2,86	18,67	9,34	7,71	2,86	2,86	37,14		

9. POJMOVNIK

1. *CLLD* (eng. *Community Led Local Development*- lokalni razvoj pod vodstvom zajednice) je mehanizam za uključivanje partnera na lokalnoj razini, uključujući i predstavnike civilnog društva i lokalne gospodarske dionike, u izradu i provedbu integrirane lokalne razvojne strategije koja pomaže njihovom području u prijelazu k održivoj budućnosti
2. *LEADER* (franc. *Liaison Entre Actions de Développement de l'Economie Rurale* – Veze među aktivnostima za razvoj ruralnog gospodarstva) je mehanizam provedbe mjera politike ruralnog razvoja Europske unije, a temelji se na realizaciji lokalnih razvojnih strategija kojima upravljaju lokalne akcijske grupe.
3. *Lokalna akcijska grupa* (u daljnjem tekstu: LAG) je partnerstvo predstavnika javnog, gospodarskog i civilnog sektora određenog ruralnog područja koje je osnovano s namjerom izrade i provedbe lokalne razvojne strategije tog područja, a čiji članovi mogu biti fizičke i pravne osobe.
4. *Lokalna razvojna strategija* (u daljnjem tekstu: LRS) je CLLD strategija tj. strateški plansko-razvojni dokument koji donosi i provodi LAG za područje koje obuhvaća.
5. *Tip operacije* je skup aktivnosti koje doprinose ostvarivanju ciljeva jednog ili više prioriteta Europske unije za ruralni razvoj na koje se odnose.
6. *Projekt* je cjelokupna i sveobuhvatna investicijska aktivnost, koja se sastoji od prihvatljivih i neprihvatljivih troškova te pripada određenom tipu operacije za kojeg je nositelj projekta podnio zahtjev LAG-u za odabir projekta/operacije.
7. *Prihvatljivi troškovi* su troškovi koji mogu biti sufinancirani iz Programa.
8. *Nositelj projekta* je svaki subjekt koji je podnio prijavu odabranom LAG-u za odabir projekta/operacije, a koji je izravno odgovoran za početak, upravljanje, provedbu i rezultate projekta/operacije i koji ima prebivalište ili je registriran ili ima podružnicu unutar područja koje obuhvaća odabrani LAG.
9. *Odabrani projekt na LAG razini* je projekt kojeg je odabrao LAG u okviru Podmjere 19.2.
10. *Javna potpora* je svaki oblik potpore iz javnih izvora Republike Hrvatske i proračuna Europske unije.
11. *Intenzitet javne potpore* izražen je kao postotni udio javne potpore u prihvatljivim troškovima aktivnosti.
12. *Projekti suradnje* su projekti suradnje između partnera koji djeluju unutar ili izvan Republike Hrvatske.
13. *Transnacionalni projekti suradnje* su projekti suradnje sa partnerima koji djeluju izvan granica Republike Hrvatske odnosno na području EU i izvan područja EU.
14. *AGRONET* je zaštićena mrežna aplikacija namijenjena korisnicima za upis u Evidenciju korisnika potpora u ruralnom razvoju i ribarstvu (u daljnjem tekstu: Evidencija korisnika), pregled uputa za korištenje AGRONET-a, pregled pravne osnove, elektronsko popunjavanje određenih Zahtjeva i preuzimanje dokumenata.
15. *Natječaj na nacionalnoj razini* je natječaj koji provodi Agencija za plaćanja za mjeru, podmjeru, tip operacije i nije namijenjen samo za područje jednog LAG-a

16. *Natječaj na LAG razini* je natječaj koji provodi LAG za mjeru, podmjeru, tip operacije koji je naveden u odabranoj LRS i namijenjen je nositeljima projekta na području LAG-a.

17. *Poduzeće* je svaki subjekt koji se bavi gospodarskom djelatnošću, bez obzira na njegov pravni oblik.

Prilog br. 1: Broj stanovnika po godinama na području LAG-a

			mladi				radno aktivno stanovništvo										starije osobe							
Općina	Spol	Ukupno	Starost																					
			0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85-89	90-94	95 i više		
Đurđevac	sv.	8.264	431	430	484	480	519	537	544	543	533	624	659	609	518	363	365	335	206	68	15	1		
	m	4.003	251	207	267	232	247	287	290	277	260	330	324	303	226	153	143	116	71	16	3	0		
	ž	4.261	180	223	217	248	272	250	254	266	273	294	335	306	292	210	222	219	135	52	12	1		
Drnje	sv.	1.863	97	96	102	123	102	103	116	99	126	137	134	171	132	80	90	77	47	25	6	0		
	m	921	49	61	47	61	50	55	65	50	65	75	62	89	67	36	37	24	17	9	2	0		
	ž	942	48	35	55	62	52	48	51	49	61	62	72	82	65	44	53	53	30	16	4	0		
Đelekovec	sv.	1.533	43	48	88	88	72	78	83	90	94	127	129	117	110	104	86	83	50	34	8	1		
	m	736	25	25	40	52	41	46	41	48	41	71	65	63	50	40	39	28	11	10	0	0		
	ž	797	18	23	48	36	31	32	42	42	53	56	64	54	60	64	47	55	39	24	8	1		
Ferdinandovac	sv.	1.750	67	92	90	121	108	101	88	87	130	156	141	94	97	84	99	112	71	10	2	0		
	m	856	47	47	39	59	57	52	49	42	63	80	80	53	46	26	31	48	33	2	2	0		
	ž	894	20	45	51	62	51	49	39	45	67	76	61	41	51	58	68	64	38	8	0	0		
Gola	sv.	2.431	117	141	150	154	149	137	118	130	199	181	182	135	117	141	123	126	86	37	8	0		
	m	1.223	67	75	73	86	72	75	57	69	114	103	104	76	49	58	44	53	30	14	4	0		
	ž	1.208	50	66	77	68	77	62	61	61	85	78	78	59	68	83	79	73	56	23	4	0		
Hlebine	sv.	1.304	61	55	82	79	76	78	64	75	94	93	99	80	81	68	75	84	40	15	4	1		
	m	643	36	28	43	38	45	41	31	35	52	49	60	52	38	28	25	23	14	4	1	0		
	ž	661	25	27	39	41	31	37	33	40	42	44	39	28	43	40	50	61	26	11	3	1		
Kalinovac	sv.	1.597	76	80	102	88	102	92	92	102	137	109	113	111	88	75	89	74	42	16	8	1		
	m	764	35	45	56	50	54	43	49	52	68	62	60	58	35	27	32	21	14	2	1	0		
	ž	833	41	35	46	38	48	49	43	50	69	47	53	53	53	48	57	53	28	14	7	1		
Kloštar Podravski	sv.	3.306	179	205	213	204	211	205	213	201	214	243	232	202	192	183	150	113	105	31	8	2		
	m	1.621	107	110	93	101	127	123	112	106	110	112	128	110	92	74	47	34	31	4	0	0		
	ž	1.685	72	95	120	103	84	82	101	95	104	131	104	92	100	109	103	79	74	27	8	2		
	ž	1.218	51	63	59	65	70	75	69	76	76	97	98	76	77	54	75	67	54	12	3	1		
Koprivnički	sv.	2.121	82	106	103	135	145	140	128	125	148	179	157	154	109	95	113	104	69	23	6	0		
	m	1.046	35	58	47	75	74	90	65	74	64	96	83	81	53	35	40	41	27	7	1	0		
	ž	1.075	47	48	56	60	71	50	63	51	84	83	74	73	56	60	73	63	42	16	5	0		
Molve	sv.	2.189	130	131	156	144	128	109	102	148	145	142	148	119	102	126	133	123	63	29	11	0		
	m	1.056	70	70	75	73	68	51	57	72	77	79	88	61	41	48	50	45	21	9	1	0		
	ž	1.133	60	61	81	71	60	58	45	76	68	63	60	58	61	78	83	78	42	20	10	0		

			mladi				radno aktivno stanovništvo										starije osobe							
Općina	Spol	Ukupno	Starost																					
			0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85-89	90-94	95 i više		
Molve	sv.	2.189	130	131	156	144	128	109	102	148	145	142	148	119	102	126	133	123	63	29	11	0		
	m	1.056	70	70	75	73	68	51	57	72	77	79	88	61	41	48	50	45	21	9	1	0		
	ž	1.133	60	61	81	71	60	58	45	76	68	63	60	58	61	78	83	78	42	20	10	0		
Novigrad Podravski	sv.	2.872	142	128	182	167	181	181	154	170	189	212	240	216	171	129	168	124	71	41	5	1		
	m	1.396	78	73	94	94	88	91	89	90	88	98	128	124	78	53	54	46	17	13	0	0		
	ž	1.476	64	55	88	73	93	90	65	80	101	114	112	92	93	76	114	78	54	28	5	1		
Novo Virje	sv.	1.216	65	63	81	66	82	67	64	75	89	69	69	88	76	75	74	64	35	11	3	0		
	m	583	33	32	42	38	36	35	32	40	49	41	36	50	35	26	27	21	7	2	1	0		
	ž	633	32	31	39	28	46	32	32	35	40	28	33	38	41	49	47	43	28	9	2	0		
Peteranec	sv.	2.704	162	163	162	174	166	172	155	170	175	212	205	183	140	115	119	111	76	36	7	1		
	m	1.343	90	87	83	94	84	100	83	84	92	98	115	97	74	50	43	39	18	9	2	1		
	ž	1.361	72	76	79	80	82	72	72	86	83	114	90	86	66	65	76	72	58	27	5	0		
Podravske Sesvete	sv.	1.630	77	81	102	114	98	108	93	106	125	113	119	107	85	88	92	52	45	17	6	2		
	m	780	45	41	45	46	53	57	54	48	67	60	77	47	37	31	36	16	17	3	0	0		
	ž	850	32	40	57	68	45	51	39	58	58	53	42	60	48	57	56	36	28	14	6	2		
Virje	sv.	4.587	251	262	285	292	267	275	253	298	336	322	307	287	285	242	237	211	112	51	13	1		
	m	2.258	134	137	164	157	150	153	132	152	164	170	171	143	115	91	88	83	34	18	2	0		
	ž	2.329	117	125	121	135	117	122	121	146	172	152	136	144	170	151	149	128	78	33	11	1		
ukupno	sv.	39.367	1.980	2.081	2.382	2.429	2.406	2.383	2.267	2.419	2.734	2.919	2.934	2.673	2.303	1.968	2.013	1.793	1.118	444	110	11		
	m	19.229	1.102	1.096	1.208	1.256	1.246	1.299	1.206	1.239	1.374	1.524	1.581	1.407	1.036	776	736	638	362	122	20	1		
	ž	20.138	878	985	1.174	1.173	1.160	1.084	1.061	1.180	1.360	1.395	1.353	1.266	1.267	1.192	1.277	1.155	756	322	90	10		

Prilog br. 2: Područja Ekološke mreže RH (NATURA 2000) na području LAG-a

Grad/ općina	Identifikacijski broj područja	Naziv područja	Površina područja (ha)
Đurđevac	HR1000008	Bilogora i Kalničko gorje	1.367,54
	HR2000571	Đurđevački pijesci	21,95
	HR2001002	Čepelovačke livade	36,75
	HR2001416	Brezovica-Jelik	441,03
Drnje	HR1000014	Gornji tok Drave (od Donje Dubrave do Terezinog polja)	1.022,43
	HR5000014	Gornji tok Drave (od Donje Dubrave do Terezinog polja)	1.022,43
Đelekovec	HR1000014	Gornji tok Drave (od Donje Dubrave do Terezinog polja)	71,41
	HR5000014	Gornji tok Drave (od Donje Dubrave do Terezinog polja)	71,41
Ferdinandovac	HR1000014	Gornji tok Drave (od Donje Dubrave do Terezinog polja)	1.076,64
	HR5000014	Gornji tok Drave (od Donje Dubrave do Terezinog polja)	1.076,64
Gola	HR1000014	Gornji tok Drave (od Donje Dubrave do Terezinog polja)	7.595,18
	HR5000014	Gornji tok Drave (od Donje Dubrave do Terezinog polja)	7.595,18
Hlebine	HR1000014	Gornji tok Drave (od Donje Dubrave do Terezinog polja)	738,69
	HR5000014	Gornji tok Drave (od Donje Dubrave do Terezinog polja)	738,69
Kalinovac	HR2000570	Crni Jarki	521,29
	HR2000572	Kloštarski peski	25,29
Kloštar Podravski	HR1000008	Bilogora i Kalničko gorje	1.044,97
Koprivnički Bregi	HR1000008	Bilogora i Kalničko gorje	671,36

Koprivnički Ivanec	HR2000672	Zovje	1,19
Molve	HR1000014	Gornji tok Drave (od Donje Dubrave do Terezinog polja)	1.947,46
	HR5000014	Gornji tok Drave (od Donje Dubrave do Terezinog polja)	1.947,46
Novigrad Podravski	HR1000008	Bilogora i Kalničko gorje	2.210,89
Novo Virje	HR1000014	Gornji tok Drave (od Donje Dubrave do Terezinog polja)	1.445,92
	HR5000014	Gornji tok Drave (od Donje Dubrave do Terezinog polja)	1.445,92
Peteranec	HR1000014	Gornji tok Drave (od Donje Dubrave do Terezinog polja)	599,63
	HR5000014	Gornji tok Drave (od Donje Dubrave do Terezinog polja)	599,63
	HR2000368	Peteranec	187,79
Podravske Sesvete	HR1000014	Gornji tok Drave (od Donje Dubrave do Terezinog polja)	381,03
	HR5000014	Gornji tok Drave (od Donje Dubrave do Terezinog polja)	381,03
	HR2000570	Crni Jarki	1,39
	HR2000572	Kloštarski peski	2,52
Virje	HR2000008	Bilogora i Kalničko gorje	807,11

Izvor: Javna ustanova za upravljanje prirodnim vrijednostima na području KKŽ, podaci preuzeti iz GIS baze podataka Zavoda za prostorno uređenje KKŽ

Prilog br. 3: Kulturna baština LAG-a

Grad/Općina	KULTURNA BAŠTINA										Muzejska baština	Knjižnična baština	SVRUKUPNO
	Arheološki lokaliteti		Graditeljska baština		Kulturni krajolik		Pokretna kulturna dobra		Nematerijalna kulturna dobra				
	Z i PZ*	E	Z i PZ	E	Z i PZ	E	Z i PZ	E	Z i PZ	E			
Drnje	1	21	3	28	-	-	1	-	-	-	-	-	54
Đelekovec	-	10	3	10	-	1	1	-	1	-	-	-	26
Đurđevac	1	19	5	279	-	1	2	4	2	-	-	-	312
Ferdinandovac	-	1	1	14	-	-	-	-	-	-	-	-	16
Gola	-	15	3	129	-	3	2	-	-	-	-	-	152
Hlebine	-	9	2	4	-	-	3	-	1	-	1	-	20
Kalinovac	-	3	1	11	-	-	1	-	-	-	-	-	16
Kloštar Podravski	1	11	3	55	-	5	1	1	-	-	-	-	77
Koprivnički Bregi	-	4	3	9	-	1	-	1	1	-	1	-	20
Koprivnički Ivanec	-	9	3	20	-	-	2	1	1	-	-	-	36
Molve	-	5	1	12	-	2	1	-	-	-	-	-	21
Novigrad Podravski	-	29	3	120	-	5	1	-	-	-	-	-	158
Novo Virje	-	2	-	14	-	-	-	-	-	-	-	-	16
Peteranec	-	10	4	25	-	-	2	-	-	-	-	-	41
Podravske Sesvete	-	6	1	75	-	2	1	-	1	-	-	-	85
Virje	1	10	6	87	-	3	2	1	-	-	-	-	110
SVEUKUPNO	4	164	42	892	0	23	20	8	7	0	2	0	1162

Izvor: Izvod iz registra kulturnih dobara Republike Hrvatske, Zavod za prostorno uređenje Koprivničko-križevačke županije,

*Z- zaštićeno kulturno dobro, PZ- preventivno zaštićeno kulturno dobro, E- evidentirano kulturno dobro

Prilog br. 4: Zdravstvena infrastruktura

Općina	Dom zdravlja	Ord. opće medicine	Ord. dent. medicine	Ljekarna	Ord. pedijatar	Ord. zdr.z. žena	Ostale specijal. Ord.	Privatne poliklinike	Hitna pomoć
Molve	0	1	1	1	0	0	0	0	0
Novo Virje	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kloštar Podravski	0	2	1	1	0	0	0	0	0
Podravske Sesvete	0	1	0	1	0	0	0	0	0
Ferdinandovac	0	1	1	1	0	0	0	0	0
Kalinovac	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Novigrad Podravski	1	1	1	1	0	0	0	0	0
Koprivnički Bregi	0	1	1	1	0	0	0	0	0
Hlebine	0	1	0	1	0	0	0	0	0
Peteranec	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gola	0	1	1	1	1	0	0	0	0
Drnje	0	1	1	1	0	0	0	0	0
Đelekovec	0	1	1	1	0	0	0	0	0
Koprivnički Ivanec	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Đurđevac	1	6	5	2	1	2	0	0	1
Virje	0	2	1	1	0	0	0	0	0
UKUPNO	2	19	14	13	2	2	0	0	1

Prilog br. 5: Nerazvrstane ceste

Općine/grad	Zem.	Mak.	Asf.	Ukup.
Drnje				12.00
Đelekovec	52,29	15.33	10.77	78,40
Đurđevac	0.00	173.10	43.72	216.82
Ferdinandovac	0.00	18.39	23.16	41.55
Gola				10.91
Hlebine	42.55	26.13	17.05	85.73
Kalinovac	11.00	20.00	9.00	40.00
Kloštar Podravski	0.00	12.25	33.60	45.85
Koprivnički Bregi	0.00	6.75	7.50	14.25
Koprivnički Ivanec	0.00	10.52	6.83	17.35
Molve	6.25	18.95	17.11	42.31
Novigrad Podravski	0.00	97.56	19.51	117.07
Novo Virje			40.00	40.00
Peteranec	0.00	9.75	7.25	17.00
Podravske Sesvete			13.00	13.00
Virje	0.00	395.00	27.70	422.70
Ukupno:	112,10	803.73	276.20	1.214,94

Izvor: Općine LAG-a

Prilog br. 6: Indeks razvijenosti općina⁵

LAG PODRAVINA / JLS	INDEKS RAZVIJENOSTI	SKUPINA	
Grad Đurđevac	80,48	III	<75,100>
Kalinovac	98,97	III	<75,100>
Kloštar Podravski	47,69	I	<50>
Podravske Sesvete	77,64	III	<75,100>
Ferdinandovac	60,98	II	<50,75>
Molve	96,93	III	<75,100>
Novo Virje	50,83	II	<50,75>
Virje	67,49	II	<50,75>
Novigrad Podravski	79,09	III	<75,100>
Hlebine	63,64	II	<50,75>
Gola	72,43	II	<50,75>
Drnje	73,97	II	<50,75>
Đelekovec	76,89	III	<75,100>
Peteranec	66,80	II	<50,75>
Koprivnički Bregi	70,33	II	<50,75>
Koprivnički Ivanec	83,38	III	<75,100>

Izvor: <https://razvoj.gov.hr/o-ministarstvu/regionalni-razvoj/indeks-razvijenosti/112>

⁵ Za dodjelu broja bodova primjenjivat će se važeći indeksi razvijenosti u trenutku objave natječaja

Prilog br. 7: Brojno stanje stoke iz Upisnika poljoprivrednika na području LAG-a

Općina	Drugo	Govedo	Kokoši / pilići	Konji	Koze	Magarci	Ovce	Svinje	Ukupno grla
Drnje		675		1	91			18	785
Đelekovec		160		1	296			43	500
Đurđevac		1.588	66	54	41		873	65	2.687
Ferdinand ovac	1	2.570	40	16	51	1	441	85	3.205
Gola		5.619		39	18		26	206	5.908
Hlebine		207		6	33		35	65	346
Kalinovac		376		8			124	16	524
Kloštar Podravski	1	2.003	22	12	23		409	70	2.540
Koprivnič ki Bregi		409		15	11		148	145	728
Koprivnič ki Ivanec		651	22		15		158	50	896
Molve		3.003	22	5	14		118	368	3.530
Novigrad Podravski		847		7	61		530	282	1.727
Novo Virje		2.392		1	21		27	99	2.540
Peteranec	1	1.385		26	21		31	35	1.499
Podravske Sesvete		761	61	8	26		135	87	1.078
Virje		2.431	55	59	51	1	584	90	3.271
SVEUKU PNO	3	25.077	288	258	773	2	3.639	1.724	31.764

Izvor: APPRRR, na dan 14.12.2015.

Prilog br. 8: Broj košnica i broj pčelara iz Upisnika poljoprivrednika na području LAG-a

Općina	Broj košnica	Broj PG-a
Drnje	60	1
Đurđevac	1.391	13
Ferdinandovac	109	2
Kalinovac	36	2
Kloštar Podravski	835	11
Molve	10	1
Novigrad Podravski	739	6
Peteranec	30	1
Podravske Sesvete	130	3
Virje	50	1
SVEUKUPNO	3.390	41

Izvor: APPRRR, na dan 14.12.2015.

Prilog br. 9: Turistička kategorizacija naselja u LAG-u

Naselje	A	B	C	D	Bez kategorije
Drnje				3	
Đelekovec					2
Đurđevac	1			8	
Ferdinandovac			1	1	
Gola			1	4	
Hlebine			1	1	
Kalinovac			1	2	
Kloštar Podravski					4
Koprivnički Bregi					3
Koprivnički Ivanec					5
Molve			1	3	
Novigrad Podravski					7
Novo Virje					1
Peteranec			1	2	
Podravske Sesvete					1
Virje			3	3	
SVEUKUPNO	1	0	9	27	23

Izvor: Ministarstvo turizma RH Pravilnik o proglašavanju turističkih općina i gradova i o razvrstavanju naselja u turističke razrede, NN 122/09

Prilog br. 10: Turistički lokaliteti LAG-a

Grad/općina	Međunarodni	Nacionalni	Lokalni
Drnje	Biciklistička staza Drava Route	Etno naselje Torčec (kukuruznjac) Arheološka iskopavanja (kameno doba, srednji vijek)	Šoderica - izgradnja vikend objekta i dodatnih sadržaja Autoput - ribolov
Đelekovec	Galerijska cesta	Zavičajni muzej (Mirko Virius, Mihovil Pavlek Miškina, Pajo Kanižaj)	Manifestacija „Crveni Makovi“
Đurđevac	Picokijada Bilodravsko ruta - sjever	Đurđevačka vinska cesta Đurđevacki Pijesci	Prekodravsko ruta
Ferdinandovac	Biciklistička staza Drava Route	Ribički dom i lučica Lepa Greda	Zavičajna zbirka u općini
Gola	Galerijska cesta Ruta Željezne zavjese	Galerija Večenaj i Galerija Gola ZK Čambina SP Skupina stabala hrasta lužnjaka kod šumarije Repaš	tradicija ispiranja zlata Ješkovo – mrtvica – ribolov
Hlebine	Galerijska cesta Galerija naivne umjetnosti i Josipa Generalić Biciklistička staza Drava Route Ruta Željezne zavjese		Jezero Gabajeva Greda
Kalinovac			Prekodravsko ruta
Kloštar Podravski		Đurđevačka vinska cesta	
Koprivnički Bregi	Ruta Željezne zavjese	Rudnici - uređenje u svrhu turizma Koprivnička vinska cesta	Rekreacijska ruta
Koprivnički Ivanec	Ruta Željezne zavjese	Folklor - nosioc kulturne baštine Koprivnička vinska cesta	

Molve	Galerijska cesta Biciklistička staza Drava Route Ruta Željezne zavjese	Đurđevačka vinska cesta Repaška šuma Galerije Molve i Mijo Kovačić Gornja Šuma Crkva Sv. Marije (hodočašće)	Jezero/kupalište Čingi Lingi, Mlinarska staza Molve, (Pristanište Molve)
Novigrad Podravski		Susreti Novigrada	Manifestacije: Dani I. V. Trnskog, Bartolovo, Matkanje u Delovima i Dani medenjaka
Novo Virje	Galerijska cesta Biciklistička staza Drava Route Bilodravska ruta - sjever		Galerija Novo Virje Jezero Drnić - ribolov Kupalište na Dravi Crnec
Peteranec	Galerijska cesta	Slikovito selo Komatnica Koprivnička vinska cesta	Konjički klub Kupalište na Dravi Manifestacija „Galovićeve jeseni“
Podravske Sesvete	Galerijska cesta Biciklistička staza Drava Route	Đurđevačka vinska cesta Tradicijsko sviranje na cimbalama, gajdama i šaltrama Karaula uz Dravu i konjaništvo	Galerija Cugovčan Arheološko nalazište Crlenik
Virje		Đurđevačka vinska cesta Lovački dom - lovni turizam Eko staza „Stara gora“ Bilogorska ruta Rekreativna konjička staza	Zavičajni muzej Fratrov zdenac - izletište Umjetničke galerije: Galerija Tišljar, Galerija i memorijalna zbirka Josipa Turkovića

Izvor: Ankete i rasprava na radionicama LAG-a

Prilog br. 11: Podaci za demografska kretanja

Općina	Broj stanovnika 2001.	Broj stanovnika 2011	Gustoća naseljenosti	Porast/pad broja stanovnika 2011/2001	Hrvati	Albanci	Srbi	Romi	Romi - % ukupnog broja stanovnika	Prirodni prirast 2013.g	Živorodeni 2013.g	Umrli 2013.g	Vitalni indeks (živorodeni na 100 umrlih) 2013.g	zaposleni	% zaposlenih od uk. stan. u općini
Đurđevac	8.862	8.264	52,47	-598	7.844	28	30	309	3,74%	-2	94	96	97,9	2411	29,17%
Drnje	2.156	1.863	62,9	-293	1.750	14	10	83	4,46%	-7	17	24	70,8	788	42,30%
Đelekovec	1.824	1.533	58,9	-291	1.523	0	4	0	0,00%	-21	10	31	32,3	533	34,77%
Ferdinandovac	2.107	1.750	35,17	-357	1.746	0	1	1	0,06%	-12	15	27	55,6	625	35,71%
Gola	2.760	2.431	31,65	-329	2.414	0	4	0	0,00%	-29	21	50	42	927	38,13%
Hlebine	1.470	1.304	42	-166	1.271	3	3	26	1,99%	-2	21	23	91,3	447	34,28%
Kalinovac	1.725	1.597	46	-128	1.587	0	1	1	0,06%	-16	13	29	44,8	694	43,46%
Kloštar Podravski	3.603	3.306	64	-297	3.273	11	5	0	0,00%	-3	35	38	92,1	991	29,98%
Koprivnički Bregi	2.549	2.381	72,8	-168	2.328	1	32	4	0,17%	-18	16	34	47,1	811	34,06%
Koprivnički Ivanec	2.361	2.121	64,02	-240	2.103	0	2	0	0,00%	-5	18	23	78,3	743	35,03%
Molve	2.379	2.189	47,15	-190	2.154	0	2	26	1,19%	-13	21	34	61,8	724	33,07%
Novigrad Podravski	3.161	2.872	51,5	-289	2.713	0	103	18	0,63%	-17	31	48	64,6	965	33,60%
Novo Virje	1.412	1.216	33,85	-196	1.214	0	0	0	0,00%	-8	10	18	55,6	458	37,66%
Peteranec	2.848	2.704	52,15	-144	2.503	3	2	191	7,06%	9	45	36	125	968	35,80%
Podravske Sesvete	1.778	1.630	56,87	-148	1.623	0	2	0	0,00%	-4	19	23	82,6	621	38,10%
Virje	5.197	4.587	58,38	-610	4.509	18	15	15	0,33%	-38	32	70	45,7	1335	29,10%
	46.192	41.748		-4.444	40.555	78	216	674		-186	418	604		14041	
Izvor: Popis stanovništva 2001.g. DZS															
Izvor: Popis stanovništva 2011.g. DZS															
Izvor: Prirodno kretanje stanovništva RH u 2013., DZS															

Prilog br. 12: Indikatori

Lokalna razvojna strategija LAG PODRAVINA 2014 - 2020						Indikatori	Jedini ca mjere	Izvor podataka	Tre nut na vrij edn ost	Cilja na vrijed nost
Strat eški cilje vi	Pri orit eti	Mjere/ aktivnosti		Operacije						
SC 1.	1.1.	1.1.1.	Progra mi kvalitet e za poljopri vredne proizvo de i hranu	1.1.1.1.	3.1. Potpora za sudjelovanje poljoprivrednika u sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode	Broj certificiranih i zaštićenih proizvoda	kom	baza podataka LAG-a	1	3
				1.1.1.2.	3.2. Potpora za troškove informiranja i promoviranja	Broj nastupa na sajmovima	kom	baza podataka LAG-a	0	3
						Broj radionica i seminara	kom	baza podataka LAG-a, HGK, Obrtnička komora	0	5
						Broj promotivnih aktivnosti	kom	baza podataka LAG-a, HGK, Obrtnička komora	0	3
		1.1.2.	Ulaganj e u fizičku imovin u	1.1.2.1.	4.1.1. Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti	Broj provedenih projekata (do 200.000,00 kn)	kom	baza podataka LAG-a, APRRR	0	7

					poljoprivrednih gospodarstava					
						Broj novoizgrađenih i/ili opremljenih objekata	broj objekata	baza podataka LAG-a, APRRR	0	2
						Broj gospodarstava opremljenih s novom poljoprivrednom mehanizacijom, opremom i gospodarskim vozilima	kom	baza podataka LAG-a, APRRR	0	5
				1.1.2.2.	4.1.2. Zbrinjavanje, rukovanje i korištenje stajskog gnojiva u cilju smanjenja štetnog utjecaja na okoliš	Broj novih skladišnih prostora za stajski gnoj i digestate	kom	baza podataka LAG-a, APRRR	0	2
				1.1.2.3.	4.1.3. Korištenje obnovljivih izvora energije	Broj objekata za proizvodnu energije iz obnovljivih izvora energije, objekata za prijem , obradu i skladištenje sirovina	kom	baza podataka LAG-a, APRRR, HERA	0	2
SC 2.	2.1.	2.1.1.	Razvoj poljoprivrednih i nepoljoprivrednih gospodarstava	2.1.1.1	6.1.1. Potpora za pokretanje poslovanja mladim poljoprivrednicima	Broj novih mladih poljoprivrednika koji su po prvi puta postavljeni kao nositelji poljoprivrednog gospodarstva upisanog u Upisnik poljoprivrednika	kom	baza podataka LAG-a, APRRR	0	3
				2.1.1.2.	6.3. Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava	Broj provedenih projekata	kom	baza podataka LAG-a	0	5
						Broj novozaposlenih	Djelatnika	baza podataka LAG-a, APRRR	0	2

				2.1.1.3.	6.4. Razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima	Broj provedenih projekata	kom	baza podataka LAG-a	0	5
		2.1.2.	Ulaganje u razvoj šumskih područja i poboljšanje isplativosti šuma	2.1.2.1.	8.5.2. Uspostava i uređenje poučnih staza, vidikovaca i ostale manje infrastrukture	Broj uređenih staza	kom	baza podataka LAG-a	0	2
						Broj uređenih vidikovaca		baza podataka LAG-a	0	2
						Broj organiziranih posjeta (u godini nakon završetka projekta)	kom	TZ, udruge	0	6
				2.1.2.2.	8.6.1. Modernizacija tehnologija, strojeva, alata i opreme u pridobivanju drva u šumsko uzgojnim radovima	Broj provedenih projekata	kom	baza podataka LAG-a	0	1
SC 3.	3.1.	3.1.1.	Temeljne usluge i obnova sela u ruralnim područjima	3.1.1.1.	7.4. Ulaganje u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu	Broj uređenih društvenih objekata	kom	JLS, baza podataka LAG-a	0	11
						Broj izgrađenih i opremljenih dječjih igrališta	kom	JLS, baza podataka LAG-a	0	5

Prilog br. 13: Povezanost LRS s Programom ruralnog razvoja RH 2014-2020

Lokalna razvojna strategija LAG PODRAVINA 2014 - 2020						Program ruralnog razvoja RH 2014 – 2020	
Strateški ciljevi	Prioriteti	Mjere/aktivnosti		Operacije		Prioriteti	Fokus područja
SC 1. Povećati konkurentnosti poljoprivrede ulaganjem u sustave kvalitete, fizičku imovinu i obnovljive izvore energije	1.1. Povećati konkurentnosti poljoprivrede ulaganjem u sustave kvalitete i fizičku imovinu	1.1.1.	Programi kvalitete za poljoprivredne proizvode i hranu	1.1.1.1.	3.1. Potpora za sudjelovanje poljoprivrednika u sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode	PRIORITET 3 Promicanje organiziranja lanca prehrane, uključujući preradu i trženje poljoprivrednih proizvoda, dobrobit životinja te upravljanje rizicima u poljoprivredi	3A; 3B
				1.1.1.2.	3.2. Potpora za troškove informiranja i promoviranja	PRIORITET 3 Promicanje organiziranja lanca prehrane, uključujući preradu i trženje poljoprivrednih proizvoda, dobrobit životinja te upravljanje rizicima u poljoprivredi	3A; 3B
		1.1.2.	Ulaganje u fizičku imovinu	1.1.2.1.	4.1.1. Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava	PRIORITET 2 Povećanje održivosti poljoprivrednih gospodarstava te konkurentnosti svih vrsta poljoprivrednih djelatnosti u svim regijama, promovirajući pri tome i inovacijske poljoprivredne tehnologije, kao i održivo upravljanje šumama PRIORITET 5 Promicanje učinkovitosti resursa i pomaka prema klimatski elastičnom gospodarstvu s niskom razinom ugljika u poljoprivrednom, prehrambenom i šumarskom sektoru	2A; 5C; 5D
				1.1.2.2.	4.1.2. Zbrinjavanje, rukovanje i korištenje stajskog gnojiva u cilju smanjenja štetnog utjecaja na okoliš	PRIORITET 5 Promicanje učinkovitosti resursa i pomaka prema klimatski elastičnom gospodarstvu s niskom razinom ugljika u poljoprivrednom, prehrambenom i šumarskom sektoru	5D
				1.1.2.3.	4.1.3. Korištenje obnovljivih izvora energije	PRIORITET 5 Promicanje učinkovitosti resursa i pomaka prema klimatski elastičnom gospodarstvu s niskom razinom ugljika u poljoprivrednom, prehrambenom i šumarskom sektoru	5C
		SC 2.Pridonijeti revitalizaciji ruralnog prostora	2.1. Pridonijeti revitalizaciji ruralnog prostora	2.1.1.	Razvoj poljoprivrednih i nepoljoprivrednih gospodarstava	2.1.1.1	6.1.1. Potpora za pokretanje poslovanja mladim poljoprivrednicima
2.1.1.2.	6.3. Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava					PRIORITET 2 Povećanje održivosti poljoprivrednih gospodarstava te konkurentnosti svih vrsta poljoprivrednih djelatnosti u svim regijama, promovirajući pri tome i inovacijske poljoprivredne tehnologije, kao i održivo upravljanje šumama	2A

				2.1.1.3.	6.4. Razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima	PRIORITET 6 Promicanje socijalne uključenosti, smanjenje siromaštva i gospodarski razvoj u ruralnim područjima	6A
				2.1.2.1.	8.5.2. Uspostava i uređenje poučnih staza, vidikovaca i ostale manje infrastrukture	PRIORITET 4 Obnavljanje, očuvanje i poboljšanje ekosustava vezanih uz poljoprivredu i šumarstvo	4A
		2.1.2.	Ulaganje u razvoj šumskih područja i poboljšanje isplativosti šuma	2.1.2.2.	8.6.1. Modernizacija tehnologija, strojeva, alata i opreme u pridobivanju drva i šumsko uzgojnim radovima	PRIORITET 2 Povećanje održivosti poljoprivrednih gospodarstava te konkurentnosti svih vrsta poljoprivrednih djelatnosti u svim regijama, promovirajući pri tome i inovacijske poljoprivredne tehnologije, kao i održivo upravljanje šumama PRIORITET 5 Promicanje učinkovitosti resursa i pomaka prema klimatski elastičnom gospodarstvu s niskom razinom ugljika u poljoprivrednom, prehrambenom i šumarskom sektoru	2C; 5C
SC 3. Pridonijeti kvaliteti života stanovništva ruralnog područja	3.1. Urediti društvenu infrastrukturu	3.1.1.	Temeljne usluge i obnova sela u ruralnim područjima	3.1.1.1.	7.4. Ulaganje u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu	PRIORITET 6 Promicanje socijalne uključenosti, smanjenje siromaštva i gospodarski razvoj u ruralnim područjima	6B

Povezanost LRS sa Županijskom strategijom KKŽ 2011-2013.

Lokalna razvojna strategija LAG PODRAVINA 2014 - 2020						Županijska strategija Koprivničko križevačke županije 2011-2013		
Strateški ciljevi	Prioriteti	Mjere/aktivnosti		Operacije		Strateški ciljevi	Prioriteti	Mjera
SC 1. Povećati konkurentnost i poljoprivrede ulaganjem u sustave kvalitete, fizičku imovinu i obnovljive izvore energije	1.1. Povećati konkurentnost i poljoprivrede ulaganjem u sustave kvalitete i fizičku imovinu	1.1.1 .	Programi kvalitete za poljoprivredne proizvode i hranu	1.1.1.1 .	3.1. Potpora za sudjelovanje poljoprivrednika u sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode	SC 1 Konkurentn o gospodarstv o	PRIORITET 5 Usvajanje standarda i normi EU	1-5-1 Tehnička potpora i edukacija uvođenju standarda i normi EU
				1.1.1.2 .	3.2. Potpora za troškove informiranja i promoviranja		PRIORITET 2 Potpora razvoju konkurentne primarne poljoprivrede i unapređenje ruralnog razvoja	1-2-7 Marketinška potpora razvoju poljoprivrednih gospodarstava, brendiranje i promidžba autohtonih proizvoda
		1.1.2 .	Ulaganje u fizičku imovinu	1.1.2.1 .	4.1.1. Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava			1-2-3 Potpora specijalizaciji i jačanju komercijalnih proizvođača u poljoprivredi
				1.1.2.2 .	4.1.2. Zbrinjavanje, rukovanje i korištenje stajskog gnojiva u cilju smanjenja štetnog utjecaja na okoliš			

				1.1.2.3 .	4.1.3. Korištenje obnovljivih izvora energije	SC 4 Održivo korištenje prirodnih i kulturnih vrijednosti i gospodarenje energijom	PRIORITET 4 Razvoj i korištenje obnovljivih izvora energije	4-4-1 Istraživanje i korištenje geotermalne energije 4-4-2 Istraživanje i korištenje bioplina 4-4-3 Istraživanje i korištenje biomase 4-4-4 Istraživanje i korištenje solarne energije 4-4-5 Poticaj i unapređenje razvoja energetske učinkovitosti
SC 2. Pridonijeti revitalizaciji ruralnog prostora	2.1. Pridonijeti revitalizaciji ruralnog prostora	2.1.1 .	Razvoj poljoprivrednih gospodarstava	2.1.1.1 .	6.1.1. Potpora za pokretanje poslovanja mladim poljoprivrednicima	SC 1 Konkurentno gospodarstvo	PRIORITET 2 Potpora razvoju konkurentne primarne poljoprivrede i unapređenje ruralnog razvoja	1-2-3 Potpora specijalizaciji i jačanju komercijalnih proizvođača u poljoprivredi
				2.1.1.2 .	6.3. Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava			1-2-3 Potpora specijalizaciji i jačanju komercijalnih proizvođača u poljoprivredi
				2.1.1.3 .	6.4. Razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima	SC 1 Konkurentno gospodarstvo	PRIORITET 6 Razvoj selektivnih oblika turizma, uključujući ruralni turizam	1-6-1 Unapređenje postojećih i razvoj novih oblika turističke ponude
		2.1.2 .	Ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje isplativosti šuma	2.1.2.1 .	8.5.2. Uspostava i uređenje područnih staza, vidikovaca i ostale manje infrastrukture	SC 1 Konkurentno gospodarstvo	PRIORITET 6 Razvoj selektivnih oblika turizma, uključujući ruralni turizam	1-6-1 Unapređenje postojećih i razvoj novih oblika turističke ponude
				2.1.2.2 .	8.6.1. Modernizacija tehnologija, strojeva, alata i opreme u pridobivanju drva i šumsko uzgojnim radovima	SC 1 Konkurentno gospodarstvo	PRIORITET 2 Potpora razvoju konkurentne primarne poljoprivrede i unapređenje ruralnog razvoja	1-2-3 Potpora specijalizaciji i jačanju komercijalnih proizvođača u poljoprivredi
SC 3. Pridonijeti kvaliteti života stanovništva ruralnog područja	3.1. Urediti društvenu infrastrukturu	3.1.1 .	Temeljne usluge i obnova sela u ruralnim područjima	3.1.1.1 .	7.4. Ulaganje u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu	SC 1 Konkurentno gospodarstvo	PRIORITET 2 Potpora razvoju konkurentne primarne poljoprivrede i unapređenje ruralnog razvoja	1-2-8 Unapređenje i razvoj osnovne infrastrukture u ruralnim područjima

Povezanost LRS sa Strategijom razvoja turizma RH do 2020.

Lokalna razvojna strategija LAG PODRAVINA 2014 - 2020						Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. g.
Strateški ciljevi	Prioriteti	Mjere/aktivnosti		Operacije		Operativna strategija
SC 1. Povećati konkurentnosti poljoprivrede ulaganjem u sustave kvalitete, fizičku imovinu i obnovljive izvore energije	1.1. Povećati konkurentnosti poljoprivrede ulaganjem u sustave kvalitete i fizičku imovinu	1.1.1.	Programi kvalitete za poljoprivredne proizvode i hranu	1.1.1.1.	3.1. Potpora za sudjelovanje poljoprivrednika u sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode	
				1.1.1.2.	3.2. Potpora za troškove informiranja i promoviranja	
		1.1.2.	Ulaganje u fizičku imovinu	1.1.2.1.	4.1.1. Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava	
				1.1.2.2.	4.1.2. Zbrinjavanje, rukovanje i korištenje stajskog gnojiva u cilju smanjenja štetnog utjecaja na okoliš	
				1.1.2.3.	4.1.3. Korištenje obnovljivih izvora energije	
SC 2. Pridonijeti revitalizaciji ruralnog prostora	2.1. Pridonijeti revitalizaciji ruralnog prostora	2.1.1.	Razvoj poljoprivrednih gospodarstava	2.1.1.1.	6.1.1. Potpora za pokretanje poslovanja mladim poljoprivrednicima	
				2.1.1.2.	6.3. Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava	
				2.1.1.3.	6.4. Razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima	5.2.1.9. Ruralni i planinski turizam
		2.1.2.	Ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje isplativosti šuma	2.1.2.1.	8.5.2. Uspostava i uređenje područnih staza, vidikovaca i ostale manje infrastrukture	5.2.1.7. Cikloturizam Prioritet: Nove i postojeće staze opremaju se adekvatnom turističkim signalizacijom i interpretacijom (npr. putokazi, informacijski punktovi) te uobičajenim pratećim sadržajima (npr. odmorišta, vidikovci, servisi za popravak opreme)
				2.1.2.2.	8.6.1. Modernizacija tehnologija, strojeva, alata i opreme u pridobivanju drva i šumsko uzgojnim radovima	
SC 3. Pridonijeti kvaliteti života stanovništva ruralnog područja	3.1. Urediti društvenu infrastrukturu	3.1.1.	Temeljne usluge i obnova sela u ruralnim područjima	3.1.1.1.	7.4. Ulaganje u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu	

Prilog br. 14: Popis radne grupe

Redni broj	Ime i prezime	JIS ispred koje je osoba predstavnik u radnoj grupi za izradu lrs
1.	Marta Šandrovčan	Iz Kloštra Podravskog, zaposlena u Općini Kloštar Podravski
2.	Ankica Paula Plečić	Iz Podravske Sesvete, fizička osoba
3.	Nada Kolar	Iz Ferdinandovca, zaposlena u Općini Ferdinandovac
4.	Emina Lacković Hodalić	Iz Kalinovca, zaposlena u LAG-u „PODRAVINA“
5.	Marko Čamber	Iz Đurđevca, zaposlen u Gradu Đurđevcu
6.	Kristina Filipović	Iz Virja, zaposlena u Općini Virje
7.	Branko Mesarov	Iz Novog Virja, zaposlen u Općini Novo Virje
8.	Vlatka Kolarić	Iz Molvi, zaposlena u HZZ Đurđevac
9.	Marko Horvat	Gola, zamjenik načelnika Općine Gola (profesionalac)
10.	Jasna Klasan	Iz Novigrada Podravskog, zaposlena u Općini Novigrad Podravski
11.	Branislav Blažek	Iz Peteranca, umirovljenik, član Općinskog vijeća Općine Peteranec
12.	Snježana Kuhar	Iz Koprivničkih Bregi, zaposlena u FINA (Financijska agencija)
13.	Zlatan Sremec	Iz Koprivničkog Ivanca, zamjenik načelnika (volonter) u Općini Koprivnički Ivanec
14.	Kristina Bilić	Iz Đelekovec, zaposlena u Općini Đelekovec
15.	Ana Šimunić	Iz Drnja, zaposlena u Šimunić promet d.o.o.
16.	Ivan Štrfiček	Hlebine, stručno osposobljavanje u Općini Hlebine
Redni broj	Ime i prezime	Članovi upravnog odbora u radnoj grupi za izradu LRS
1.	Mladen Madjer,	OPG Mladen Madjer – član UO
2.	Katica Blažok	IDA d.o.o. – članica UO
3.	Marijan Cepetić	Udruga vinogradara, voćara i pčelara općine Virje – član UO
4.	Đurđica Mustaf	Općina Koprivnički Bregi – članica UO
5.	Dražen Erdec	OPG Dražen Erdec – član UO

6.	Zlatko Kolarek	Udruga hlebinskih slikara i kipara naive – član UO
7.	Elizabeta Levačić Lukanec	Kulturno – umjetničko društvo „Širine“ – članica UO
8.	Ljubica Penezić	HKUD „Frankopan“ Ferdinandovac – članica UO
9.	Maja Medvarić	Društvo izvornog folklora Koprivnički Ivanec – članica UO
10.	Mario Fuček	Turistička zajednica Grada Đurđevac – član UO
11.	Branko Sobota	Predsjednik LAG-a „PODRAVINA“
Redni broj	Ime i prezime	Članovi radne grupe za izradu LRS imenovani od strane upravnog odbora
1.	Mihaela Lončar	Voditeljica LAG-a „PODRAVINA“
2.	Tihana Kraljić	PORA Razvojna agencija Podravine i Prigorja
3.	Tetida d.o.o.	Konzultant – tim: Simon Ferjuc, Maja Borko, Lidija Vesenjaka, Ana Melnjak

Prilog br. 15: Tijek provedbe LRS

Lokalna razvojna strategija LAG PODRAVINA 2014 - 2020						Godina raspisivanja Natječaja*				
Strateški ciljevi	Prioriteti	Mjere/aktivnosti		Operacije		2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
SC 1. Povećati konkurentnost i poljoprivrede ulaganjem u sustave kvalitete, fizičku imovinu i obnovljive izvore energije	1.1. Povećati konkurentnosti poljoprivrede ulaganjem u sustave kvalitete i fizičku imovinu	1.1.1.	Programi kvalitete za poljoprivredne proizvode i hranu	1.1.1.1.	3.1. Potpora za sudjelovanje poljoprivrednika u sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode					X
				1.1.1.2.	3.2. Potpora za troškove informiranja i promoviranja					X
		1.1.2.	Ulaganje u fizičku imovinu	1.1.2.1.	4.1.1. Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava				X	
				1.1.2.2.	4.1.2. Zbrinjavanje, rukovanje i korištenje stajskog gnojiva u cilju smanjenja štetnog utjecaja na okoliš					X
				1.1.2.3.	4.1.3. Korištenje obnovljivih izvora energije					X
		SC 2.Pridonijeti revitalizaciji ruralnog prostora	2.1. Pridonijeti revitalizaciji ruralnog prostora	2.1.1.	Razvoj poljoprivrednih i nepoljoprivrednih gospodarstava	2.1.1.1	6.1.1. Potpora za pokretanje poslovanja mladim poljoprivrednicima			X
2.1.1.2.	6.3. Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava							X		
2.1.1.3.	6.4. Razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima								X	
2.1.2.	Ulaganje u razvoj šumskih područja i poboljšanje isplativosti šuma			2.1.2.1.	8.5.2. Uspostava i uređenje poučnih staza, vidikovaca i ostale manje infrastrukture				X	
				2.1.2.2.	8.6.1. Modernizacija tehnologija, strojeva, alata i opreme u pridobivanju drva i šumsko uzgojnim radovima				X	
SC 3. Pridonijeti kvaliteti života stanovništva ruralnog područja	3.1. Urediti društvenu infrastrukturu	3.1.1.	Temeljne usluge i obnova sela u ruralnim područjima	3.1.1.1.	7.4. Ulaganje u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu			X		

*natječaji će se objavljivati početkom godine

Prilog br. 16: Procijenjeni broj projekata

Lokalna razvojna strategija LAG PODRAVINA 2014 - 2020						Broj projekata do 2020.
Strateški ciljevi	Prioriteti	Mjere/aktivnosti		Operacije		
SC 1. Povećati konkurentnost i poljoprivrede ulaganjem u sustave kvalitete, fizičku imovinu i obnovljive izvore energije	1.1. Povećati konkurentnost i poljoprivrede ulaganjem u sustave kvalitete i fizičku imovinu	1.1.1 .	Programi kvalitete za poljoprivredne proizvode i hranu	1.1.1.1 .	3.1. Potpora za sudjelovanje poljoprivrednika u sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode	3
				1.1.1.2 .	3.2. Potpora za troškove informiranja i promoviranja	3
		1.1.2 .	Ulaganje u fizičku imovinu	1.1.2.1 .	4.1.1. Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava	7
				1.1.2.2 .	4.1.2. Zbrinjavanje, rukovanje i korištenje stajskog gnojiva u cilju smanjenja štetnog utjecaja na okoliš	2
				1.1.2.3 .	4.1.3. Korištenje obnovljivih izvora energije	2
SC 2. Pridonijeti revitalizaciji ruralnog prostora	2.1. Pridonijeti revitalizaciji ruralnog prostora	2.1.1 .	Razvoj poljoprivrednih i nepoljoprivrednih gospodarstava	2.1.1.1 .	6.1.1. Potpora za pokretanje poslovanja mladim poljoprivrednicima	3
				2.1.1.2 .	6.3. Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava	5
				2.1.1.3 .	6.4. Razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima	5
		2.1.2 .	Ulaganje u razvoj šumskih područja i poboljšanje isplativosti šuma	2.1.2.1 .	8.5.2. Uspostava i uređenje poučnih staza, vidikovaca i ostale manje infrastrukture	2
				2.1.2.2 .	8.6.1. Modernizacija tehnologija, strojeva, alata i opreme u pridobivanju drva i šumsko uzgojnim radovima	2

SC 3. Pridonijeti kvaliteti života stanovništva ruralnog područja	3.1. Urediti društvenu infrastrukturu	3.1.1 .	Temeljne usluge i obnova sela u ruralnim područjima	3.1.1.1 .	7.4. Ulaganje u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu	16
---	---	------------	--	--------------	--	----

Prilog br. 17: Financiranje rada LAG-a – 2015. godina

IZDACI	IZNOS U KUNAMA
1. Bruto plaća i doprinosi na plaću	155.729,00
2. Materijalni rashodi	181.642,00
2.1. Službena putovanja	21.976,00
2.2. Naknade volonterima i osobama izvan radnog odnosa	6.293,00
2.3. Usluge telefona i pošte	8.748,00
2.4. Usluge promidžbe i informiranja	9.388,00
2.5. Komunalne usluge	1.852,00
2.6. Zakupnine i najamnine	9.425,00
2.7. Intelektualne usluge	36.604,00
2.8. Računalne usluge	5.925,00
2.9. Ostale usluge	4.645,00
2.9. Uredski materijal i ostali materijalni rashodi	11.616,00
2.10. Energija	4.517,00
2.11. Sitni inventar	5.978,00
2.12. Premije osiguranja	1.993,00
2.13. Reprezentacija	33.794,00
2.14. Članarine	2.800,00
2.15. Kotizacije	12.643,00
2.16. Ostali nespomenuti materijalni rashodi	3.445,00
3. Amortizacija	10.904,00
4. Ostali financijski rashodi	1.626,00
UKUPNO	349.901,00

PRIMICI	IZNOS U KUNAMA
1. Članarine	152.300,00
2. Dotacije (mjera 202 i 19.1)	272.879,00
3. Sredstva iz proračuna jedinica područne (regionalne) samouprave (PROJEKT AAA LEADER)+prihodi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija (PROJEKT AAA LEADER)	15.000,00 15.234,00
4. Prihodi od refundacija (volonter) (stručno osposobljavanje)	11.843,00
5. Kamate na oročena sredstva i depozite po viđenju	214,00
UKUPNO	467.470,00

Prilog br. 18: Kriteriji za odabir projekta

PRIJEDLOG PRAVILNIKA O IZBORU PROJEKATA LOKALNE RAZVOJNE STRATEGIJE LAG-a „PODRAVINA“⁶

Članak 1.

Upravni odbor LAG-a „PODRAVINA“ u skladu s Odlukom dodijeljenom od strane Agencije za plaćanje u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim razvoju odabire i potvrđuje projekte za sufinanciranje iz Podmjere 19.2. Provedba operacija unutar CLLD strategije i Podmjere 19.3. Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014-2020.

Članak 2.

UO LAG-a „PODRAVINA“ objavljuje javni poziv za dostavu projektnih prijedloga u okviru Lokalne razvojne strategije. Pozivi se objavljuju najmanje jedanput godišnje, a po potrebi i više o čemu odluku donosi UO.

Članak 3.

UO LAG-a treba osigurati transparentnost u objavljivanju javnog poziva za provedbu LRS i istovremeno osigurati transparentnost u odabiru projekata.

Članak 4.

UO LAG-a Podravina imenuje 3 člana Povjerenstva za ocjenu projekata. Način odabira članova Povjerenstva definirati će se Pravilnikom o odabiru članova povjerenstva.

Članak 5.

Povjerenstvo za odabir projekata dužno je u roku od 30 dana od završetka javnog poziva pripremiti Upravnom odboru prijedlog za izbor a na temelju kriterija za vrednovanje projekata.

Članak 6.

Svaki projekt će proći administrativnu provjeru. Projekt odgovara **administrativnim kriterijima**, ako ispunjava sljedeće uvjete

- Zahtjev je zaprimljen na adresi navedenoj u natječajnoj dokumentaciji i navedenom roku,
- Omotnica je označeno u skladu s odredbama natječaja,
- Projekt se podnosi na obrascu u jednom papirnatom primjerku i jednoj identičnoj PDF verziji,
- Projekt je opisan u propisanom obliku kao što je navedeno u prijavnici,
- Obrazac za prijavu u potpunosti ispunjen i potpisan,
- Obrascu zahtjeva priložiti sve tražene Priloge,

⁶ Pravilnik donosi UO prije raspisivanja prvog javnog poziva, detalje koje ne sadrži pravilnik bit će objavljeni u javnom pozivu

- Trajanje projekta je sukladno uvjetima natječaja

Povjerenstvo će nepotpune prijave odbaciti bez mogućnosti žalbe ili izmjene i dopune podnositelja zahtjeva.

Članak 7.

Nakon administrativne provjere provjeravati će se uvjeti prihvatljivosti za nositelje projekta.

1. Nositelj projekta mora zadovoljiti uvjete prihvatljivosti za mjere koje su navedene u LRS LAG „PODRAVINA“ (Prilog I Pravilnika)
2. Nositelj projekta mora imati stalno prebivalište ili biti registriran ili imati podružnicu unutar područja koje obuhvaća LAG „PODRAVINA“ – prednost imaju oni koji imaju stalno prebivalište
3. Nositelj projekta mora podnijeti prijavu LAG „PODRAVINA“
4. Projekt se mora provoditi na području LAG „PODRAVINA“
5. Projekt mora biti u skladu s vrstom potpore, prihvatljivim korisnicima, aktivnostima /troškovima i uvjetima prihvatljivosti koji su navedeni u podzakonskim aktima za provedbu pojedine mjere, podmjere i operacije.
6. Najniži iznos vrijednosti projekta za koji se može podnijeti zahtjev za potporu u Podmjeri 19.2. jednak je iznosu iz raspisanog natječaja iste operacije od strane APPRRR.
7. Najniži iznos vrijednosti javne potpore za koji se može podnijeti zahtjev za potporu u Podmjeri 19.2. jednak je iznosu iz raspisanog natječaja iste operacije od strane APPRRR.
8. Najviši iznos vrijednosti projekta za koji se može podnijeti zahtjev za potporu u Podmjeri 19.2. bit će propisan javnim pozivom
9. Najviši iznos javne potpore za koji se može podnijeti zahtjev za potporu u Podmjeri 19.2. bit će propisan javnim pozivom.

Uvjeti prihvatljivosti za Projekte suradnje:

1. Cilj, tip i tematsko područje planiranog projekta suradnje mora biti opisano u LRS
2. Isti troškove ne smiju biti financirani drugim javnim sredstvima.
3. Pripremne aktivnosti moraju se provoditi na području partnera koji planiraju sudjelovati u projektu.
4. U planirani projekt suradnje moraju biti uključena najmanje 2 partnera
5. U projektima suradnje koja se planiraju provoditi s partnerima izvan granica EU prihvatljive su samo aktivnosti koje se odnose na ruralno područje.

Članak 8.

Nakon administrativne provjere projekti će se ocjenjivati prema kriterijima trenutno važećih pravilnika za pojedini tip operacije iz PRR RH 2014-2020, a koji je istovjetan tipu operacije iz LRS.

Detalji će se objaviti u javnom pozivu sukladno Pravilniku i smjernicama za provedbu postupka odabira projekata.

Operacija 1.1.1.1. Potpora za sudjelovanje poljoprivrednika u sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode (PRR 3.1.)

KRITERIJI ODABIRA 3.1.1.		
Kriterij		Bodovi
1	Vrsta sustava kvalitete	max. 10
	ZOI – Zaštićena oznaka izvornosti	10
	ZOZP – Zaštićena oznaka zemljopisnog podrijetla	9
	ZTS – Zajamčena oznaka tradicionalnog specijaliteta	8
	EU neobvezni izraz kvalitete	6
	Nacionalni neobvezni izraz kvalitete	5
2	Ekonomska veličina poljoprivrednog gospodarstva iskazane u ukupnom standardnom ekonomskom rezultatu poljoprivrednog gospodarstva	max. 10
	manje od 8.000 €	10
	od 8.000 do 15.000 €	8
	više od 15.000 €	6
MAKSIMALNI BROJ BODOVA		20
PRAG PROLAZNOSTI		10

Operacija 1.1.1.2. Potpora za troškove informiranja i promoviranja (PRR 3.2.)

KRITERIJI ODABIRA 3.1.1.		
Kriterij		Bodovi
1	Broj proizvođača koji su uključeni u skupinu	max. 10
	više od 10 proizvođača uključenih u sustav kvalitete	10
	od 5 do 10 proizvođača uključenih u sustav kvalitet	9
	manje od 5 proizvođača uključenih u sustav kvalitete	8
2	Broj proizvođača koji su uključeni u skupinu	max. 10
	više od 100 proizvođača uključenih u udrugu proizvođača ekoloških proizvoda	10
	više od 50 proizvođača uključenih u udrugu proizvođača ekoloških proizvoda*	8
3	Izlazni proizvod	max. 10
	izlazni proizvod je rezultat prerade proizvoda obuhvaćenih Dodatkom I Ugovora o funkcioniranju EU	10
	izlazni proizvod je primarni proizvod sustava kvalitete iz Dodatka I Ugovora o EU	5
4	Vrsta sustava kvalitete	max. 10
	Ekološki proizvod	10
	ZOI – Zaštićena oznaka izvornosti	10
	ZOZP – Zaštićena oznaka zemljopisnog podrijetla	9

	ZTS – Zajamčena oznaka tradicionalnog specijaliteta	8
	EU neobvezni izraz kvalitete	6
	Nacionalni neobvezni izraz kvalitete	5
5	Ocjena plana informiranja i promoviranja	max. 20
	broj bodova iz Priloga _ – Ocjena plana informiranja i promoviranja (upisati broj bodova od 12 do 20)	-
MAKSIMALNI BROJ BODOVA		50
PRAG PROLAZNOSTI		30

Operacija 1.1.2.1. Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava (PRR 4.1.1.)

KRITERIJI ODABIRA 4.1.1		
KRITERIJ		Bodovi
1	Veličina gospodarstva SO	max. 20
	do 14.999	15
	od 15.000 do 49.999	20
	od 50.000 do 99.999	18
	od 100.000 do 499.999	10
	preko 500.000	5
2	Udruživanje proizvođača (proizvođačka grupa/organizacija, zadruga ili zajednički projekt)1	20
3	Stručna sprema i radno iskustvo nositelja ili člana/odgovorne osobe ili zaposlenika	max. 5
	VSS, VŠS agronomskog ili veterinarskog smjera ili min. 8 g. radnog iskustva u poljoprivredi	5
	SSS agronomskog ili veterinarskog smjera ili min. 4 g. radnog iskustva u poljoprivredi	3
4	Ulaganje u prioritetne sektore (voće i povrće, stočarstvo (uključujući peradarstvo))	20
5	Tip ulaganja	max. 15
	ulaganje u izgradnju, rekonstrukciju i/ili modernizaciju (sa ili bez opremanja)	15
	ulaganje u opremanje	10
	nabava poljoprivredne mehanizacije	5
6	Ulaganjem se uvodi inovativni tehnološki proces2	10
7	Ulaganje doprinosi obnovi, očuvanju i poboljšanju ekosustava (P4)	max. 10
	ulaganje doprinosi boljem upravljanju vodama, uključujući upravljanje gnojivima i pesticidima (fokus područje 4B)	5
	ulaganje doprinosi sprečavanju erozije tla i bolje upravljanje tlom (fokus područje 4 C)	5
8	Ulaganje doprinosi promicanju učinkovitosti resursa te poticanje pomaka prema gospodarstvu s niskom	max. 15

	razinom ugljika otpornom na klimatske promjene (P5)	
	ulaganje doprinosi povećanju učinkovitosti u korištenju vode u poljoprivredi (fokus područje 5A)	5
	ulaganje doprinosi povećanju učinkovitosti u korištenju energije u poljoprivredi i preradi hrane (fokus područje 5B)	5
	ulaganje doprinosi smanjenju emisije stakleničkih plinova i amonijaka iz poljoprivrede (fokus područje 5D)	5
9	Ulaganje u područjima sa prirodnim ograničenjima i ostalim posebnim ograničenjima	5
MAKSIMALNI BROJ BODOVA		100
PRAG PROLAZNOSTI		30

1.1.2.2. Zbrinjavanje, rukovanje i korištenje stajskog gnojiva u cilju smanjenja štetnog utjecaja na okoliš (PRR 4.1.2.)

KRITERIJI ODABIRA 4.1.2		
Kriterij		Bodovi
1	Veličina gospodarstva SO	max. 20
	do 14.999	5
	od 15.000 do 49.999	10
	od 50.000 do 99.999	15
	od 100.000 do 499.999	18
	preko 500.000	20
2	Korišteno poljoprivredno zemljište (broj uvjetnih grla po hektaru)	max. 15
	od 0,62 do 1,2	10
	od 1,3 do 2,4	15
3	Ulaganje u zaštićenim područjima prirode, područjima ekološke mreže i zonama ranjivim nitratima	20
4	Udruživanje proizvođača (proizvođačka grupa/organizacija, zadruga ili zajednički projekt) ³	20
5	Ulaganjem se uvodi inovativni tehnološki proces	10
6	Ulaganje u gradnju objekata koji doprinosi boljem upravljanju gnojivima (fokus područje 4B)	10
MAKSIMALNI BROJ BODOVA		75
PRAG PROLAZNOSTI		30

1.1.2.3. Korištenje obnovljivih izvora energije (PRR 4.1.3.)

KRITERIJI ODABIRA 4.1.3.		
Kriterij		Bodovi
1	Veličina gospodarstva SO	max. 20
	do 14.999	5

	od 15.000 do 49.999	10
	od 50.000 do 99.999	15
	od 100.000 do 499.999	18
	preko 500.000	20
2	Sirovina obnovljivih izvora energije – biomasa	10
3	Ulaganje na objektima bez mogućnosti pristupa električnoj mreži	20
4	Učinkovitost u korištenju OIE – kogeneracijska postrojenja	20
5	Ulaganje u područjima sa prirodnim ograničenjima i ostalim posebnim ograničenjima	5
MAKSIMALNI BROJ BODOVA		75
PRAG PROLAZNOSTI		10

2.1.1.1. Potpora za pokretanje poslovanja mladim poljoprivrednicima (PRR 6.1.1.)

KRITERIJI ODABIRA TIP OPERACIJE 6.1.1.		
Kriterij		Bodovi
1	Ekonomska veličina poljoprivrednog gospodarstva	Max. 10
	8.000 € – 24.999 €	5
	25.000 € – 49.999 €	10
2	Vlasnički status poljoprivrednog gospodarstva	Max. 10
	Korisnik ima pravo korištenja poljoprivrednog potencijala kao vlasnik/posjednik poljoprivrednog potencijala ¹	10
	Korisnik ima pravo korištenja poljoprivrednog potencijala drugom ugovornom obvezom na period više od 15 godina	5
3	Stručna sprema i radno iskustvo korisnika	Max. 15
	Korisnik ima završen diplomski (Ms) ili preddiplomski (Bs) studij agronomskog ili veterinarskog smjera	15
	Korisnik ima završenu srednju školu iz područja poljoprivrede ili veterine	10
	Korisnik ima 2 godine radnog iskustva na poljoprivrednom gospodarstvu i potvrdu o stručnom obrazovanju i osposobljavanju iz područja poljoprivrede ili veterine koji je priznat od strane nadležnog tijela	7
4	Stupanj razvijenost JLS-a u kojem se provode aktivnosti iz poslovnog plana sukladno indeksu razvijenosti	Max. 10
	I. skupina JLS čija je vrijednost indeksa razvijenosti manja od 50 % prosjeka RH	10
	II. skupina JLS čija je vrijednost indeksa razvijenosti od 50 % do manje od 75 % prosjeka RH	8
	III. skupina JLS čija je vrijednost indeksa razvijenosti od 75 % do manje od 100% prosjeka RH	6
5	Status zaposlenja korisnika	Max. 10
	Korisnik je prije podnošenja Zahtjeva za potporu bio neprekidno nezaposlen 3 godine i više	10

	Korisnik je prije podnošenja Zahtjeva za potporu bio neprekidno nezaposlen manje od 3 godine	5
6	Aktivnosti iz poslovnog plana se provode u područjima sa prirodnim ograničenjima i ostalim posebnim ograničenjima ²	10
7	Aktivnosti iz poslovnog plana se odnose na prioritetne sektore voće, povrće, stočarstvo ³	15
8	Aktivnosti iz poslovnog plana se odnose na ekološku poljoprivredu, sustave kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode i agro-okolišne mjere ⁴	10
NAJVEĆI MOGUĆI BROJ BODOVA		90
PRAG PROLAZNOSTI		30

2.1.1.2. Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava (6.3.1.)

KRITERIJI ODABIRA TIP OPERACIJE 6.3.1.		
Kriterij		Bodovi
1	Ekonomska veličina korisnika	Max. 10
	2.000 € – 3.999 €	7
	4.000 € – 7.999 €	10
2	Status zaposlenja nositelja poljoprivrednog gospodarstva ili člana obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva ⁷	Max. 15
	Nositelj poljoprivrednog gospodarstva ili član obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva je prije podnošenja Zahtjeva za potporu bio neprekidno nezaposlen 3 godine i više	15
	Nositelj poljoprivrednog gospodarstva ili član obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva je prije podnošenja Zahtjeva za potporu bio neprekidno nezaposlen manje od 3 godine	10
3	Aktivnosti iz poslovnog plana imaju pozitivan utjecaj na okoliš ⁸	5
4	Stupanj razvijenost JLS-a u kojem se provode aktivnosti iz poslovnog plana sukladno indeksu razvijenosti	Max. 10
	I. skupina JLS čija je vrijednost indeksa razvijenosti manja od 50 % prosjeka RH	10
	II. skupina JLS čija je vrijednost indeksa razvijenosti od 50 % do manje od 75 % prosjeka RH	8
	III. skupina JLS čija je vrijednost indeksa razvijenosti od 75 % do manje od 100% prosjeka RH	6
NAJVEĆI MOGUĆI BROJ BODOVA		40
PRAG PROLAZNOSTI		20

2.1.1.3. Razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima (PRR 6.4.)

KRITERIJI ODABIRA PODMJERA 6.4.		
Kriterij		Bodovi

1	Stručna sprema i radno iskustvo nositelja poljoprivrednog gospodarstva ili člana obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva ¹	Najviše 10
	Nositelj poljoprivrednog gospodarstva ili član obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva ima završen diplomski ili preddiplomski studij vezano za nepoljoprivrednu djelatnost za koju se prijavljuje	10
	Nositelj poljoprivrednog gospodarstva ili član obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva ima završenu srednju školu vezano za nepoljoprivrednu djelatnost za koju se prijavljuje	7
	Nositelj poljoprivrednog gospodarstva ili član obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva ima 2 godine radnog iskustva i ovjeren završetak stručnog tečaja vezano za nepoljoprivrednu djelatnost za koju se prijavljuje	5
2	Ulaganje doprinosi stvaranju novih radnih mjesta	Najviše 15
	Stvaranje i zadržavanje jednog ili više stalnih radnih mjesta iz područja turizma na ruralnom području ili prerade	15
	Stvaranje i zadržavanje jednog ili više stalnih radnih mjesta u području tradicijskih– umjetničkih obrta, pružanju usluga u ruralnim područjima	10
	Stvaranje sezonskih/povremenih radnih mjesta u svim područjima	5
3	Status zaposlenja nositelja poljoprivrednog gospodarstva ili člana obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva	Najviše 10
	Nositelj poljoprivrednog gospodarstva ili član obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva je prije podnošenja Zahtjeva za potporu bio neprekidno nezaposlen 3 godine i više	10
	Nositelj poljoprivrednog gospodarstva ili član obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva je prije podnošenja Zahtjeva za potporu bio neprekidno nezaposlen manje od 3 godine	5
4	Ulaganja iz poslovnog plana imaju pozitivan utjecaj na okoliš ²	5
5	Stupanj razvijenost JLS-a u kojem se ulaganje provodi sukladno indeksu razvijenosti	Najviše 10
	I. skupina JLS čija je vrijednost indeksa razvijenosti manja od 50 % prosjeka RH	10
	II. skupina JLS čija je vrijednost indeksa razvijenosti od 50 % do manje od 75 % prosjeka RH	8
	III. skupina JLS čija je vrijednost indeksa razvijenosti od 75 % do manje od 100% prosjeka RH	6
NAJVEĆI MOGUĆI BROJ BODOVA		50
PRAG PROLAZNOSTI		25

2.1.2.1. Uspostava i uređenje poučnih staza, vidikovaca i ostale manje infrastrukture (PRR 8.5.2.)

KRITERIJI ODABIRA 8.5.2.	
KRITERIJ	Bodovi
Cilj ulaganja	max. 20
Ulaganja kojima je krajnji cilj educiranje i informiranje o šumi, održivom gospodarenju šumama, zaštiti šuma i okolišu	20
Ulaganja kojima je krajnji cilj promicanje i korištenje rekreacijskih, zdravstvenih i turističkih funkcije šuma te prirodne ljepote krajobraza	15
Ulaganja kojima se promovira održivo korištenje nedrvenih šumskih proizvoda	10
Ulaganja kojima je cilj revitalizacija i uređenje pojedinačnih elementa unutar šume (izvori, bunari, ulazi u spilje)	5
Tip korisnika	max. 10
Šumoposjednici, udruženja šumoposjednika/šumovlasnika	10
Trgovačka društva i druge pravne osobe i tijela državne uprave koje gospodare državnim šumama i šumskim zemljištem, te udruge civilnog društva i druge pravne osobe aktivne u zaštiti prirode	5
Tip ulaganja	max. 10
Ulaganja kod kojih se koriste prirodni i ekološki prihvatljivi materijali	10
Lokacija ulaganja	max. 5
Ulaganja koje se provode u šumama unutar zaštićenih područja prirode i područja ekološke mreže Natura 2000	5
MAKSIMALNI BROJ BODOVA	45
PRAG PROLAZNOSTI	15

2.1.2.2. Modernizacija tehnologija, strojeva , alata i opreme u pridobivanje drva i šumskouzgojnim radovima (PRR 8.6.1.)

KRITERIJI ODABIRA PODMJERA 8.6.1.	
Kriterij	Bodovi
1	Tip korisnika
	Najviše 10
	mikro i mala poduzeća i obrtnici
	10
	Šumoposjednici, udruženja šumoposjednika/šumovlasnika
	8
	Srednja poduzeća
	6
2	Tip ulaganja
	Najviše 10
	Ulaganje u nove strojeve alate i opremu
	10
	Ulaganje u izgradnju i rekonstrukciju objekta
	8
	Ulaganje u rabljene strojeve, alate, uređaje i opremu
	6

3	Energetska učinkovitost ulaganja	Najviše 10
	Ulaganje u strojeve s hibridnim ulaganjem	10
	Ulaganje u izgradnju i rekonstrukciju energetske učinkovitosti objekta ⁷	8
	Ulaganje u strojeve s pogonskim motorima sa specifičnom potrošnjom goriva < ili = 242 g/k Wh	6
4	Okolišna prihvatljivost ulaganja	Najviše 10
	Ulaganje u električne strojeve, alate, uređaje i opremu	10
	Ulaganje u strojeve čiji pogonski motori zadovoljavaju EURA IV i EURO V norme za necestovne pogonske motore (Direktive 97/68/EC i pet dodatnih direktiva usvojenih od 2002. -2012.) i EURO VI normu (Direktive 05/55/EC i pravilnik 595/2009)	8
	Ulaganje u opremu koja pridonosi smanjenju oštećenog šumslog tla ⁸	6
5	Stupanj razvijenosti jedinica lokalne samouprave u kojoj se ulaganje provodi	Najviše 10
	I. skupina JLS čija je vrijednost indeksa razvijenosti manja od 50 % prosjeka RH	10
	II. skupina JLS čija je vrijednost indeksa razvijenosti od 50 % do manje od 75 % prosjeka RH	8
	III. skupina JLS čija je vrijednost indeksa razvijenosti od 75 % do manje od 100% prosjeka RH	6
NAJVEĆI MOGUĆI BROJ BODOVA		50
PRAG PROLAZNOSTI		30

3.1.1.1. Ulaganje u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu

KRITERIJI ODABIRA PODMJERA 7.4.1.		
Kriterij		Bodovi
1	Stupanj razvijenosti jedinica lokalne samouprave u kojoj se ulaganje provodi	Najviše 10
	I. skupina JLS čija je vrijednost indeksa razvijenosti manja od 50 % prosjeka RH	10
	II. skupina JLS čija je vrijednost indeksa razvijenosti od 50 % do manje od 75 % prosjeka RH	8
	III. skupina JLS čija je vrijednost indeksa razvijenosti od 75 % do manje od 100% prosjeka RH	6
2	Tip ulaganja	Najviše 10
	Ulaganje u rekonstrukciju (sa ili bez opremanja)	10

	Ulaganje u građenje i opremanje	8
	Ulaganje u građenje	6
3	Ulaganje doprinosi stvaranju novih radnih mjesta	10
4	Doprinosi kvaliteti života	Najviše 10
	Ulaganja u građevine za ostvarivanje organizirane njege, odgoja, obrazovanja i zaštite djece do polaska u osnovnu školu (dječji vrtići, rekonstrukcija i opremanje prostora za izvođenje programa predškole u osnovnim školama te rekonstrukcija i opremanje prostora za igraonice pri knjižnicama, zdravstvenim, socijalnim, kulturnim i sportskim ustanovama, udrugama te drugim pravnim osobama u kojima se provode kraći programi odgojno-obrazovnog rada s djecom rane i predškolske dobi uz suglasnost Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta sukladno odredbama Zakona o predškolskom odgoju i naobrazbi ⁹⁾)	10
	Ulaganje u javno dostupnu infrastrukturu otvorenu za sve pojedince i sve interesne skupine (javne zelene površine – parkovi i sl.; pješačke staze; pješačke zone; otvoreni odvodni kanali koji nisu sastavni dio ceste; groblja; javne prometne površine – trgovci, pothodnici, nadvožnjaci, javne stube i prolazi; tržnice; dječja igrališta, sportske i građevine kojim ne upravlja udruga, rekreacijske zone na rijekama i jezerima, biciklističke staze i trake, tematski putovi i parkovi, turistički informativni centri)	8
	Ulaganje u multifunkcionalnu društvenu infrastrukturu za javnu uporabu kojom se koristi više od četiri interesnih skupina (društveni domovi, kulturni centri, vatrogasni domovi i spremišta, planinarski domovi i skloništa, sportske građevine, objekti za slatkovodni sportski ribolov) kojom upravlja udruga	6
NAJVEĆI MOGUĆI BROJ BODOVA		40
PRAG PROLAZNOSTI		20

Kriteriji odabira su podložni promjenama u slučajevima kada se mijenja Program, Pravilnici i ostale nacionalne i EU relevantne regulative.

Odluku o eventualnim nastalim promjenama donosi Upravni odbor.

Na Odluku o odabiru projekta može se podnijeti žalba u roku od 8 dana od dana donošenja.

Članak 9.

Povjerenstvo za ocjenu projekata će sve projekte koji će biti uključeni u procjenu rasporediti na temelju dodijeljenog broja bodova. Ukoliko više projekata bude sa istim brojem bodova prednost će imati projekti sa ranijim vremenom pristizanja.

Povjerenstvo predlaže projekte UO LAG „PODRAVINA“ na odobrenje.

Pri odabiru projekta moraju se ispuniti sljedeći uvjeti.

- Najmanje 51% članova UO mora odobriti projekt
- Odabir projekata mora biti proveden na temelju objektivnih, transparentnih i mjerljivih kriterija
- Prilikom odlučivanju o projektu mora se izbjegavati sukob interesa

Projekti se provode u skladu s raspoloživim sredstvima iz odobrenog plana. U slučajevima u kojima odabrani projekti prelaze raspoloživo stanje za tekuću godinu, Uprava LAG-a može odlučiti da dodijeli sredstava sljedećem projektu čija vrijednost odgovara iznosu od neopredijeljenih sredstava za tekuću godinu.

Osnovne smjernice za identificiranje i sprečavanje sukoba interesa

Članak 10.

U procjeni eventualnog postojanja sukoba interesa za: članove Povjerenstva za ocjenu projekata, vanjske evaluatore i ostale odbore nužno je izbjeći sljedeće:

- krvno srodstvo, osobne veze ili sukobe
- neposrednu konkurenciju kada je riječ o projektima ili planovima, odnosno ako je član Povjerenstva ili evaluator prijavio projekt na istom području kao što je i projekt koji treba evaluirati i odobriti financiranje
- zaposlenost u istoj instituciji ili tvrtci kojoj pripada i prijavitelj projekta
- vlastiti gospodarski interesi u vezi s odlukom o zahtjevu za financiranje
- konkurentski odnos ili zajednički gospodarski interesi, npr. zajednička poduzetnička aktivnost s prijaviteljem
- Članovi Povjerenstva za ocjenu ne mogu aplicirati na natječaje LAG-a
- Članovi Povjerenstva ne mogu sudjelovati u evaluaciji i ocjeni projekta svog bračnog partnera ili izvanbračnih partnera, kao ni u evaluaciji i ocjeni projekta bračnog ili izvanbračnog druga članova Povjerenstva.
- Član za kojeg je utvrđeno postojanje sukoba interesa, mora ostati suzdržan kod donošenja odluke i napušta prostoriju prilikom evaluacije i o financiranju projekta te ne smije komentirati rezultate evaluacije ili iznositi informacije o projektu koje bi mogle utjecati na konačnu odluku, o čemu se sastavlja zapisnik.

Članak 11.

Pritužbe koje se odnose na procjenu i izbor projekata razmatra Povjerenstvo za prigovore LAG-Podravina sukladno Statutu..

Članak 12.

LAG „PODRAVINA“ dužan je u roku od 60 dana od završetka natječaja na razini LAG-a dostaviti Agenciji za plaćanja pisanu dokumentaciju vezanu uz postupak odabira projekata koje su nositelji dostavili LAG-u na njegov natječaj.

Predsjednik

Prilog br. 19: Popis kratica

APPRRR	Agencija za plaćanja u poljoprivredi i ruralnom razvoju
ARKOD	Nacionalni sustav identifikacije zemljišnih parcela, evidencija uporabe poljoprivrednog zemljišta u Republici Hrvatskoj
AZO	Agencija za zaštitu okoliša
DVD	Dobrovoljno vatrogasno društvo
DZS	Državni zavod za statistiku
EPFRR	Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj
EU	European union - Europska unija
FZOEU	Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
HERA	Hrvatske energetska regulatorna agencija
HGK	Hrvatska gospodarska komora
HROTE	Hrvatski regulator tržišta energije
HTZ	Hrvatska turistička zajednica
HZZ	Hrvatski zavod za zapošljavanje
HZZO	Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje
KUD	Kulturno umjetničko društvo
KKŽ	Koprivničko-križevačka županija
LAG	Lokalna akcijska grupa
MINPOLJ	Ministarstvo poljoprivrede
MINT	Ministarstvo turizma
MIORH	Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
MZOIP	Ministarstvo zaštite okoliša i prirode
NN	Narodne novine
NUTS	<i>Nomenclature des unités territoriales statistiques</i> - Nomenklatura prostornih jedinica za statistiku
PRR	Program ruralnog razvoja
SWOT	<i>strengths, weaknesses, opportunities and threats</i> / snage, slabosti, prilike i prijetnje
TS	Trafo stanica
TZ	Turistička zajednica
ZPP	Zajednička poljoprivredna politika
ZPO	Značajna prirodna ograničenja